SYLABUS PRZEDMIOTU

Wstęp do nauk o państwie i prawie

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026**
rok studiów:	**I (semestr: 1)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr hab. Krzysztof Eckhardt, prof. WSPiA**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	dr hab. Krzysztof Eckhardt, prof. WSPiA	Egzamin - PZP
Konwersatorium	--	-
Ćwiczenia	dr hab. Krzysztof Eckhardt, prof. WSPiA	PZP
Warsztaty	dr Urszula Kosielińska-Grabowska	PZP
Klinika dydaktyczna	dr Maciej Kobak	PZP

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	15	2	8	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	20	6	24	50	2
Warsztaty	8	2	15	25	1
Klinika Dydaktyczna	8	2	15	25	1
RAZEM	**51**	**12**	**62**	**125**	**5**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	63	2,5
Praca samodzielna	62	2,5

RAZEM	**125**	**5**

Wymagania wstępne
Wiedza o społeczeństwie na poziomie szkoły średniej.

Rodzaj zajęć	**Metody kształcenia**
Wykład	analiza aktów prawnych
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	analiza aktów prawnych, analiza przypadków prawnych
Warsztaty	kazusy, zadania praktyczne, referaty
Klinika dydaktyczna	kazusy

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		**Rodzaj i nr efektu kierunkowego**	**Odniesienie***
1	Zna i rozumiepodstawową terminologię w naukach o bezpieczeństwie i naukach prawnych, rozumie ich źródła i zastosowanie w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych oraz kierunki ich rozwoju.	K_W01	P6S_WG
2	Zna i rozumiezasady funkcjonowania współczesnego państwa, w tym działania prawa w zakresie bezpieczeństwa, rolę jednostki w społeczeństwie oraz procesy dokonujące się w strukturach społecznych.	K_W02	P6S_WG
3	Potrafi określić strukturę społeczną, formułować i rozwiązywać problemy w kontekście zagrożeń bezpieczeństwa krajowego i międzynarodowego, prognozować trendy ich zmian. Potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii, brać udział w debacie w sferze publicznej – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich.	K _U02	P6S_UW P6S_UK
4.	Potrafi dokonywać wyboru właściwych źródeł wiedzy i informacji z obszaru nauk społecznych z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi oraz posługiwać się tą wiedzą w celu analizy i interpretacji działań zapewniających bezpieczeństwo w ramach działalności zawodowej. Potrafi przedstawiać oceny i różne opinie dotyczące zachodzących zjawisk społecznych.	K _U06	P6S_UW
5	Jest gotow do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, uznawania znaczenia wiedzy z nauk społecznych w zakresie rozpoznawania problemów poznawczych i praktycznych. Jest gotów do zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku rozwiązywania problemów o znacznej trudności.	K _K01	P6S_KK

* Odniesienie do charakterystyk drugiegostopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	**Metody weryfikacji efektów uczenia się**
Wykład	Egzamin w formie ustnej.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Ocena aktywności studentów, ocena referatów, kolokwium pisemne, ocena rozwiązanego kazusu
Warsztaty	Ocena aktywności studentów, ocena wykonania zadania praktycznego
Klinika dydaktyczna	Ocena pracy grupowej nad rozwiązanie kazusu.

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Określenie państwa	0,5
2	Typy i formy państwa	0,5
3	Funkcje państwa	1
4	Klasyfikacja organów państwowych	1
5	Rodzaje norm postępowania	1
6	Budowa normy prawnej	1
7	Norma a przepis prawny	1
8	Rodzaje przepisów prawnych	1
9	Język prawny i język prawniczy	1
10	Pojęcie wykładni prawa	1
11	Rodzaje wykładni	1
12	Wnioskowania prawnicze	1
13	Pojęcie obowiązywania prawa	1
14	Zakresy obowiązywania prawa	1
15	Reguły kolizyjne	1
16	Fakty prawotwórcze	0,5
17	Typy systemów prawa	0,5

Lp.	Ćwiczenia - treści programowe:	Liczba godzin
1	Rodzaje norm postępowania	1
2	Budowa normy prawnej	1
3	Norma a przepis prawny	1
4	Rodzaje przepisów prawnych	1
5	Język prawny i język prawniczy	1
6	Pojęcie wykładni prawa	1
7	Rodzaje wykładni	1
8	Wnioskowania prawnicze	1
9	Pojęcie obowiązywania prawa	1
10	Zakresy obowiązywania prawa	1
11	Reguły kolizyjne	1
12	Spójność systemu prawa	1
13	Zupełność systemu prawa	1

14	Elementy stosunku prawnego	1
15	Zdarzenia prawne	1
16	Osoby fizyczne	1
17	Osoby prawne	1
18	Typy stosunków prawnych	1
19	Źródła prawa w Rzeczypospolitej Polskiej	1
20	Struktura systemu prawa	1

Lp.	Warsztaty - treści programowe:	Liczba godzin
1	rodzaje wypowiedzi	1
2	rodzaje norm	1
3	- sprzeczność logiczna - przeciwieństwo logiczne - niezgodność prakseologiczna	1
4	- dyrektywy wykładni - wnioskowania prawnicze	1
5	- podmiot i przedmiot stosunku prawnego - uprawnienie - obowiązek i kompetencja	1
6	- fakty - działania - czynności prawne i czyny	1
7	- zdolność prawna - zdolność do czynności prawnych - uznanie za zmarłego	0,5
8	- sposoby tworzenia osób prawnych - likwidacjaosób prawnych	0,5
9	- stosunki cywilnoprawne - stosunki administracyjnoprawne - stosunki prawnokarne	0,5
10	-prawo a moralność	0,5

Lp.	Klinika dydaktyczna - treści programowe:	Liczba godzin
1	Budowa normy prawnej	2
2	Metody wykładni	2
3	Wnioskowania prawnicze	2
4	Reguły kolizyjne	1
5	Zdarzenia prawne	1

Lp.	Literatura podstawowa
1	M. Holzer, K.Eckhardt, Wstęp do prawoznawstwa, Przemyśl-Rzeszów 2008.
2	M. Holzer, K.Eckhardt., Materiały do nauki wstępu do prawoznawstwa, Przemyśl 1998.
3	G. L. Seidler, H. Groszyk, J. Malarczyk, A. Pieniążek, Wstęp do nauk o państwie i prawie, Lublin 2000.
4	A. Korybski, L. Leszczyński, A. Pieniążek, Wstęp do prawoznawstwa, Lublin 2011.

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	J. Krukowski, Wstęp do nauki o państwie i prawie, Lublin 2004.
2	S. Wronkowska, Podstawowe pojęcia prawa i prawoznawstwa, Poznań 2005.

SYLABUS PRZEDMIOTU

Doktryny społeczne

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026**
rok studiów:	**I (semestr: 1)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**prof. dr hab. A. Witkowski**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	-	-
Konwersatorium	prof. dr hab. A. Witkowski	Egzamin
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	-	-
Klinika dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	15	0	10	25	1
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**15**	**0**	**10**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	15	0,6
Praca samodzielna	10	0,4

RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat wiedzy o społeczeństwie. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	**Metody kształcenia**
Wykład	-
Konwersatorium	Dyskusja, debata, studium przypadku
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		**Rodzaj i nr efektu kierunkowego**	**Odniesienie***
1	zna i rozumie podstawową terminologię w naukach społecznych, w tym o bezpieczeństwie i naukach prawnych, rozumie ich źródła i zastosowanie w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych oraz kierunki ich rozwoju	K_W01	P6S_WG
2	zna i rozumie historycznie uwarunkowane doktrynalne uwarunkowania i zasady funkcjonowania współczesnego państwa, w tym działania prawa w zakresie bezpieczeństwa, rolę jednostki w społeczeństwie oraz procesy dokonujące się w strukturach społecznych	K_W02	P6S_WG
3	potrafi, dzięki możliwości dokonywania historycznych odniesień, określić strukturę społeczną, formułować i rozwiązywać problemy w kontekście zagrożeń bezpieczeństwa krajowego i międzynarodowego, prognozować trendy ich zmian. Potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii, brać udział w debacie w sferze publicznej – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich	K _U02	P6S_UW P6S_UK
4.	potrafi dokonywać wyboru właściwych źródeł wiedzy i informacji z obszaru nauk społecznych z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi oraz posługiwać się tą wiedzą w celu analizy i interpretacji działań zapewniających bezpieczeństwo w ramach działalności zawodowej. Potrafi przedstawiać oceny i różne opinie dotyczące zachodzących zjawisk społecznych	K _U06	P6S_UW
5	jest gotów do: dokonywania krytycznej oceny posiadanej wiedzy, uznawania znaczenia wiedzy z nauk społecznych w zakresie rozpoznawania problemów poznawczych i praktycznych, zasięgania opinii ekspertów w przypadku rozwiązywania problemów o znacznej trudności	K _K01	P6S_KK

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	**Metody weryfikacji efektów kształcenia**
Wykład	-
Konwersatorium	Egzamin ustny. Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie ustnej(pytania problemowe) na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika dydaktyczna	-

1	Konwersatorium - treści programowe:	Liczba godzin
1	Myśl polityczno – prawna starożytnej Grecji	1
2	Myśl polityczna czasów helleńskich i doktryny polityczno – prawne starożytnego Rzymu	1
3	Myśl polityczno - prawna wczesnego chrześcijaństwa	1
4	Państwo i prawo w ujęciu św. Tomasza z Akwinu	1
5	Doktryny polityczno – prawne Odrodzenia	1
6	Nowożytna szkoła prawa natury	1
7	Myśl polityczna Thomasa Hobbesa i Johna Locke!a	1
8	Szkoła humanitarna w prawie karnym	1
9	Myśl polityczna Monteskiusza i J. J. Rouseau	1
10	Doktryny polityczne Wielkiej Rewolucji Francuskiej	1
11	Myśl konserwatywna w I połowie XIX	1
12	Liberalizm w XIX i początkach XX w.	1
13	Szkoła historyczna w prawie i pozytywizm prawniczy	1
14	Nauka społeczna Kościoła Katolickiego w XIX i w I połowie XX w.	1
15	Faszyzm, nazizm, autorytaryzm	0,5
16	Marksizm, leninizm, stalinizm	0,5

Lp.	Literatura podstawowa:
1	I. Barwicka – Tylek, J. Malczewski, Historia myśli ustrojowej i społecznej, Warszawa 2014
2	L. Dubel, Historia doktryn politycznych i prawnych do schyłku XX w., Warszawa 2012
3	K. Chojnicka, Henryk Olszewski, Historia doktryn politycznych i prawnych, Poznań 2004
4	A. Sylwestrzak, Historia doktryn politycznych i prawnych, Wolters Kluwer 2015

Lp.	Literatura uzupełniająca:
1	Historia doktryn politycznych i prawnych, pod red. B. Szmulika i A Pogłódka, Warszawa 2014
2	Dubel, J. Malarczyk, Historia doktryn polityczno – prawnych, Lublin 2001

SYLABUS PRZEDMIOTU

Mechanizmy gospodarki rynkowej

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026**
rok studiów:	**I (semestr: 1)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr M. Kurek**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	dr M. Kurek	Egzamin - PZP
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	dr M. Kurek	PZP
Warsztaty	dr L. Piczak	PZP
Klinika Dydaktyczna	dr M. Kurek	PZP

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	15	2	8	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	20	6	24	50	2
Warsztaty	8	2	15	25	1
Klinika Dydak-tyczna	8	2	15	25	1
RAZEM	**51**	12	**62**	**125**	**5**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	63	2,5
Praca samodzielna	62	2,5
RAZEM	**125**	**5**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza z zakresu zjawisk społeczno-gospodarczych. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny z elementami dyskusji dydaktycznej; Wykład z prezentacją multimedialną; wykład z analizą danych statystycznych; analiza studium przypadku; prezentacja i analiza modeli ekonomicznych
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Dyskusja dydaktyczna nad kolejnymi tezami do ćwiczeń; Analiza stanów faktycznych z dyskusją; Prezentacja wybranych zagadnień na podstawie wskazanej literatury; Analiza studium przypadku; Prezentacje referatów na wybrane tematy; Rozwiązywanie studiów przypadku – kazusów; Analiza danych statystycznych i danych z podmiotów gospodarczych.
Warsztaty	Dyskusja dydaktyczna nad tezami do warsztatów; Analiza stanów faktycznych z dyskusją w oparciu o doświadczenie praktyczne prowadzącego w gospodarce; Analiza studium przypadku konkretnej firmy notowanej na giełdzie papierów wartościowych; Prezentacje opinii na wybrane tematy; Analiza danych statystycznych i danych z podmiotów gospodarczych, z uwzględnieniem praktycznego doświadczenia prowadzącego zajęcia Zespołowe rozwiązywanie studium przypadku prezentowanej na zajęciach firmy notowanej na GPW. .
Klinika dydaktyczna	Dyskusja dydaktyczna nad kolejnymi tezami do ćwiczeń; Analiza stanów faktycznych z dyskusją; Prezentacja wybranych zagadnień na podstawie wskazanej literatury; Analiza studium przypadku; Zespołowe przygotowanie prezentacji wybranej spółki giełdowej notowanej na GPW.

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Zna i rozumie zasady funkcjonowania współczesnego państwa, w tym działania prawa w zakresie bezpieczeństwa, rolę jednostki w społeczeństwie oraz procesy dokonujące się w strukturach społecznych.	K_W02	P6S_WG
2	Zna i rozumie zasady funkcjonowania gospodarki oraz politykifinansowej państwa, podstawowe zasadyorganizacjii zarządzania, w tym dotyczące różnych formprzedsiębiorczości. Zna zagadnieniabezpieczeństwa ekonomicznego kraju orazkorelacje między gospodarką a bezpieczeństwemwewnętrznym państwa z zastosowaniempraktycznej wiedzy w działalności podmiotówodpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa.	K_W12	P6S_WG P6S_WK
3	Potrafi jasno wyrażać swoje myśli, opinie, dokonywaćwnioskowania na podstawie zachodzącychzjawisk społecznych, argumentować swoje racje wformie ustnej i pisemnej, planować i organizowaćpracę indywidualną oraz w zespole, współdziałaćz innymi osobamiw ramach zespołów o charakterzeinterdyscyplinarnym	K _U03	P6S_UK P6S_UO
4.	Potrafi analizować zjawiska i zagrożenia bezpieczeństwaw skali globalnej, regionalnej i lokalnej; dokonaćoceny uwarunkowań, m.in. politycznych,ekonomicznych i społecznych,bezpieczeństwa wwymiarze międzynarodowym i krajowym. Potrafiplanować i realizować własne uczenie się przezcałe życie w tym zakresie	K _U04	P6S_UW P6S_UU
5	Jest gotowy do działania i myślenia w sposób przedsiębiorczyoraz inicjowania i współorganizowania działań narzecz społeczności lokalnej i interesu publicznego.	K _K02	P6S_KO

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów kształcenia
Wykład	Przedmiot podstawowy oceniany w ramach systemu PZP (punktowego zaliczania przedmiotu – w ramach 7 „dróg", (4 obowiązkowe i 3 dodatkowe) - zgodnie z Zarządzeniem Rektora WSPiA Rzeszowskiej Szkoły Wyższej. Droga zaliczenia wykładu polega na zdawaniu wszystkich tematów w ramach pytań. Student ma do zdobycia 30 pkt, minimum 10 pkt.
Konwersatorium	
Ćwiczenia	W ramach PZP, student ma do zdobycia do 30 pkt., w tym 12 pkt. za aktywność, minimum musi zdobyć 4 pk.t, za kolokwium do 8 pk.t, minimum musi zdobyć 2 pk.t., za referat do 5 pkt i za kazusy do 5 pkt.
Warsztaty	W ramach PZP student ma na tej drodze do zdobycia – do 15 pkt.., minimum 5 pkt., z czego do 10 pkt. za aktywność na zajęciach – minimum 4 pk.t i 5 pkt. za kazus – minimum 1 pkt.
Klinika dydaktyczna	W ramach PZP student ma na tej drodze do zdobycia – do 5 pkt., minimum 2 pkt.

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	**Narodziny gospodarki rynkowej na świecie i w Polsce. Podstawowe kategorie związane z mechanizmem rynkowym** Geneza rynku – potrzeby, ich zaspokajanie, nadwyżka dóbr. Źródła kapitału i wolnej siły roboczej – proces pierwotnej akumulacji kapitału. Narodziny gospodarki rynkowej na przełomie XVIII i XIX w. Narodziny gospodarki rynkowej w Polsce na początku lat 90-tych XX w. Poziom cen i dochodów w Polsce w latach 80-tych, 90-tych i pierwszej dekadzie XXI w – analiza porównawcza na prostych przykładach liczbowych. Zysk jako motyw działalności firm w gospodarce rynkowej Podstawowe zasoby i czynniki produkcji w gospodarce rynkowej.	1
2	**Stadia rozwoju gospodarki rynkowej na świecie** Stadium gospodarki wolnokonkurencyjnej od końca XVIII w. do lat 70tych XIX w. Pierwsza rewolucja przemysłowa. Narodziny przemysłu fabrycznego. Pierwsze kryzysy gospodarcze. Problemy na rynku pracy. Czas pracy pracowników. Proces koncentracji i centralizacji kapitału. Cechy gospodarki wolnokonkurencyjnej. Zmiany form organizacyjno - prawnych podmiotów gospodarczych. Stadium gospodarki monopolistycznej od lat 70-tych XIX w. do wielkiego kryzysu gospodarczego 1929r. Druga rewolucja przemysłowa. Proces monopolizacji gospodarki. Nowe formy organizacyjno – prawne.Narodziny rynku kapitałowego. Stadium gospodarki rynkowej państwowo – monopolistycznej od lat 30-tych XX w. do chwili obecnej. Rola interwencjonizmu państwowego.	1
3	**Zmiany w funkcjonowaniu gospodarki rynkowej w Polsce w latach 90-tych XX w.** Przejście od gospodarki centralnie planowanej do gospodarki rynkowej. Plan Balcerowicza – terapia szokowa. Przekształcenia własnościowe jako podstawa budowy fundamentów gospodarki rynkowej w Polsce. Powstanie giełdy papierów wartościowych w Warszawie. Bezrobocie jako podstawowy problem społeczno – ekonomiczny. Pierwszy okres budowy gospodarki rynkowej w Polsce do połowy lat 90-tych i jego cechy. Zmiany w funkcjonowaniu gospodarki rynkowej w Polsce w drugiej połowie lat 90-tych i na początku XXI w. – programy gospodarcze G. Kołodki i L. Balcerowicza. Inwestycje zagraniczne. Zmiany w systemie bankowym. Wejście Polski do UE i jego wpływ na funkcjonowanie gospodarki polskiej.	1
4	**Popyt i podaż. Równowaga rynkowa** Rynek i konkurencja rynkowa. Konkurencja między kupującymi i sprzedającymi. Determinanty kształtujące zachowania konsumentów i producentów – analiza przypadków obrazujących poszczególne determinanty na przykładzie polskiego rynku. Prawo popytu i podaży. Wyznaczanie ceny i wielkości równowagi rynkowej. Zmian cen i poziomu równowagi różnych grup towarów – analiza przypadków. Rodzaje cen – ceny maksymalne i minimalne. Funkcje cen. Wpływ zmian cen na reakcje zakupowe konsumentów – elastyczność cenowa popytu – analiza i wyznaczanie możliwych sytuacji rynkowych. Paradoksy Giffena i Veblena – skrajne zachowania konsumentów. Reakcje producentów na zmiany cen – elastyczność cenowa podaży. Wpływ zmian wielkości dochodów na decyzje zakupowe konsumentów – elastyczność dochodowa popytu. Prawo Engla. Dobra luksusowe, normalne i niższego rzędu. Zmiany modelów konsumpcji pod wpływem zmian dochodów.	2
5	**Konsument i gospodarstwo domowe jako podmiot rynkowy** Równowaga gospodarstwa domowego na rynku dóbr konsumpcyjnych. Pojęcie użyteczności całkowitej i krańcowej. Maksymalizacja użyteczności całkowitej. Zasady wyboru konsumenta. Prawo malejącej użyteczności krańcowej – I Gossena. Równowaga konsumenta – II Prawo Gossena Krzywe obojętności jako sposób prezentacji gustów konsumenta. Klasyczna krzywa obojętności oraz szczególne krzywe obojętności – analiza przypadków Mapa gustów konsumenta. Prawo krańcowej stopy substytucji. Dochody i wydatki konsumenta. Dobra substytucyjne i dobra komplementarne	2

	– analiza przypadków. Zmiany gustów i preferencji konsumentów. Ograniczenia budżetowe. Linia budżetowa i jej przesunięcia. Optimum konsumenta.	
6	**Przedsiębiorstwo jako najważniejszy podmiot rynkowy** Podstawowe formy organizacyjne przedsiębiorstw. Produkcja, przedsiębiorstwo i przedsiębiorca. Funkcja produkcji (czynniki produkcji) a etapy funkcjonowania przedsiębiorstwa. Produkt całkowity, przeciętny i krańcowy, Najtańsze kombinacje czynników wytwórczych. Substytucja czynników produkcji. Innowacje i postęp techniczny w działalności przedsiębiorstwa. Ceny produktów a skala działalności – przychody całkowite, przeciętne i krańcowe. Podstawowe rodzaje kosztów – sposoby obliczania, kształt ich krzywych (funkcji). Zależności między nimi. Koszty jawne i ukryte. Koszty a wybór technologii. Koszty całkowite, przeciętne i krańcowe w krótkim i długim okresie. Koszt alternatywny a koszt księgowy. Koszty, przychody i zyski. Wpływ zmian kosztów na wielkość produkcji. Podstawowe sprawozdania finansowe przedsiębiorstwa – bilans i rachunek zysków i strat. Podstawowe pozycje sprawozdań finansowych. Wiedza uzyskiwana o działalności przedsiębiorstwa na podstawie sprawozdań finansowych.	3
7	**Formy konkurencji rynkowej. Maksymalizacja zysku jako podstawowy motyw działalności gospodarczej** Prezentacja podstawowych form i modeli konkurencji rynkowej. Podstawowe cechy. Wyznaczanie cen i wpływ uczestników gry rynkowej na ich poziom. Zasady wyznaczania zysku w konkurencji doskonałej, czystym monopolu i konkurencji niedoskonałej. Równowaga przedsiębiorstwa w doskonałej konkurencji, monopolu i niedoskonałej konkurencji – analiza modeli oraz danych empirycznych. Wyznaczanie przychodów całkowitych, kosztów całkowitych i zysku przedsiębiorstw w poszczególnych formach konkurencji. Formy i stopnie monopolizacji współczesnej gospodarki rynkowej. Analiza zmian poziomu konkurencji w polskiej gospodarce. Teoria kosztów komparatywnych – studium przypadku.	2
8	**Gospodarka narodowa i mierniki oceny jej funkcjonowania** Proces tworzenia wartości i produkcji finalnej. Zasoby gospodarki narodowej – czynniki produkcji. Rola państwa w funkcjonowaniu współczesnej gospodarki rynkowej. Wpływy i wydatki państwa. Eksport – import i ich wpływ na funkcjonowanie gospodarki. Rachunek dochodu narodowego. Produkt Krajowy Brutto i Produkt narodowy brutto jako podstawowe miary oceny funkcjonowania gospodarki. Analiza metod mierzenia. Realny i nominalny produkt narodowy brutto. Analiza danych empirycznych dotyczących PKB, jego dynamiki i PKB per capita w ujęciu nominalnym i siły nabywczej w Polsce i innych wybranych krajach.	1
9	**Podstawowe problemy mechanizmu gospodarki rynkowej – cykl koniunkturalny, inflacja i bezrobocie** Fluktuacje makroekonomiczne. Cykl koniunkturalny – przyczyny, fazy. Klasyczny i współczesny cykl koniunkturalny. Analiza przebiegu obecnego kryzysu gospodarczego na świecie i w Polsce. Inflacja – pojęcie i rodzaje. Pieniądz i inflacja. Stopa procentowa. Korzyści i koszty inflacji. Sposoby przeciwdziałania inflacji. Prezentacja danych obrazujących poziom inflacji w Polsce w latach 80-tych i 90-tych XXw. i współcześnie. „Szok naftowy" lat 70-tych jako przykład problemów inflacyjnych w gospodarce światowej. Bezrobocie. Rodzaje bezrobocia. Prezentacja danych statystycznych obrazujących poziom bezrobocia w Polsce w okresie transformacji systemowej. Spadające tempo wzrostu produktywności i realnego dochodu. Prywatny i społeczny koszt bezrobocia.	2
	Razem	15

Lp.	Ćwiczenia - treści programowe:	Liczba godzin
1	**Popyt, podaż i równowaga rynkowa** Rola konkurencji w funkcjonowaniu rynku. Wyznaczanie krzywych popytu i podaży i ich przesunięcia. Analiza determinant popytu i podaży. Wyznaczanie ceny i wielkości równowagi rynkowej. Analiza podstawowych przypadków elastyczności cenowej popytu, elastyczności cenowej podaży, elastyczność dochodowa popytu i ich determinant.	2
2	**Produkcja i przychody przedsiębiorstwa** Podstawowe formy organizacyjne przedsiębiorstw. Produkcja, przedsiębiorstwo i przedsiębiorca. Funkcja produkcji (czynniki produkcji) a etapy funkcjonowania przedsiębiorstwa – analiza studium przypadku. Produkt całkowity, przeciętny i krańcowy, Optymalna skala produkcji. Izokwanty, izokoszty, najtańsze kombinacje czynników wytwórczych. Substytucja czynników produkcji. Innowacje i postęp techniczny w działalności przedsiębiorstwa. Obliczanie przychodów całkowitych i przeciętnych na wybranych prostych przykładach liczbowych (ceny wyrobów, wielkość produkcji).	2
3	**Koszty w działalności przedsiębiorstw** Podstawowe układy kosztów w przedsiębiorstwie – prezentacja przykładów. Koszty produkcji i ich analiza w układzie kosztów całkowitych i jednostkowych – studium przypadku. Obliczanie i wyznaczanie podstawowych rodzajów kosztów. Wyznaczanie optymalnej skali produkcji dla najniższego poziomu kosztów. Obniżanie kosztów działalności przed-	2

	siębiorstwa. Prezentacja podstawowych sprawozdań finansowych w przedsiębiorstwie – analiza i interpretacja poszczególnych pozycji w sprawozdaniach finansowych na wybranych prostych przykładach liczbowych.	
4	**Analiza form konkurencji rynkowej. Wyznaczanie zysku przedsiębiorstw działających na różnych rynkach** Zasady wyznaczania zysku w konkurencji doskonałej, czystym monopolu i konkurencji niedoskonałej. Równowaga przedsiębiorstwa w doskonałej konkurencji – analiza studium przypadku liczbowego, monopolu i niedoskonałej konkurencji – analiza modeli oraz danych empirycznych. Wyznaczanie przychodów całkowitych, kosztów całkowitych i zysku całkowitych oraz parametrów jednostkowych przedsiębiorstw w poszczególnych formach konkurencji. Wyznaczanie technicznego optimum produkcji – punktu Cournota przedsiębiorstw.	3
5	**Mierniki oceny funkcjonowania gospodarki w ujęciu makroekonomicznym** Rachunek dochodu narodowego. Produkt Krajowy Brutto i Produkt narodowy brutto jako podstawowe miary oceny funkcjonowania gospodarki. Analiza metod mierzenia. Analiza danych statystycznych obrazujących zmiany w poziomie PKB w Polsce i wybranych państwach. Prezentacja danych liczbowych i wykresów obrazujących zmiany dynamiki PKB w Polsce i wybranych państwach. Realny i nominalny produkt narodowy brutto. Analiza danych empirycznych dotyczących PKB, jego dynamiki i PKB per capita w ujęciu nominalnym i siły nabywczej w Polsce i innych wybranych krajach - zestawienia tabelaryczne i wykresy.	3
6	**Pieniądz i polityka monetarna. System pieniężny, bankowy i rynek kapitałowy** Pojęcie pieniądza - i jego funkcje. Wartość pieniądza. Analiza przykładów obrazujących zmiany wartości i siły nabywczej złotówki. Czynniki wyznaczające popyt i podaż pieniądza. Równowaga na rynku pieniężnym. Współczesny system bankowy i jego znaczenie w funkcjonowaniu mechanizmu rynkowego w Polsce. Bank centralny i system pieniężny. Zasady polityki pieniężnej banku centralnego. Funkcje banków. Rola Rady Polityki Pieniężnej w funkcjonowaniu gospodarki. Podstawowe stopy procentowe. Banki komercyjne i spółdzielcze w polskim systemie bankowym. Znaczenie rynku kapitałowego w funkcjonowaniu gospodarki rynkowej. Powstanie i funkcjonowanie giełdy papierów wartościowych w Warszawie. Okresy hossy i bessy giełdowej. Podstawowe wskaźniki giełdowe i ich znaczenie dla funkcjonowania gospodarki.	2
7	**Budżet państwa. Deficyt i dług publiczny** Budżet państwa – jego znaczenie dla funkcjonowania gospodarki rynkowej. Podstawowe elementy budżetu – wpływy i wydatki, inwestycje, oszczędności i deficyt. Funkcje budżetu państwa. Nadwyżka i deficyt budżetowy. Deficyt a charakter polityki fiskalnej państwa. Rosnąca rola budżetu w gospodarce rynkowej. Analiza podstawowych składniki dochodów i wydatków budżetu Polski – analiza danych statystycznych. Dług publiczny.	2
8	**System pieniężny, bankowy i rynek kapitałowy** Pojęcie pieniądza - i jego funkcje. Wartość pieniądza. Analiza przykładów obrazujących zmiany wartości i siły nabywczej złotówki. Czynniki wyznaczające popyt i podaż pieniądza. Równowaga na rynku pieniężnym. Współczesny system bankowy i jego znaczenie w funkcjonowaniu mechanizmu rynkowego w Polsce. Bank centralny i system pieniężny. Zasady polityki pieniężnej banku centralnego. Funkcje banków. Rola Rady Polityki Pieniężnej w funkcjonowaniu gospodarki. Podstawowe stopy procentowe. Banki komercyjne i spółdzielcze w polskim systemie bankowym. Znaczenie rynku kapitałowego w funkcjonowaniu gospodarki rynkowej. Powstanie i funkcjonowanie giełdy papierów wartościowych w Warszawie. Okresy hossy i bessy giełdowej. Podstawowe wskaźniki giełdowe i ich znaczenie dla funkcjonowania gospodarki.	2
9	**Analiza podstawowych problemów mechanizmu gospodarki rynkowej** Cykl koniunkturalny – przyczyny, fazy. Klasyczny i współczesny cykl koniunkturalny. Analiza poziomu produkcji, cen, zatrudnienia, bezrobocia, oprocentowania pieniądza, poziomu indeksów giełdowych i innych parametrów gospodarczych. Inflacja – pojęcie i rodzaje. Analiza poziomu inflacji w Polsce na wybranych przykładach liczbowych. Prezentacja i analiza podstawowych bankowych stóp procentowych. Korzyści i koszty inflacji. Sposoby przeciwdziałania inflacji. Bezrobocie. Rodzaje bezrobocia. Prezentacja i analiza poziomu wielkości i stopy bezrobocia w Polsce w wybranych latach. Wielkość, stopa i rodzaje występującego bezrobocia na Podkarpaciu.	2
	Razem	20

Lp.	Warsztaty - treści programowe:	Liczba godzin

1	Organizacja funkcjonowanie przedsiębiorstwa produkcyjnego na przykładzie Zakładów Magnezytowych Ropczyce S. A. . Funkcja produkcji przedsiębiorstwa w praktyce – Zakłady Magnezytowe Ropczyce S. A.	2
2	Koszty działalności przedsiębiorstwa, klasyfikacja i zarządzanie kosztami w praktyce na przykładzie ZM Ropczyce S. A.	2
3	Podstawowe sprawozdania finansowe przedsiębiorstwa – bilans i rachunek zysków i strat. Podstawowe pozycje sprawozdań finansowych. Wiedza uzyskiwana o działalności przedsiębiorstwa na podstawie sprawozdań finansowych. Prezentacja podstawowych sprawozdań finansowych w przedsiębiorstwie – analiza i interpretacja poszczególnych pozycji w sprawozdaniach finansowych na wybranych prostych przykładach liczbowych. Analiza sprawozdań finansowych Zakładów Magnezytowych S. A.	2
4	Praca jako podstawowy zasób gospodarki i podstawowy czynnik produkcji. Czynniki kształtujące popyt na pracę. Koszty pracy. Analiza polskiego rynku pracy. Zmiany zachodzące na rynku pracy. Analiza wielkości i struktury zatrudnienia Zakładów Magnezytowych S. A. gólna charakterystyka rynku kapitału i ziemi. Znaczenie rynku kapitału i ziemi dla funkcjonowania gospodarki rynkowej.. Kapitał i ziemia jako podstawowe zasoby gospodarcze i czynniki produkcji. Proces równowagi na rynku kapitałowym. Rynek ziemi i renta gruntowa. Zmiany poziomu cen i ich wpływ na decyzje ekonomiczne. Analiza zmian na rynku kapitału i ziemi w gospodarce polskiej	1
5	Otoczenie konkurencyjne i jego wpływ na bieżącą działalność, wyniki finansowe i na decyzje inwestycyjne i rozwojowe – konkurencja. Klienci, rynki zbytu i Poli-tyka marketingowa w praktyce na przykładzie ZMR. Otoczenie społeczne i pozostali interesariusze	1
	Razem	8

Lp.	Klinika dydaktyczna - treści programowe:	Liczba godzin
1	Znaczenie rynku kapitałowego w funkcjonowaniu gospodarki rynkowej. Powstanie i funkcjonowanie giełdy papierów wartościowych w Warszawie. Okresy hossy i bessy giełdowej. Podstawowe wskaźniki giełdowe i ich znaczenie dla funkcjonowania gospodarki. Analiza podstawowych wskaźników rynku kapitałowego na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych	2
2	Poszczególne zespoły studentów dokonują prezentacji wybranej spółki akcyjnej notowanej na giełdzie papierów wartościowych w Warszawie. Dokonują prezentacji, analizy i oceny jej zasobów, produktów, otoczenia biznesowego i wyników finansowych.	2
3	Kolejne poszczególne zespoły studentów dokonują prezentacji wybranej spółki akcyjnej notowanej na giełdzie papierów wartościowych w Warszawie. Dokonują prezentacji, analizy i oceny jej zasobów, produktów, otoczenia biznesowego i wyników finansowych	2
4	Kolejne poszczególne zespoły studentów dokonują prezentacji wybranej spółki akcyjnej notowanej na giełdzie papierów wartościowych w Warszawie. Dokonują prezentacji, analizy i oceny jej zasobów, produktów, otoczenia biznesowego i wyników finansowych	2
	Razem	8

Lp.	Literatura podstawowa
1	W. Kalita, M. Kurek, L. Piczak. B. Sowa, Ekonomia. Wybrane zagadnienia mikro i makroekonomii. Wyższa Szkoła Prawa i Administracji, Rzeszów – Przemyśl 2014
2	K. Gardjan. M. Kurek, B. Sowa, S. Zabrowarny: *Ekonomia,*WSAiZ w Przemyślu, Przemyśl 2004.
3	P. A. Samuelson, W. D. Nordhaus: *Ekonomia*. Dom Wydawniczy REBIS Sp. z o. o. Poznań 2021, i starsze wydania.
4	D. Begg, S. Fischer, R. Dornbusch: Mikroe*konomia.*PWE, Warszawa 2013 i starsze wydania
5	D. Begg, S. Fischer, R. Dornbusch: Makroe*konomia.*PWE, Warszawa 2014 i starsze wydania.

6	M. Rekowski: *Wprowadzenie do mikroekonomii*. Polsoft Poznań 2011 i starsze wydania.

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	Mechanizmy gospodarki rynkowej. Repetytorium, pod red. M. Kurka, Wyższa Szkoła Prawa i Administracji, Rzeszów – Przemyśl 2015
2	*Podstawy ekonomii*. Red. naukowa R. Milewski, E. Kwiatkowski, Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa 2005.
3	B. Czarny: *Podstawy ekonomii*. PWE Warszawa 2011.
4	N. G. Mankiw, M. P. Taylor: *Mikroekonomia,* PWE, Warszawa 2009.
5	N. G. Mankiw, M. P. Taylor: *Makroekonomia,* PWE, Warszawa 2009.

SYLABUS PRZEDMIOTU

Wprowadzenie do systemu bezpieczeństwa wewnętrznego w Polsce

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026**
rok studiów:	**I (semestr: 1)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr hab. Marek Fałdowski**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	dr hab. Marek Fałdowski	Egzamin

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	10	3	12	25	1
RAZEM	**10**	**3**	**12**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	13	0,5
Praca samodzielna	12	0,5
RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji
1. Ogólna wiedza o współczesnych zagrożeniach bezpieczeństwa publicznego.
2. Podstawy wiedzy z zakresu funkcjonowania służb publicznych.
3. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania.

4.	Umiejętność współpracy w zespole, prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	W ramach wykładów głownie będą realizowane treści o charakterze teoretycznym z elementami interaktywnej dyskusji akademickiej

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Zna i rozumie system organów ochrony prawa w państwie, zasady podziału władzy pomiędzy poszczególne instytucje, ich zadania i zasady funkcjonowania w odniesieniu do ochrony bezpieczeństwa; rozumie zmiany strukturalno-zadaniowe instytucji rządowych i samorządowych w obszarze bezpieczeństwa i porządku publicznego z zastosowaniem praktycznym tej wiedzy w działalności zawodowej podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa.	K_W03	P6S_WG P6S_WK
2	Zna i rozumie w poszerzonym stopniu regulacje prawne odnoszące się doproblematyki bezpieczeństwa wewnętrznego państwa oraz zadania ipodstawy prawne funkcjonowania służbodpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządekpubliczny w państwie	K_W04	P6S_WG P6S_WK
3	Potrafi analizować zjawiska i zagrożenia bezpieczeństwaw skali globalnej, regionalnej i lokalnej; dokonaćoceny uwarunkowań, m.in. politycznych,ekonomicznych i społecznych, bezpieczeństwa wwymiarze międzynarodowym i krajowym. Potrafiplanować i realizować własne uczenie się przezcałe życie w tym zakresie	K _U04	P6S_UW P6S_UU
4.	Potrafi prowadzić rozmowy i wywiad środowiskowy, potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę w zakresie technik prowadzenia przesłuchań, komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii.	K _U07	P6S_UW
5	Posiada w poszerzonym stopniu kompetencje dokonywania krytycznej analizy i oceny posiadanej wiedzy z zakresu bezpieczeństwa z perspektywy zachodzących procesów społecznych. Jest gotów do identyfikowania się ze społecznością lokalną w poczuciu odpowiedzialności za jej bezpieczeństwo oraz dokonywać analizy korelacji zagrożeń z procesami zachodzącymi w środowisku społecznym	K _K04	P6S_KK P6S_KO

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Egzamin prowadzony w formie ustnej.

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Bezpieczeństwo wewnętrzne jako składnik bezpieczeństwa państwa	2
2	Charakterystyka wybranych komponentów bezpieczeństwa wewnętrznego	2
3	Ogólny kształt systemu bezpieczeństwa wewnętrznego	2
4	Resort spraw wewnętrznych i administracji - wiodąca instytucja systemu wewnętrznego bezpieczeństwapaństwa	2
5	System organów administracji publicznej oraz innych podmiotów właściwych w sprawach ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego	2

Lp.	Literatura podstawowa
1	Kitler W., *Bezpieczeństwo narodowe RP. Podstawowe kategorie. Uwarunkowania. System*, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa 2011.
2	*Bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej*, Opracowanie zbiorowe Wydziału Strategiczno-Obronnego Akademii Obrony Narodowej, [https://elk.wans.edu.pl/wp-content/uploads/2021/11/Bezpieczenstwo_Wewnetrzne_RP.pdf].
3	Fałdowski M., *Współczesny wymiar bezpieczeństwa*, „Zeszyty Naukowe SGSP" 2018, nr 2.
4	Skwarek Z., Fałdowski M., Hac P., *Funkcjonowanie państwa w warunkach zewnętrznego zagrożenia państwa i w czasie wojny. Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego w warunkach zewnętrznego zagrożenia państwa i w czasie wojny*, Wydawnictwo Akademii Sztuki Wojennej, Warszawa 2022.

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	*Systemowe ujęcie bezpieczeństwa wewnętrznego*, t. 2, *Zagadnienia praktyki policyjnej*, M. Fałdowski, Z. Mikołajczyk, M. Zubańska (red.), Szczytno 2019.
2	*Systemowe ujęcie bezpieczeństwa wewnętrznego*, t. 1 *Problematyka prawno-społeczna*, M. Fałdowski, D. Mocarska (red.), Szczytno 2018.

SYLABUS PRZEDMIOTU

Zarys kryminologii

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026**
rok studiów:	**I (semestr: 1)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**prof. dr hab. Emil Pływaczewski**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	**prof. dr hab. Emil Pływaczewski**	Zaliczenie na ocenę
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	20	0	5	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**20**	**0**	**5**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	20	0,8
Praca samodzielna	5	0,2
RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat zjawisk społecznych. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Prezentacje multimedialne, studium przypadku
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Zna i rozumie zasady prawa karnego, reguły zapobieganiaczynom zabronionym. Znai rozumie istote kryminologii jako nauki o przestępczości potrafizastosować wiedzę z tego zakresu w praktyce	K_W10	P6S_WG P6S_WK
2	Zna i rozumie podstawy kryminologii i kryminalistyki orazposiada wiedzę dotyczącą wybranych ustawszczególnych odnoszących się do zjawisk zzakresu przestępczości pospolitej i patologiispołecznych oraz potrafi zastosować nabytąwiedzę w praktyce.	K_W11	P6S_WG P6S_WK
3	Potrafi dokonywać wyboru właściwych źródeł wiedzyi informacji z obszaru nauk społecznych zwykorzystaniem właściwych metod i narzędzioraz posługiwać się tą wiedzą w celu analizy iinterpretacji działań zapewniającychbezpieczeństwo w ramach działalnościzawodowej. Potrafi przedstawiać oceny i różneopinie dotyczące zachodzących zjawiskspołecznych.	K _U06	P6S_UW
4.	Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresukryminalistyki, kryminologii i prawa karnego wcelu wykonania podstawowych czynnościprocesowych w sposób indywidualny lub wzespole w celach wykrywczych przestępstw.	K _U14	P6S_UW P6S_UO
5	Jest gotowy do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, uznawaniaznaczenia wiedzy z nauk społecznych w zakresierozpoznawania problemów poznawczychi praktycznych. Jest gotów do zasięgnięcia opiniiekspertów w przypadku rozwiązywaniaproblemówo znacznej trudności.	K _K01	P6S_KK

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie pytań problemowych na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba

		godzin
1	Początki kryminologii jako nauki	1
2	Definicje kryminologii	1
3	Przedmiot i cel kryminologii	1
4	Działy kryminologii	1
5	Nurty kryminologiczne	1
6	Przestępstwo	1
7	Przestępca	1
8	Przestępczość stwierdzona, wykryta, osądzona	1
9	Patologie społeczne	1
10	Ofiara	1
11	Relacje kryminologii z innymi naukami	1
12	Statystyki kryminalne	1
13	„Ciemna liczba" przestępstw	1
14	Teorie kryminologiczne	1
15	Etiologia przestępczości według wybranych polskich kryminologów	1
16	Teorie biologiczne	1
17	Teorie psychologiczne	1
18	Teorie socjologiczne	1
19	Teorie kryminologiczne	1
20	Techniki badawcze w Kryminologii	1

Lp.	Literatura podstawowa
1	Lernell, L. (1973). Zarys kryminologii ogólnej. *(No Title)*.
2	Tyszkiewicz, L. (1970). Zarys rozwoju kryminologii w Polsce w latach 1945-1969. *Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny*, (3), 61-74.

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	Pływaczewski, E. W. (2019). Polska kryminologia i nauki penalne w pierwszej dekadzie po zakończeniu II wojny światowej. *Archiwum Kryminologii*, *2*(XLI), 381-402.

SYLABUS PRZEDMIOTU

Przestępczość w Unii Europejskiej

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026**
rok studiów:	**I (semestr: 1)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**prof. dr hab. E. Guzik-Makaruk**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	-	-
Konwersatorium	prof. dr hab. E. Guzik-Makaruk	Zaliczenie na ocenę
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	-	-
Klinika dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	15	0	10	25	1
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**15**	**0**	**10**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	15	0,6
Praca samodzielna	10	0,4
RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat bezpieczeństwa w UE. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	-
Konwersatorium	analiza przypadków prawnych, dyskusja, prezentacja
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie złożoność problematyki przestępczości w Unii Europejskiej w kontekście specyfiki Europy oraz jej powiązań ponadeuropejskich. Rozumie istotę zagrożeń przestępczością i ich uwarunkowania w skali globalnej, regionalnej i lokalnej, a także zna instytucje odpowiedzialne za przeciwdziałanie przestępczości w UE oraz mechanizmy współpracy instytucjonalnej w tym obszarze, z uwzględnieniem praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy.	K_W05	P6S_WG
2	zna i rozumie terminologię związaną z problematyką przestępczości w Unii Europejskiej, a także poglądy wybranych twórców i myślicieli istotnych dla tej dziedziny. Potrafi podejmować tematykę dotyczącą budowania i rozumienia tożsamości europejskiej w kontekście procesów kształtowania oraz rozwoju krajowych i unijnych regulacji prawnych odnoszących się do zwalczania przestępczości i ochrony praw człowieka. Zna historyczne i aktualne struktury instytucjonalne w UE oraz w państwach członkowskich, które gwarantują bezpieczeństwo i przeciwdziałanie przestępczości. Rozumie zasady etyki zawodowej i odpowiedzialności za nieetyczne zachowania w obszarze organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, a także dostrzega zależności między poziomem zaufania społecznego a skutecznością przeciwdziałania przestępczości i poziomem bezpieczeństwa w UE.	K_W09	P6S_WG P6S_WK
3	potrafi analizować korzyści i zagrożenia dla bezpieczeństwa wewnętrznego i międzynarodowego wynikające z procesów integracji europejskiej, migracji oraz różnorodności kulturowej w kontekście przestępczości w Unii Europejskiej. Umie określać struktury społeczne i instytucjonalne, formułować oraz rozwiązywać problemy związane z zagrożeniami przestępczością transgraniczną, a także prognozować trendy jej rozwoju. Potrafi posługiwać się specjalistyczną terminologią z zakresu prawa i kryminologii UE, uczestniczyć w debatach publicznych dotyczących przestępczości i bezpieczeństwa oraz przedstawiać, oceniać i krytycznie dyskutować różne opinie i stanowiska.	K _U02	P6S_UW P6S_UK
4.	potrafi samodzielnie określać przyczyny i okoliczności rozwoju przestępczości w Unii Europejskiej oraz analizować regulacje traktatowe i akty prawne dotyczące zwalczania przestępczości. Umie badać zjawiska i zagrożenia dla bezpieczeństwa wynikające z przestępczości w skali lokalnej, regionalnej i międzynarodowej oraz dokonywać oceny ich uwarunkowań politycznych, ekonomicznych i społecznych. Potrafi planować i realizować własny proces uczenia się przez całe życie w zakresie problematyki przestępczości w UE.	K _U04	P6S_UW P6S_UU
5	jest gotów do poszeżonej analizy kontekstu z wybranymi zagrożeniami związanymi z przestępczością w Unii Europejskiej. Kolejno krytycznej oceny posiadanej wiedzy, uznawania znaczenia wiedzy z nauk społecznych w zakresie rozpoznawania problemów poznawczych i praktycznych. Jest gotów do zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku rozwiązywania problemów o znacznej trudności.	K _K01	P6S_KK

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	-
Konwersatorium	Zaliczenie na ocenę – zaliczenie pisemne Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie pytań testowych lub problemowych pytań problemowych lub referatów/prezentacji multimedialnej na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika dydaktyczna	-

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Przestępczość w UE - wprowadzenie	2
2	Unijna współpraca w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony	1
3	Podstawowe informacje o UE	1
4	Przestępstwo, przestępczość, przestępca, ofiara	1
5	Źródła wiedzy o przestępczości w Polsce	1
6	Europejskie prawo karne – pojęcie, geneza i źródła	0,5
7	Europol, OLAF, Eurojust, Prokuratura Europejska, Europejska Sieć Sądowa	0,5
8	Źródła wiedzy o przestępczości w krajach członkowskich UE (Eurostat)	0,5
9	Przestępstwa kryminalne w krajach członkowskich UE	1
10	Przestępczość narkotykowa w państwach członkowskich UE	1
11	Przestępczość zorganizowana w państwach członkowskich UE	1
12	Terroryzm w państwach członkowskich UE	0,5
13	Strategia antyterrorystyczna UE	0,5
14	Medialnie nagłośnione przypadki przestępczości w UE	0,5
15	Zwalczanie przestępczości gospodarczej w UE	0,5
16	Współpraca sądowa w sprawach karnych: problematyka transgranicznego ścigania karnego; wzajemne uznawanie decyzji sądowych; zagadnienie ekstradycji i europejskiego nakazu aresztowania; europejski nakaz dowodowy; europejski nakaz śledczy; wspólne zespoły dochodzeniowo-śledcze	0,5
17	Zasady europejskiej współpracy sądowej w sprawach karnych (zasada wzajemności, zasada podwójnej przestępności czynu, zasada nieudzielania pomocy w sprawach o przestępstwa „wrażliwe” (polityczne), zasada wzajemnego uznawania, zasada specjalności, zasada ne bis in idem).	0,5
18	Ochrona i kontrola granic jako element polityki bezpieczeństwa wewnętrznego UE (Frontex, RABIT - Zespół Szybkiej Interwencji na Granicy, europejskie zespoły straży granicznych); system nadzoru granic zewnętrznych Eurosur; koncepcja „inteligentnych granic”.	0,5
19	Walka z handlem ludźmi w UE	1

Lp.	Literatura podstawowa
1	W. Pływaczewski, Ornitologia kryminalna, Warszawa 2019.
2	E.W. Pływaczewski, S. Redo, E. Guzik-Makaruk i in., Kryminologia. Stan i perspektywy badawcze, Warszawa 2019.
3	Opracowania Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomani dostępne online: https://www.emcdda.europa.eu/.
4	E. Jurgielewicz-Delegacz, Wybrane kategorie przestępczości w krajach członkowskich Unii Europejskiej w świetle danych statystycznych Eurostatu, Studia Prawnoustrojowe 2021, nr 52.

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	Opracowania Eurostatu dostępne online: https://ec.europa.eu/eurostat.
2	Opracowania Europolu dostępne online: https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports (np. EU Terrorism Situation & Trend Report - Te-Sat).

SYLABUS PRZEDMIOTU

Rozwój kompetencji społecznych i osobistych

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026**
rok studiów:	**I, II, III (semestr: 2, 3, 4, 5, 6)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr Hubert Kawalec**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	-	-
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	dr hab. L. Żukowski, prof. WSPiA, dr H. Kawalec, mgr inż. R Winiarski, mgr P. Pawlak, mgr B. Szczypta	Zaliczenie na ocenę
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	90	0	60	150	6
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**90**	**0**	**60**	**150**	**6**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	90	3,6
Praca samodzielna	60	2,4
RAZEM	**150**	**6**

Wymagania wstępne
Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	-
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	ankiety, praca w grupach, dyskusja, debata
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie wymogi aplikowania o zatrudnienie winstytucjach odpowiedzialnych za bezpieczeństwopaństwa, w tymw służbach mundurowych oraz innychformacjach, inspekcjach i strażach powołanych doochrony porządku publicznego z zastosowaniem tej wiedzy w procesach rekrutacyjnych tych służb. Jest świadomy roli kompetencji miękkich i inteligencji emocjonalnej w funkcjonowaniu na współczesnym rynku pracy.	K_W16	P6S_WG
2	potrafi na podstawie nabytej wiedzy kontrolować własnezachowania i dokonywać doboru właściwychnarzędzi autoprezentacji i komunikowania się,które zwiększają skuteczność własnych działań wrelacjach zawodowych; wykorzystać posiadanąwiedzę w ustawowych zadaniach służbodpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa. Potrafi planowac rozwój osobisty i budować własną ścieżkę rozwoju zawodowego.	K _U01	P6S_UW P6S_UK
3	Jest gotów do dokonania właściwego doboru źródeł i informacji wcelu planowania kariery zawodowej ipotrafi wykorzystać tę wiedzę w zakresiedziałalności zawodowej służb odpowiedzialnychza bezpieczeństwo państwa.	K _K05	P6S_KR

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	-
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	Zaliczenia na ocenę. Praca indywidualna i grupowa podczas zajęć, z wykorzystaniem rozwiązań e-learningowych.
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Warsztaty - treści programowe:	Liczba godzin
1	Test INTE – badanie poziomu inteligencji emocjonalnej (pre-test)	1
2	Młody człowiek w nowym środowisku – adaptacja do realiów uczelni wyższej.	3

3	Coaching – wzmocnienie pewności siebie, działania integracyjne, wzmocnienie procesu utożsamiania się z Uczelnią	4
4	Samoświadomość- jakie są moje wady i zalety. Jak przebiega proces poznania siebie. Ćwiczenie „wyceń siebie”- studenci wyceniają własne wady i zalety. Ćwiczenie „być sobą” studenci publicznie opowiadają co znaczy dla nich bycie sobą	2
5	Coaching – trening osobowości – nastawienie na wyznaczanie i realizację celów.	2
6	Samokontrola- studenci poznają i ćwiczą metody kontroli własnych myśli i uczuć. Uczą się wykorzystywać własne emocje w działaniu.	2
7	Jak sobie radzić ze stresem: trening autogenny, ćwiczenia oddechowe. Analiza własnych metod redukcji stresu. Rozwiązywanie testu LCU w celu stwierdzenia indywidualnego zagrożenia zdrowia spowodowanego stresem. Odgrywanie scenek na środku przez studentów.	2
8	Komunikacja: poznanie i opanowanie technik dowartościowywania, radzenia sobie z krytyką. Ćwiczenia grupowe FUO- studenci opracowują w grupach i odgrywają na środku scenki zawierające błędy w komunikacji oraz ich korekty oparte na technice FUO.	2
9	Empatia- Ćwiczenie „dokąd idzie”, studenci oglądają materiał filmowy i mają odgadnąć losy bohatera. Ćwiczenie „mistrz empatii” studenci opowiadają historię, które powinny odzwierciedlać dane emocje. Dyskusja grupowa nad rolą empatii w życiu zawodowym.	3
10	Budowanie i utrzymywanie związków międzyludzkich. Dynamika budowania i utrzymywania relacji interpersonalnych. Ćwiczenie „kogo za co chce?”. Ćwiczenie „pułapki miłości”.	3
11	Wystąpienie autoprezentacyjne- ochotnicy prezentują na forum grupy własne problemy związane z inteligencją emocjonalną w życiu.	2
12	Praca metodą case study- forma aktywnego uczestniczenia w zajęciach po przez zbieranie punktów aktywności za konstruktywne zabranie głosu w dyskusji dotyczącej materiałów udostępnianych studentom	2
13	Motywacja- studenci poznają mechanizmy motywacyjne. Ćwiczenie „motywacja” każdy opowiada o własnej motywacji wewnętrznej i zewnętrznej	3
14	Poznanie i opanowania mowy ciała- studenci analizują własną mowę ciała i poznają grupy gestów. Poznanie roli proksemiki. Różnice płciowe w komunikacji. Scenki: „o czym oni rozmawiają”.	3
15	Jak skutecznie wywierać wpływ na innych ludzi.	2
16	Autoprezentacja- jak skutecznie i efektywnie prezentować własną osobę. Ćwiczenie „Kup mnie”. Tworzenie interaktywnej reklamy własnej osoby. Gra: „Jaką książką lub filmem chciałbym być”	2
17	Rozmowa kwalifikacyjna- poznanie efektywnych metod prezentowania się na rozmowie kwalifikacyjnej z wykorzystaniem wiedzy o własnej IE- Improwizowane rozmowy o pracę z udziałem kamery. Najczęstsze błędy na rozmowach o pracę. Lista złotych pytań. Czego nie robić nigdy na rozmowie o pracę.	3
18	Moje predyspozycje a mój zawód. Analiza własnej osoby pod kątem wybranego zawodu. Każdy student indywidualnie przedstawia swoją osobę w kontekście przyszłego zawodu. Ćwiczenie „Kim jestem, Kim mógł bym być”. Poznanie własnej osobowości poprzez rozwiązywanie testów psychologicznych	2
19	Test INTE – badanie poziomu inteligencji emocjonalnej (post-test)	1
20	Dobre obyczaje i ich rola w stosunkach międzyludzkich: – normy prawne, normy moralne i reguły obyczajowe – dobre obyczaje w pracy; – zasady przywitania i przedstawiania.	2
21	Sztuka rozmawiania czyli zasady komunikacji interpersonalnej: – parametry głosu;	2

	– treść i forma oraz kultura wypowiedzi; – kontakt wzrokowy i umiejętność słuchania.	
22	Korespondencja: – sporządzanie pism urzędowych, listów prywatnych; – *netykieta* – zasady redagowania wiadomości e-mail; – bilety wizytowe, prywatne.	2
23	Zasady doboru ubiorów: – rodzaje ubiorów męskich i damskich; – dodatki do ubioru; – wygląd i higiena osobista.	2
24	Wizyty służbowe: – przygotowanie programu; – powitanie gości i hierarchia miejsc w samochodzie; – rozmowy służbowe.	2
25	Spotkania towarzyskie: – formy spotkań towarzyskich; – śniadania, obiady; – obiady bufetowe, cocktail party, lampka wina; – obyczaje obowiązujące przy stole; – sposoby posługiwania się sztućcami; – zasady wygłaszania toastów.	2
26	Analiza kolorystyczna: klasyczna i pogłębiona – wiedza na temat podziału na 4 podstawowe pory roku (i 12 pór w określeniu szczegółowym), czyli typ urody charakterystyczny dla danego człowieka, a dobór odpowiedniej garderoby (kolory sprzyjające i niesprzyjające).	2
27	Analiza sylwetki: (omówienie w podziale na grupy według płci) – sylwetki damskie i męskie, wiedza na temat rozpoznania swojej sylwetki, zasady doboru kroju ubrania do konkretnego typu sylwetki.	2
28	Klasyfikacja stylów. Kreacja wizerunku biznesowego – omówienie poszczególnych stylów funkcjonujących we współczesnej modzie. Zasady doboru rodzaju ubrania w kompletowaniu outfitu w poszczególnych rodzajach stylów.	1
29	Dobór odpowiedniej fryzury: dobór w oparciu o kształt twarzy, okazję, determinanty doboru koloru włosów, zarost – pielęgnacja, sposoby noszenia, style.	1
30	Wizaż (kobiety): wiedza na temat kształtu twarzy, oka, brwi – rodzaj doboru kolorystyki kosmetyków, technika sposobów wykonywania makijażu, dobór makijażu do okazji, (wizażystka). Kształtowanie sylwetki (mężczyźni): zasady odpowiedniego formowania sylwetki przez dobór właściwych ćwiczeń, techniki ustalania cyklu treningowego (w zależności od zakładanych efektów), rodzaje treningów (trójbój siłowy, crossfit, street workout etc.) działania motywacyjne.(trener personalny).	2
31	Technika wymowy – wypracowanie prawidłowego toru oddechowego, oddech przeponowy, ćwiczenia prawidłowego oddechu.	1
32	Technika wymowy – impostacja głosu – techniki głośnego mówienia, świadome korzystanie z rezonatorów, panowanie nad barwą głosu.	2
33	Technika wymowy – ćwiczenia artykulacyjne – ćwiczenia aparatu mowy, ćwiczenia wymowy samogłosek.	2
34	Technika wymowy – normy wymawianiowe – odpowiednia wymowa końcówek, wyrobienie umiejętności unikania embołofrazji.	1
35	Jak zostać dobrym mówcą – zajęcia praktyczne z zakresu wystąpień publicznych autoprezentacji.	2
36	Jak prezentować się w mediach - zasady budowy i tworzenia tekstów dziennikarskich.	1

37	Czym interesują się media – jak zainteresować dziennikarzy naszym wydarzeniem.	1
38	Praca przed kamerą, czyli jak dobrze wypaść podczas wystąpień przed kamerą.	1
39	Profilaktyka chorób cywilizacyjnych – rodzaje chorób i przyczyny ich występowania, prawidłowego stylu życia, sposoby eliminacji z życia czynników sprzyjających rozwojowi chorób cywilizacyjnych, podstawy diagnozy chorób.	2
40	Uzależnienia – profilaktyka uzależnień, nowe formy uzależnień.	1
41	Dieta w profilaktyce chorób cywilizacyjnych	1
42	Różne rodzaje diet, dostosowane do osób i różnych form aktywności.	2
43	Rozwój zawodowy człowieka – w jakim wieku zaczyna się rozwijać nasza kariera zawodowa? - Typy osobowości na rynku pracy – różnice w osobowości a predyspozycje zawodowe, jak dopasować ścieżkę kariery zawodowej do własnej osobowości;	1
44	Strategie prowadzenia ścieżki zawodowej – strategie rozwoju ścieżki kariery zawodowej w oparciu o osobowość i możliwości rynku pracy, jak dobrać odpowiednią strategię rozwoju	1
45	Planowanie procesu poszukiwania pracy – poszukiwanie pracy jako praca, w jaki sposób zorganizować proces poszukiwania zatrudnienia, zbieranie informacji o rynku pracy, kontakty z pracodawcami, własna baza danych pracodawców;	1
46	Sposoby poszukiwania pracy/sposoby poszukiwania pracowników przez pracodawców – w jaki sposób poszukujemy pracy (z wykorzystaniem jakich kanałów), a w jaki sposób pracodawcy poszukują pracowników - strategia dotarcia do pracodawcy odpowiednim kanałem i w odpowiednim momencie;	1
47	Marka osobista – podstawowe informacje - sposoby kreowania marki osobistej - budowa marki osobistej w mediach społecznościowych czym jest marka osobista i w jaki sposób wpływa na proces poszukiwania pracy. Jak budować markę osobistą, w jakich kanałach, jak ją komunikować.;	2
48	Tworzenie dokumentów aplikacyjnych, jak czytać ogłoszenia o pracę.	1
49	Rozmowa kwalifikacyjna, jak się przygotować, techniki stosowane przez pracodawców (Assessment Center).	1

Lp.	Literatura podstawowa
1	M. Gawanowska, *Marka osobista bez tajemnic* (e-book), Personal Branding & Sales Lab 2017
2	D. Shwabel, *Personal Branding 2.0 4 kroki do zbudowania osobistej marki*, Helion 2012
3	A. Jarczyński, Etykieta w biznesie, ONE 2010
4	D. Goleman, *Inteligencja emocjonalna*, Media Rodzina 2007

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	https://monikagawanowska.pl/
2	https://www.youtube.com/channel/UCo3OyAaSZsgvy8WljOA9WHw
3	https://www.youtube.com/user/SecondhandDandy
4	https://www.youtube.com/@tomaszkammel

SYLABUS PRZEDMIOTU

Kryminalistyka ogólna

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026**
rok studiów:	**I (semestr: 2)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr D. Karczmarska**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	dr Dorota Karczmarska	Zaliczenie na ocenę

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	20	0	5	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**20**	**0**	**5**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	20	0,8
Praca samodzielna	5	0,2
RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat zjawisk społecznych. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Prezentacje multimedialne, analiza aktów prawnych, casestudy

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Zna i rozumie aktualne trendy przestępczości w aspekcie metod i środków stosowanych przez sprawców czynów zabronionych oraz w korelacji z rodzajami i charakterem współczesnychzagrożeń bezpieczeństwa krajowego i międzynarodowego.Zna praktyczne zastosowania tej wiedzy w działalnościzawodowej podmiotów odpowiedzialnych zabezpieczeństwo państwa i w praktyce służb właściwych w zakresie wykrywania, zwalczania iprzeciwdziałania przestępczości.	K_W06	P6S_WG P6S_WK
2	Zna i rozumie podstawy, funkcje i obszary kryminalistyki orazposiada wiedzę na temat regulacji prawnych dotyczących czynności kryminalistycznych realizowanych w toku wykrywania przestępstw, gromadzenia materiału dowodowego oraz rozpoznawania zjawisk zzakresu przestępczości pospolitej i patologiispołecznych, a także potrafi zastosować nabytąwiedzę w praktyce.	K_W11	P6S_WG P6S_WK
3	Potrafi prowadzić rozmowy i wywiad środowiskowy oraz komunikowaćsię z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii.Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresu taktyki prowadzenia przesłuchań, a także przeprowadzać - stosownie do wskazańkryminalistyki - czynności procesowe indywidualnie oraz w zespole m.in.oględziny, okazanie i konfrontację.	K _U08	P6S_UK P6S_UO
4.	Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresukryminalistyki, kryminologii i prawa karnego wcelu wykonania, indywidualnie lub wzespole, czynności służących wykrywaniu przestępstw	K _U14	P6S_UW P6S_UO
5	Jest gotów do efektywnego i odpowiedzialnego, z uwzględnieniem zasad prawnych i etycznych, wypełniania swojej roli zawodowej w instytucjachadministracji publicznej w obszarzebezpieczeństwa wewnętrznego oraz formacjach,inspekcjach, strażach i innych organachzajmujących się ochroną porządku publicznego oraz rozpoznawaniem izwalczaniem przestępczości	K _K05	P6S_KR

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie pytań testowych na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Funkcje kryminalistyki	2
2	Źródła pierwszych informacji o przestępstwie	2
3	Świadek jako źródło informacji o przestępstwie i sprawcy	1
4	Taktyka przesłuchania podejrzanego	2

5	Szczególne formy przesłuchania	1
6	Oględziny miejsca zdarzenia	1
7	Eksperyment kryminalistyczny	1
8	Przeszukanie pomieszczeń	1
9	Biegły i wiadomości specjalne	1
10	Kryminalistyczna ekspertyza i opinia biegłego	1
11	Ślad kryminalistyczny – definicja i klasyfikacja śladów	1
12	Daktyloskopia jako metoda identyfikacji	2
13	Kryminalistyczne badania dokumentów	2
14	Inne techniki kryminalistyczne – zagadnienia podstawowe	2

Lp.	Literatura podstawowa
1	T. Hanausek, Kryminalistyka. Zarys wykładu, Warszawa 2009.
2	Z. Czeczot, T. Tomaszewski, Kryminalistyka ogólna, Toruń 1996.
3	E. Gruza, M. Goc, J. Moszczyński, Kryminalistyka, czyli o współczesnych metodach dowodzenia przestępstw, Warszawa 2020.
4	J. Widacki (red.), Kryminalistyka, Warszawa 2018.

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	E. Gruza, M. Goc, T. Tomaszewski (red.), Co nowego w kryminalistyce – przegląd zagadnień z zakresu zwalczania przestępczości, Warszawa 2010.
2	J. Kudrelek, Szczególne formy przesłuchania w postępowaniu karnym, Szczytno 2010.

SYLABUS PRZEDMIOTU

Wstęp do nauki o bezpieczeństwie

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026**
rok studiów:	**I (semestr: 2)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr hab. Andrzej Czupryński**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	dr hab. Andrzej Czupryński	Zaliczenie na ocenę
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	10	3	12	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**10**	**3**	**12**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	13	0,5
Praca samodzielna	12	0,5
RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza z zakresu zjawisk społecznych. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Prezentacja multimedialna, analiza przypadków prawnych
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Zna i rozumie terminologię w naukach o bezpieczeństwie i naukach prawnych, rozumie ich źródła i zastosowanie w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych oraz kierunki ich rozwoju.	K_W01	P6S_WG
2	Zna i rozumie zasady funkcjonowania współczesnego państwa, w tym działania prawa w zakresie bezpieczeństwa, rolę jednostki w społeczeństwie oraz procesy dokonujące się w strukturach społecznych.	K_W02	P6S_WG
3	Potrafi określić strukturę społeczną, formułować i rozwiązywać problemy w kontekście zagrożeń bezpieczeństwa krajowego i międzynarodowego, prognozować trendy ich zmian. Potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii, brać udział w debacie w sferze publicznej – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich.	K _U02	P6S_UW P6S_UK
4.	Potrafi dokonywać wyboru właściwych źródeł wiedzy i informacji z obszaru nauk społecznych z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi oraz posługiwać się tą wiedzą w celu analizy i interpretacji działań zapewniających bezpieczeństwo w ramach działalności zawodowej. Potrafi przedstawiać oceny i różne opinie dotyczące zachodzących zjawisk społecznych.	K _U06	P6S_UW
5	Jest gotowy do dokonywania krytycznej analizy i ocenyposiadanej wiedzy z zakresu bezpieczeństwa zperspektywy zachodzących procesówspołecznych. Jest gotów do identyfikowania się zespołecznością lokalną w poczuciuodpowiedzialności za jej bezpieczeństwo orazdokonywać analizy korelacji zagrożeń zprocesami zachodzącymi w środowiskuspołecznym	K _K04	P6S_KK P6S_KO

* Odniesienie do charakterystykdrugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów kształcenia
Wykład	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie pytań problemowych na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba

		godzin
1	Bezpieczeństwo wewnętrzne – aspekty historyczne	2
2	Zarys systemu bezpieczeństwa państwa	2
3	Rodzaje i formy zagrożeń bezpieczeństwa wewnętrznego	2
4	Podstawy funkcjonowania instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wewnętrzne	2
5	Organy administracji rządowej oraz samorządowej	1
6	Stany nadzwyczajne a bezpieczeństwo wewnętrzne	1

Lp.	Literatura podstawowa
1	L.F. Korzeniowski, Podstawy nauk o bezpieczeństwie, Warszawa 2017
2	Z. Ściborek, B. Wiśniewski, R.B. Kuc, A. Dawidczyk, Bezpieczeństwo wewnętrzne: podręcznik akademicki, Toruń 2015
3	W. Lis (red.), Bezpieczeństwo Państwa: zagadnienia podstawowe, Lublin 2014
4	M. Jastrzębski, T. Kuczur (red.), Bezpieczeństwo państwa a wolność jednostki: wybrane aspekty prawne i polityczne, Toruń 2014

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	E. Ślachcińska (red.) Współczesne wyzwania dla bezpieczeństwa wewnętrznego, Poznań 2016

SYLABUS PRZEDMIOTU

Ochrona danych osobowych i informacji niejawnych

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026**
rok studiów:	**I (semestr: 2)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**mgr M. Borowik**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	-	-
Konwersatorium	mgr M. Borowik	zaliczenie na ocenę
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	15	0	10	25	1
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**15**	0	**10**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	15	0,6
Praca samodzielna	10	0,4
RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat zjawisk społecznych. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	-
Konwersatorium	analiza aktów prawnych, dyskusja, debata
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie podstawowe regulacje prawne odnoszące się doproblematyki bezpieczeństwa danych osobowych oraz informacji niejawnych oraz zadania i podstawy prawne funkcjonowania podmiotów odpowiedzialnych za ichochronę w państwie.	K_W04	P6S_WG P6S_WK
2	zna i rozumiewspółczesne zagrożenia cyberprzestępczością dla ochrony danych osobowych, systemy ochrony teleinformatycznej państwa w zakresie informacji niejawnych i podstawowe mechanizmy ochrony przedzjawiskami przestępczości komputerowej i dezinformacji. Zna praktyczne rozwiązania zzakresu bezpieczeństwa informacji.	K_W13	P6S_WG
3	potrafi dokonać właściwego doboru źródeł i informacji wcelu rozwiązania konkretnego zadaniadotyczącego problematyki bezpieczeństwa informacji ipotrafi wykorzystać tę wiedzę w zakresiedziałalności zawodowej, zarówno służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa, jak i podmiotów przetwarzających dane osobowe.	K _U05	P6S_UW
4.	potrafi cenić przydatność procedur i dobrych praktykdo realizacji zadań w sferze bezpieczeństwa danych osobowych oraz informacji niejawnych.Potrafi prognozować zagrożenia oraz dokonywaćwyboru właściwych metod i narzędzi w zakresiedziałań zmierzających do ochronybezpieczeństwa informacji w ramach działalnościzawodowej.	K _U07	P6S_UW
5	jest gotów do odpowiedniego i odpowiedzialnego wypełnianiaswojej roli zawodowej w instytucjachadministracji publicznej w obszarzebezpieczeństwa informacji oraz formacjach,inspekcjach, strażach i innych organachzajmujących się ochroną porządku publicznego przetwarzających informacje chronione, z uwzględnieniem zasad prawnych i etycznych.	K _K05	P6S_KR

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	-
Konwersatorium	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie pytań testowych i pytań problemowych na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Konwersatorium - treści programowe:	Liczba godzin
1	Źródła prawa ochrony danych osobowych.	1
2	Podstawowe pojęcia związane z danymi osobowymi.	1
3	Dane osobowe a dobra osobiste.	0,5
4	Zasady przetwarzania danych osobowych.	0,5
5	Przesłanki przetwarzania danych osobowych zwykłych.	1
6	Przesłanki przetwarzania danych osobowych szczególnej kategorii.	1
7	Zadania i rola inspektora ochrony danych.	1
8	Zgłaszanie naruszeń ochrony danych osobowych.	1
9	Kompetencje organu nadzorczego.	1
10	Jak napisać skargę do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.	1
11	Prawa osób, których dane osobowe są przetwarzane.	1
12	Obowiązki administratora danych osobowych.	0,5
13	Zabezpieczanie danych osobowych oraz odpowiedzialność z tytułu naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych.	0,5
14	Bezpieczeństwo danych osobowych w sieci.	0,5
15	Organizacja ochrony informacji niejawnych.	0,5
16	Klasyfikacja informacji niejawnych.	0,5
17	Postępowania sprawdzające.	0,5
18	Bezpieczeństwo teleinformatyczne i przemysłowe.	0,5
19	Zakres podmiotowy i przedmiotowy prawa dostępu do informacji publicznej.	0,5
20	Sposoby udostępniania informacji publicznej oraz ograniczenia w udostępniania informacji publicznej i tryb odmowy.	1

Lp.	Literatura podstawowa
1	P. Fajgielski *Ogólne rozporządzenie o ochronie danych, ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz,* Wolters Kluwers Polska, Warszawa 2018
2	*Ochrona informacji niejawnych*: *poradnik praktyczny dla osób i instytucji przetwarzających informacje niejawne*, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Warszawa 2011
3	M. Bidziński, M. Chmaj, P. Szustakiewicz *Ustawa o dostępie do informacji publicznej. Komentarz*, Wydawnictwo C.H.Beck. Warszawa 2018

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	A. Krasuski *Ochrona danych osobowych na podstawie RODO*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2018

SYLABUS PRZEDMIOTU

System bezpieczeństwa wewnętrznego w Polsce

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026**
rok studiów:	**I (semestr: 2)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**Dr hab. P. Niemczuk**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	dr P. Niemczuk	Egzamin - PZP
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	mgr D. Frańczak	PZP
Warsztaty	dr I. Bembas	PZP
Klinika dydaktyczna	mgr J. Gdański	PZP

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	15	2	8	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	20	6	24	50	2
Warsztaty	8	2	15	25	1
Klinika Dydaktyczna	8	2	15	25	1
RAZEM	**51**	**12**	**62**	**125**	**5**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	63	2,5
Praca samodzielna	62	2,5
RAZEM	**125**	**5**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat bezpieczeństwa w Polsce. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	analiza aktów prawnych
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	analiza przypadków prawnych, zadania praktyczne
Warsztaty	zadania praktyczne, referaty
Klinika dydaktyczna	kazusy

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Zna i rozumie podstawowe regulacje prawne odnoszące się do problematyki bezpieczeństwa oraz zadania i podstawy prawne funkcjonowania służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny w państwie.	K_W04	P6S_WG P6S_WK
2	Zna i rozumie istotę bezpieczeństwa oraz jego uwarunkowania w skali globalnej, regionalnej i lokalnej, w tym instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo oraz mechanizmy współpracy instytucjonalnej w obszarze bezpieczeństwa z zastosowaniem wiedzy praktycznej w tym zakresie.	K_W05	P6S_WG
3	Potrafi dokonywać wyboru właściwych źródeł wiedzy i informacji z obszaru nauk społecznych z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi oraz posługiwać się tą wiedzą w celu analizy i interpretacji działań zapewniających bezpieczeństwo w ramach działalności zawodowej. Potrafi przedstawiać oceny i różne opinie dotyczące zachodzących zjawisk społecznych.	K _U06	P6S_UW
4.	Potrafi ocenić przydatność procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań w sferze bezpieczeństwa.Potrafi prognozować zagrożenia oraz dokonywać wyboru właściwych metod i narzędzi w zakresie działań zmierzających do ochrony bezpieczeństwa w ramach działalności zawodowej.	K _U07	P6S_UW
5	Jest gotów do pracy w poczuciu misji i odpowiedzialności za bezpieczeństwo ludzi i mienia w oparciu o zasady etyki zawodowej oraz z dbałością o dorobek i tradycje służb, inspekcji i straży działających na rzecz bezpieczeństwa państwa.	K _K03	P6S_KR

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Udział w dyskusji dydaktycznej. Obecność na zajęciach. Egzamin ustny.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Ocena udziału w zajęciach. Ocena prezentowanych referatów. Ocena rozwiązanych kazusów/studiów przypadku. Ocena kolokwium.
Warsztaty	Ocena udziału w zajęciach.
Klinika dydaktyczna	Ocena rozwiązanych kazusów/studiów przypadku.

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Fazy ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego	1
2	Formy ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego	1
3	Zarządzanie bezpieczeństwem wewnętrznym	1
4	Podsystem ochrony osób i mienia	1
5	Podsystem ochrony danych	0,5
6	Podsystem ochrony informacji niejawnych	0,5
7	Podsystem ochrony imprez masowych	1
8	Podsystem bezpieczeństwa zgromadzeń publicznych	0,5
9	Podsystem ochrony komercyjnej	0,5
10	Podsystem bezpieczeństwa granicznego	1
11	Podsystem reglamentacji pobytów cudzoziemców w Polsce	0,5
12	Podsystem zapobiegania i zwalczania alkoholizmu i narkomanii	0,5
13	Podsystem bezpieczeństwa budowlanego	0,5
14	Podsystem bezpieczeństwa drogowego	1
15	Podsystem ochrony środowiska	0,5
16	Podsystem - działania ratowniczo-gaśnicze	0,5
17	Podsystem – funkcjonowanie Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego	0,5
18	Podsystem zarządzania kryzysowego	1
19	Podsystem – obrona cywilna i ochrona ludności	1
20	Stany nadzwyczajne	1

Lp.	Ćwiczenia - treści programowe:	Liczba godzin
1	Podsystem ochrony osób i mienia	2
2	Podsystem ochrony imprez masowych	2
3	Podsystem bezpieczeństwa zgromadzeń publicznych	1,5
4	Podsystem ochrony komercyjnej	2
5	Podsystem reglamentacji pobytów cudzoziemców w Polsce	1
6	Podsystem zapobiegania i zwalczania alkoholizmu i narkomanii	2
7	Podsystem bezpieczeństwa budowlanego	2
8	Podsystem bezpieczeństwa drogowego	1
9	Podsystem ochrony środowiska	1

10	Podsystem - działania ratowniczo-gaśnicze	1,5
11	Podsystem zarządzania kryzysowego	1,5
12	Podsystem – infrastruktura krytyczna	1
13	Stany nadzwyczajne	1,5

Lp.	Warsztaty - treści programowe:	Liczba godzin
1	Współdziałanie w bezpieczeństwie wewnętrznym	2
2	Procedury bezpieczeństwa	2
3	Podsystem zapobiegania i zwalczania przestępczości	2
4	Podsystem antyterrorystyczny	1
5	Stany nadzwyczajne	1

Lp.	Klinika Dydaktyczna - treści programowe:	Liczba godzin
1	Współdziałanie w bezpieczeństwie wewnętrznym	1
2	Procedury bezpieczeństwa	1
3	Podsystem zapobiegania i zwalczania przestępczości	1
4	Podsystem antyterrorystyczny	1
5	Podsystem bezpieczeństwa granicznego	1
6	Podsystem cyberbezpieczeństwa	1
7	Podsystem bezpieczeństwa drogowego	1
8	Podsystem – infrastruktura krytyczna	0,5
9	Podsystem – obrona cywilna i ochrona ludności	0,5

Lp.	Literatura podstawowa
1	Nauka o bezpieczeństwie : istota, przedmiot badań i kierunki rozwoju : studia i materiały. T. 1 / pod red. Lecha Grochowskiego, Arkadiusza Letkiewicza, Andrzeja Misiuka ; Szczytno 2011
2	Nauka o bezpieczeństwie : istota, przedmiot badań i kierunki rozwoju : studia i materiały. T.2 / red. Lech Grochowski, Arkadiusz Letkiewicz, Andrzej Misiuk. Szczytno 2011
3	Współczesne bezpieczeństwo / Julian Kaczmarek ; Akademia Obrony Narodowej. Warszawa : Akademia Obrony Narodowej, 2008.

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	Trzy wymiary współczesnego bezpieczeństwa / red. nauk. Stanisław Sulowski, Michał Brzeziński ; Instytut Nauk Politycznych. Wydział Dziennikarstwa i Nauk Politycznych. Uniwersytet Warszawski. Warszawa 2014.
2	Sieć bezpieczeństwa : domeny, relacje, dylematy, szanse / Cezary Rutkowski. Warszawa 2009.

SYLABUS PRZEDMIOTU

Prawo konstytucyjne

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026**
rok studiów:	**I (semestr: 2)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr hab. K. Eckhardt, prof. WSPiA**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	Dr hab. K. Eckhardt, prof. WSPiA	Egzamin
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	15	0	10	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**15**	**0**	**10**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	15	0,6
Praca samodzielna	10	0,4
RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne
Nauczanie przedmiotu nie wymaga przedmiotów wprowadzających. Słuchacze powinni posiadać podstawową wiedzę z zakresu nauczanego w szkole średniej przedmiotu wiedza o społeczeństwie.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny, prezentacje multimedialne, analiza orzecznictwa, elementy dyskusji akademickiej
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Zna i rozumie podstawową terminologię w naukach o bezpieczeństwie i naukach prawnych, rozumie ich źródła i zastosowanie w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych oraz kierunki ich rozwoju.	K_W01	P6S_WG
2	Zna i rozumie zasady funkcjonowania współczesnego państwa, w tym działania prawa w zakresie bezpieczeństwa, rolę jednostki w społeczeństwie oraz procesy dokonujące się w strukturach społecznych.	K_W02	P6S_WG
3	Potrafi określić strukturę społeczną, formułować i rozwiązywać problemy w kontekście zagrożeń bezpieczeństwa krajowego i międzynarodowego, prognozować trendy ich zmian. Potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii, brać udział w debacie w sferze publicznej – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich.	K _U02	P6S_UW P6S_UK
4.	Potrafi dokonywać wyboru właściwych źródeł wiedzy i informacji z obszaru nauk społecznych z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi oraz posługiwać się tą wiedzą w celu analizy i interpretacji działań zapewniających bezpieczeństwo w ramach działalności zawodowej. Potrafi przedstawiać oceny i różne opinie dotyczące zachodzących zjawisk społecznych.	K _U06	P6S_UW
5	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, uznawaniaznaczenia wiedzy z nauk społecznych w zakresierozpoznawania problemów poznawczychi praktycznych. Jest gotów do zasięgnięcia opiniiekspertów w przypadku rozwiązywaniaproblemówo znacznej trudności.	K _K01	P6S_KK

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Przedmiot zaliczany w systemie SBS. Test jednokrotnego wyboru. Pytania problemowe.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin

1	Konstytucja jako ustawa zasadnicza.	1
2	Zasada republikańskiej formy rządów i zasada suwerenności narodu.	1
3	Zasada demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej.	1
4	Demokracja bezpośrednia.	1
5	Zasada pluralizmu politycznego	1
6	Zasada podziału władzy	1
7	Zasady wymiaru sprawiedliwości.	1
8	Zasady prawa wyborczego	1
9	Status prawny posła i senatora	1
10	Organizacja wewnętrzna parlamentu.	1
11	Procedura ustawodawcza.	1
12	Funkcje kontrolna i kreacyjna parlamentu.	1
13	Pozycja ustrojowa Prezydenta RP.	1
14	Pozycja ustrojowa Rady Ministrów.	1
15	Trybunał Konstytucyjny	1

Lp.	Literatura podstawowa
1	J. Buczkowski red., Prawo konstytucyjne (instytucje wybrane), Przemyśl 2013
2	L. Garlicki, Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu, Warszawa 2024
3	M. Granat, Prawo konstytucyjne, Warszawa 2024
4	P. Tuleja red. Polskie prawo konstytucyjne, Warszawa 2024

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	M.Granat, Prawo konstytucyjne w pytaniach i odpowiedziach, Warszawa 2020
2	M. Florczak-Wątor red. Prawo konstytucyjne. Testy, kazusy, pytania i odpowiedzi, Warszawa 2024
3	M.Safjan, L.Bosek, Konstytucja RP t. I, Komentarz do art. 1–86, Warszawa 2016
4	M. Safjan, L.Bosek,, II, Komentarz do art. 87–243, Warszawa 2016
5	P. Tuleja red. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej Komentarz, Warszawa 2019.

SYLABUS PRZEDMIOTU

Patologie społeczne

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026**
rok studiów:	**I (semestr: 2)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**prof. dr hab. E. Guzik-Makaruk**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	-	-
Konwersatorium	prof. dr hab. E. Guzik-Makaruk	Zaliczenie na ocenę
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	15	0	10	25	1
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**15**	**0**	**10**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	15	0,6
Praca samodzielna	10	0,4
RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat społeczeństwa i występujących patologii. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	-
Konwersatorium	analiza aktów prawnych, dyskusja, debata
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie aktualne trendy przestępczości w korelacji zrodzajamii charakterem współczesnych zagrożeńbezpieczeństwakrajowego i międzynarodowego. Zna praktycznezastosowania tejwiedzy w działalnościzawodowej podmiotów odpowiedzialnych zabezpieczeństwo państwa	K_W06	P6S_WG P6S_WK
2	znai rozumie problemy bezpieczeństwa społeczności lokalnychi podstawy teorii kształtowaniabezpiecznychprzestrzeni jako elementu wpływającego nabezpieczeństwo tych społeczności zzastosowaniem praktycznej wiedzy w tymzakresie.	K_W07	P6S_WG
3	potrafi prowadzić rozmowy i wywiad środowiskowy,potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę w zakresietechnik prowadzenia przesłuchań, komunikowaćsię z otoczeniem z użyciem specjalistycznejterminologii. Potrafi przeprowadzić czynnościprocesowe indywidualnie oraz w zespole m.in.oględziny, okazanie i konfrontację.	K _U08	P6S_UK P6S_UO
4.	potrafiwykorzystać posiadaną wiedzę z zakresukryminalistyki, kryminologii i prawa karnego wcelu wykonania podstawowych czynnościprocesowych w sposób indywidualny lub wzespole w celach wykrywczych przestępstw	K _U14	P6S_UW P6S_UO
5	Jest gotowy dodokonywania krytycznej analizy i ocenyposiadanej wiedzy z zakresu bezpieczeństwa zperspektywy zachodzących procesówspołecznych. Jest gotów do identyfikowania się zespołecznością lokalną w poczuciuodpowiedzialności za jej bezpieczeństwo orazdokonywać analizy korelacji zagrożeń zprocesami zachodzącymi w środowiskuspołecznym	K _K04	P6S_KK P6S_KO

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	-
Konwersatorium	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie pytań testowych na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Konwersatorium - treści programowe:	Liczba godzin
1	Wprowadzenie do patologii społecznych	1
2	Patologie w Internecie	1
3	Teoria anomii jako przyczyna dewiacji społecznej	1
4	Alkoholizm jako patologia społeczna	1
5	Handel ludźmi, jako międzynarodowy problem społeczny	1
6	Pedofilia nowe zjawisko czy odwieczny problem społeczny	1
7	Korupcja jako zjawisko społeczne	1
8	Narkomania, jako współczesny problem społeczny	1
9	Prostytucja jako forma współczesnego zarobkowania czy źródło przestępstw i patologii	1
10	Przestępczość zorganizowana, margines czy ważny współczesny problem społeczny	1
11	Samobójstwo jako przejaw patologii społecznej. Współczesny wymiar zjawiska	1
12	Patologie w miejscu pracy – mobbing	1
13	Terroryzm jako współczesny problem społeczny	1
14	Stereotypy i uprzedzenia	1
15	Sekta jako problem społeczny i patologia społeczna	1

Lp.	Literatura podstawowa
1	E. W. Pływaczewski, S. Redo, E.M. Guzik-Makaruk, K. Laskowska, W. Filipkowski, E. Glińska, E. Jurgielewicz-Delegacz, M. Perkowska, Kryminologia: stan i perspektywy rozwoju: z uwzględnieniem założeń Agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, Warszawa 2019.
2	I. Pospiszyl, Patologie społeczne i problemy społeczne, Warszawa 2023.
3	I. Pospiszyl, Patologie społeczne. Resocjalizacja, Warszawa 2008.

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	K. Pierzchała, Cz. Cekiera, Człowiek a patologie społeczne, Warszawa 2021.
2	S. Bębas, Patologie społeczne w sieci, Warszawa 2013.

SYLABUS PRZEDMIOTU

Prawa człowieka a bezpieczeństwo państwa

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026**
rok studiów:	**I (semestr: 2)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr hab. K. Eckhardt, prof. WSPiA**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	dr hab. K. Eckhardt, prof. WSPiA	Egzamin
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	mgr Paweł Międlar	Zaliczenie na ocenę
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	15	0	10	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	15	0	10	25	1
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**30**	0	**20**	**50**	**2**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	30	1,2
Praca samodzielna	20	0,8
RAZEM	**50**	**2**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza o społeczeństwie. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	analiza aktów prawnych, dyskusja,
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	zadania praktyczne, kazusy
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Zna i rozumie zasady funkcjonowania współczesnego państwa, w tym działania prawa w zakresie bezpieczeństwa, rolę jednostki w społeczeństwie oraz procesy dokonujące się w strukturach społecznych.	K_W02	P6S_WG
2	Zna i rozumie procesy kształtowania, rozwoju krajowychi międzynarodowych regulacji prawnychdotyczących ochrony praw i wolności człowieka,w tym historycznei aktualne struktury instytucjonalne w kraju i naświecie gwarantujące ochronę praw człowieka. Zna i rozumie zasady etyki zawodowej iodpowiedzialności dyscyplinarnej za nieetycznezachowania, jak również rozumie zależnościpomiędzy poziomem zaufania społecznego a poziomem bezpieczeństwa.	K_W09	P6S_WG P6S_WK
3	Potrafi na podstawie nabytej wiedzy kontrolować własnezachowania i dokonywać doboru właściwychnarzędzi autoprezentacji i komunikowania się,które zwiększają skuteczność własnych działań wrelacjach zawodowych; wykorzystać posiadanąwiedzę w ustawowych zadaniach służbodpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa	K _U01	P6S_UW P6S_UK
4.	Potrafi jasno wyrażać swoje myśli, opinie, dokonywaćwnioskowania na podstawie zachodzącychzjawisk społecznych, argumentować swoje racje wformie ustnej i pisemnej, planować i organizowaćpracę indywidualną oraz w zespole, współdziałaćz innymi osobami w ramach zespołów o charakterzeinterdyscyplinarnym.	K _U03	P6S_UK P6S_UO
5	Jest gotów do pracy w poczuciu misji i odpowiedzialności zabezpieczeństwo ludzi i mienia w oparciu o zasadyetyki zawodowej oraz z dbałością o dorobek itradycje służb, inspekcji i straży działających narzecz bezpieczeństwa państwa.	K _K03	P6S_KR

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie egzaminu ustnego na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Ocena aktywności studentów, ocena referatów, kolokwium pisemne, ocena rozwiązanego kazusu. Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas wystąpień i ocena merytoryczna prezentacji multimedialnej prezentowanej w czasie ćwiczeń. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się, i efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu, a także dokonać obiektywnej oceny końcowej studenta. Weryfikacja efektów uczenia

	się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie opracowań i wystąpień pisemnych, prezentacji multimedialnych oraz umiejętności argumentacji swojego stanowiska.
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Podstawowe pojęcia i założenia dla praw człowieka	1
2	Konstytucyjne zasady ochrony praw i wolności człowieka i obywatela.	1
3	Konstytucyjna klasyfikacja praw i wolności człowieka i obywatela.	1
4	Środki ochrony praw i wolności w Konstytucji RP.	1
5	Rzecznik Praw Obywatelskich.	1
6	Bezpieczeństwo państwa	1
7	Cele państwa a ochrona praw jednostki. Konstytucyjne obowiązki jednostki.	1
8	Hierarchizacja wartości w stanach nadzwyczajnych	1
9	Prawa człowieka a współczesne kultury prawne – zagadnienia wybrane.	1
10	Wolność zgromadzeń i wolność zrzeszania się.	1
11	Europejski Trybunał Praw Człowieka.	1
12	System ONZ: organy traktatowe.	1
13	Prawa człowieka w UE	1
14	Międzynarodowy Trybunał Karny	1
15	Pojęcie i rodzaje dyskryminacji.	1

Lp.	Ćwiczenia - treści programowe:	Liczba godzin
1	Europejski Trybunał Praw Człowieka.	1
2	System ONZ: organy traktatowe.	1
3	Prawa człowieka w UE	1
4	Międzynarodowy Trybunał Karny	1
5	Pojęcie i rodzaje dyskryminacji.	1
6	Organizacje pozarządowe (NGO'sy)	1
7	Systemy ochrony praw człowieka. Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur.	2
8	Prawa człowieka w UE. Analiza wybranych orzeczeń ETPC.	2
9	Wojna w Ukrainie a prawa człowieka	1
10	Obowiązek obrony Ojczyzny a prawa człowieka	1

11	Ochrona ludności i obrona cywilna a prawa człowieka	1
12	Standardy ochrony praw człowieka w czasie pandemii COVID-19	2

Lp.	Literatura podstawowa
1	D. Bieńkowska, R. Kozłowski, *Prawa człowieka i ludzkie bezpieczeństwo. Osiągnięcia i wyzwania w 70 Rocznicę Ogłoszenia Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka,* Warszawa 2019
2	W. Brzozowski, A. Krzywoń, M. Wiącek, *Prawa człowieka*, Warszawa 2023
3	M. Chmaj red., *Konstytucyjne wolności i prawa w Polsce.* Warszawa 2023
4	K.Orzeszyna, M. Skwarzyński, R. Tabaszewski, *Prawo międzynarodowe praw człowieka,* Warszawa 2022

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	B. Stępień – Załucka, *Wolności i prawa człowieka i obywatela w Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997r. Zagadnienia wybrane.* Warszawa 2021
2	B. Kmieciak, K. Stępniak, *Prawa człowieka a pandemia COVID-19,* Warszawa 2023

SYLABUS PRZEDMIOTU

Bezpieczeństwo wewnętrzne w UE

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2026/2027**
rok studiów:	**II (semestr: 3)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr G. Krzeszowski**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	-	-
Konwersatorium	dr G. Krzeszowski	Egzamin
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	20	5	25	50	2
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**20**	**5**	**25**	**50**	**2**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	25	1
Praca samodzielna	25	1
RAZEM	**50**	**2**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat bezpieczeństwa w UE. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	-
Konwersatorium	analiza aktów prawnych, dyskusja, debata, praca w grupach
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie aspekty związane z podstawami złożoności rozumienia Bezpieczeństwa wewnętrznego w UE w kontekście specyfiki Starego Kontynentu i ponadeuropejskiej. Poza tym istotę bezpieczeństwa oraz jego uwarunkowania w skali globalnej, regionalnej i lokalnej, w tym instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo oraz mechanizmy współpracy instytucjonalnej w obszarze bezpieczeństwa z zastosowaniem wiedzy praktycznej w tym zakresie.	K_W05	P6S_WG
2	zna i rozumie różne terminologię związaną z przedmiotem, wybranych twórców i myślicieli (ważnych dla odnośnej dziedziny). Ponadto podejmie tematykę związaną z budowaniem i rozumieniem tożsamości w procesy kształtowania, rozwoju krajowych i międzynarodowych regulacji prawnych dotyczących ochrony praw i wolności człowieka, w tym historyczne i aktualne struktury instytucjonalne w kraju i na świecie gwarantujące ochronę praw człowieka. Zna i rozumie zasady etyki zawodowej i odpowiedzialności dyscyplinarnej za nieetyczne zachowania, jak również rozumie zależności pomiędzy poziomem zaufania społecznego a poziomem bezpieczeństwa.	K_W09	P6S_WG P6S_WK
3	Absolwent potrafi formułować tematykę związaną z korzyściami i zagrożeniami dla bezpieczeństwa wynikającymi z różnorodności wielokulturowej bądź zdecydowanej dominacji jednej kultury i tożsamości. określić strukturę społeczną, formułować i rozwiązywać problemy w kontekście zagrożeń bezpieczeństwa krajowego i międzynarodowego, prognozować trendy ich zmian. Potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii, brać udział w debacie w sferze publicznej – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich.	K _U02	P6S_UW P6S_UK
4.	potrafi samodzielnie określić przyczyny i okoliczności powstania Unii Europejskiej. Ponadto sformułowania traktatów zjednoczeniowych. Analizować zjawiska i zagrożenia bezpieczeństwa w skali globalnej, regionalnej i lokalnej; dokonać oceny uwarunkowań, m.in. politycznych, ekonomicznych i społecznych, bezpieczeństwa w wymiarze międzynarodowym i krajowym. Potrafi planować i realizować własne uczenie się przez całe życie w tym zakresie.	K _U04	P6S_UW P6S_UU
5	jest gotów do poszeżonej analizy kontekstu z wybranymi zagrożeniami związanymi z bezpieczeństwem wewnętrznym w Unii Europejskiej takimi jak np. terroryzm, kryzysy ekonomiczne, migracyjne, konflikty zbrojne w państwach usytuowanych przy granicach wspólnoty bądź w pobliżu terytorium struktury. Kolejno krytycznej oceny posiadanej wiedzy, uznawania znaczenia wiedzy z nauk społecznych w zakresie rozpoznawania problemów poznawczych i praktycznych. Jest gotów do zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku rozwiązywania problemów o znacznej trudności.	K _K01	P6S_KK

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	-
Konwersatorium	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie egzaminu ustnego na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Konwersatorium - treści programowe:	Liczba godzin
1	Historyczny kulturowy i tożsamościowy kontekst Starego Kontynentu	1
2	Koncepcje zjednoczenia Europy	1
3	Przyczyny i okoliczności powstania UE	1
4	Strefa Schengen	1
5	KBWE	1
6	OBWE	1
7	Bezpieczeństwo gospodarcze UE	1
8	CEPOL i CELBET	1
9	Wpływ konfliktów zbrojnych na bezpieczeństwo UE	1
10	IRA	1
11	ETA	1
12	Al-Kaida	1
13	Państwo Islamskie	1
14	Cyberbezpieczeństwo	1
15	INTERPOL	1

Lp.	Literatura podstawowa
1	Grzeszczak R., Federalizacja systemu Unii Europejskiej, Warszawa 2009.
2	Hołyst B., Terroryzm, t. I, Warszawa 2011.
3	Hołyst B., Terroryzm, t. II, Warszawa 2011.

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	Nowak, J., W poszukiwaniu wszechstronnego bezpieczeństwa europejskiego. Polska a OBWE, „Studia i Materiały PISM”1997 nr 6.
2	Luthi L., Cold wars. Asia, The Middle East, Europe, Cambridge 2020.
3	Tauran J., Sitek, Helsińska Konferencja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, „Prawo kanoniczne: kwartalnik prawno-

	historyczny” 1993, nr 36/1-2.
4	Anderson W., The ETA: Spain’s Basque Terrorists, The Rosen Publishing Group Inc., Nowy Jork 2003.

SYLABUS PRZEDMIOTU

Instytucje i źródła prawa Unii Europejskiej

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2026/2027**
rok studiów:	**II (semestr: 3)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr Bożena Serwin - Pinda**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	dr Bożena Serwin-Pinda	Zaliczenie z oceną
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	15	0	10	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**15**	**0**	**10**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	15	0,6
Praca samodzielna	10	0,4
RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat prawa Unii Europejskiej. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	analiza aktów prawnych, prezentacje multimedialne, dyskusja
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie podstawową terminologię w naukach prawnych i prawie o UE, rozumie unijną hierarchię źródeł prawa i jej zastosowanie w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych oraz kierunki ich rozwoju.	K_W01	P6S_WG
2	zna i rozumie procesy kształtowania, rozwoju europejskich regulacji prawnych dotyczących ochrony praw i wolności człowieka, w tym historyczne i aktualne struktury instytucjonalne w Unii Europejskiej gwarantujące ochronę praw człowieka. Zna i rozumie zasady etyki zawodowej i odpowiedzialności dyscyplinarnej za nieetyczne zachowania, jak również rozumie zależności pomiędzy poziomem zaufania społecznego a poziomem bezpieczeństwa.	K_W09	P6S_WG P6S_WK
3	potrafi określić strukturę społeczną, formułować i rozwiązywać problemy w kontekście zagrożeń bezpieczeństwa krajowego i europejskiego, prognozować trendy ich zmian. Potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii, brać udział w debacie w sferze publicznej – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich.	K _U02	P6S_UW P6S_UK
4.	potrafi analizować zjawiska i zagrożenia bezpieczeństwa w skali globalnej, regionalnej i lokalnej; dokonać oceny uwarunkowań, m.in. politycznych, ekonomicznych i społecznych, bezpieczeństwa w wymiarze europejskim i krajowym. Potrafi planować i realizować własne uczenie się przez całe życie w tym zakresie.	K _U04	P6S_UW P6S_UU
5	jest gotów krytycznej oceny posiadanej wiedzy, uznawania znaczenia wiedzy z nauk społecznych w zakresie rozpoznawania problemów poznawczych i praktycznych. Jest gotów do zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku rozwiązywania problemów o znacznej trudności.	K _K01	P6S_KK

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Zaliczenie na ocenę – zaliczenie pisemne Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie pytań testowych i pytań problemowych na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Podstawowe pojęcia – źródła prawa, *acquis communautaire* oraz podstawowe zasady stosowania prawa UE.	1
2	Akty wchodzące w skład pierwotnego prawa UE.	1
3	Charakterystyka traktatów założycielskich WE.	1
4	Jednolity Akt Europejski, jako wyraz pierwszej, znaczącej zmiany traktatów założycielskich.	0,5
5	Powstanie Unii Europejskiej – Traktat z Maastricht – podstawowe zmiany strukturalne i instytucjonalne.	0,5
6	Traktat Amsterdamski – charakterystyka zmian w prawie materialnym i instytucjonalnym Unii.	0,5
7	Zmiany wprowadzone Traktatem z Nicei.	0,5
8	Traktat z Lizbony – fundament prawny UE.	1
9	Charakterystyka aktów prawnych o charakterze konstytucyjnym oraz ogólnych zasad prawa w Unii.	0,5
10	Analiza aktów ustawodawczych i nieustawodwaczych UE.	1
11	Katalog niewiążących aktów prawnych Unii.	0,5
12	Charakterystyka aktów prawnych przyjmowanych w ramach WPZiB.	0,5
13	Skład, struktura wewnętrzna i kompetencje Parlamentu Europejskiego.	1
14	Rada Europejska, jako forum szefów rządów i państw – charakterystyka składu i funkcji tej instytucji.	1
15	Rada Unii Europejskiej – proces decyzyjny i kompetencje instytucji.	1
16	Komisja – skład, organizacja i kompetencje Komisji.	1
17	Struktura i charakterystyka instytucji sądowych w UE.	1
18	Europejski Bank Centralny – instytucja posiadająca osobowość prawną.	0,5
19	Skład i zadania Trybunału Obrachunkowego.	0,5
20	Architektura organizacyjna UE uzupełniająca katalog głównych, unijnych instytucji oraz zasady funkcjonowania systemu instytucjonalnego UE.	0,5

Lp.	Literatura podstawowa
1	J. Barcik, R. Grzeszczak (red.), Prawo Unii Europejskiej, Wyd. C.H.Beck, Warszawa 2022.
2	J. Barcz, M. Górka, A. Wyrozumska, Instytucje i prawo Unii Europejskiej, Wolters Kluwer, Warszawa 2023.
3	A. Kuś, Prawo Unii Europejskiej z uwzględnieniem Traktatu z Lizbony, KUL, Lublin 2010.
4	A. Zawadzka-Łojek, A. Łazowski (red.), Nowy podręcznik prawa Unii Europejskiej, EuroPrawo, 2022.

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	K. Badźmirowska-Masłowska, Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa Unii Europejskiej. Aspekty prawne i polityczne, Akademia Obrony Narodowej, Warszawa 2013.
2	J. Galster, A. Szczerba-Zawada, Procedury decyzyjne Unii Europejskiej, EuroPrawo, Warszawa 2015.
3	J. Zajączkowski, Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, ASPRA-JR, Warszawa 2006.

SYLABUS PRZEDMIOTU

Zarządzanie kryzysowe

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2026/2027**
rok studiów:	**II (semestr: 3)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr D. Rałowski**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	dr D. Rałowski	Egzamin - PZP
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	dr D. Rałowski	PZP
Warsztaty	dr P. Łuczkowski	PZP
Klinika Dydaktyczna	dr D. Rałowski	PZP

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	15	2	8	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	20	6	24	50	2
Warsztaty	8	2	15	25	1
Klinika Dydaktyczna	8	2	15	25	1
RAZEM	**51**	**12**	**62**	**125**	**5**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	63	2,5
Praca samodzielna	62	2,5
RAZEM	**125**	**5**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat sytuacji kryzysowych w społeczeństwie i zarządzania kryzysowego. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	analiza aktów prawnych
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	analiza przypadków prawnych
Warsztaty	zadania praktyczne, referaty, symulator zarzadzania kryzysowego.
Klinika Dydaktyczna	kazusy

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Zna i rozumie problemy bezpieczeństwa społeczności lokalnych i podstawy teorii kształtowania bezpiecznych przestrzeni jako elementu wpływającego na bezpieczeństwo tych społeczności z zastosowaniem praktycznej wiedzy w tym zakresie.	K_W07	P6S_WG
2	Zna i rozumie zasady funkcjonowania instytucji państwa i zakres zadań administracji publicznej w sytuacji zarządzania kryzysowego, w tym dostępnych narzędzi krajowych i mechanizmów współpracy międzynarodowej oraz procedur ochrony infrastruktury krytycznej z zastosowaniem praktycznej wiedzy w tym zakresie.	K_W08	P6S_WG
3	Potrafi ocenić przydatność procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań w sferze bezpieczeństwa. Potrafi prognozować zagrożenia oraz dokonywać wyboru właściwych metod i narzędzi w zakresie działań zmierzających do ochrony bezpieczeństwa w ramach działalności zawodowej.	K _U07	P6S_UW
4.	Potrafi pracować w warunkach kryzysu i stresu, działać skutecznie, rozstrzygać wątpliwości związane z wykonywaną pracą zawodową, komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii	K _U09	P6S_UK
5	Jest gotowy do pracy w poczuciu misji i odpowiedzialności za bezpieczeństwo ludzi i mienia w oparciu o zasady etyki zawodowej oraz z dbałością o dorobek i tradycje służb, inspekcji i straży działających na rzecz bezpieczeństwa państwa.	K _K03	P6S_KR

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie egzaminu ustnego na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Aktywność, referat, kazus i kolokwium. Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas wystąpień i ocena merytoryczna prezentacji multimedialnej prezentowanej w czasie ćwiczeń. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się, i efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu, a także dokonać obiektywnej oceny końcowej studenta. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie opracowań i wystąpień pisemnych, prezentacji multimedialnych oraz umiejętności argumentacji swojego stanowiska.

Warsztaty	Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas rozwiązywania kazusów i zadań praktycznych. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się oraz efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu, a także dokonać obiektywnej oceny końcowej studenta. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie kazusów i zadań praktycznych rozwiązywanych indywidualnie lub w zespołach.
Klinika Dydaktyczna	Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas pracy w grupach i ocena merytoryczna rozwiązywanych kazusów i studiów przypadku. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się, i efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie rozwiązywanych w grupach kazusów i studiów przypadku.

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Temat 1: Zarządzanie kryzysowe i jego istota: uwarunkowania bezpieczeństwa narodowego w świetle współczesnych wyzwań, przyczyny powstawania sytuacji kryzysowych, pojęcie i istota kryzysu i sytuacji kryzysowej, pojęcie i istota zarządzania kryzysowego, system zarządzania kryzysowego w Polsce.	1
2	Temat 2: Funkcje i proces zarządzania kryzysowego: system decyzyjny zarządzania, systemy funkcjonalne, systemy techniczne, układy zintegrowane. Zasady zarządzania kryzysowego i ich charakterystyka. Proces zarządzania kryzysowego: faza zapobiegania, przygotowania, reagowania i odbudowy.	1
3	Temat 3: Struktura zarządzania kryzysowego w Polsce: organizacja i funkcjonowanie zespołów zarządzania kryzysowego na szczeblu gminnym, powiatowym, wojewódzkim i centralnym, zadania centrów zarządzania kryzysowego w świetle ustawy.	1
4	Temat 4: Zadania i kompetencje administracji publicznej w świetle ustawy o zarządzaniu kryzysowym: zadania administracji zespolonej i niezespolonej w reagowaniu kryzysowym.	1
5	Temat 5: Wybrane elementy planowania cywilnego w zarządzaniu kryzysowym: przygotowanie planów zarządzania kryzysowego.	1
6	Temat 6: Procedury reagowania kryzysowego w sytuacjach zagrożeń niemilitarnych; cele i zadania SPO (standardowe procedury operacyjne), przedmiot procedur, opis postępowania, współdziałanie uczestników w sytuacji kryzysowej.	1
7	Temat 7: Standardowe procedury operacyjne dla zarządzania kryzysowego jako modelowe rozwiązania w sytuacjach nadzwyczajnych.	1
8	Temat 8: Organizacja i zadania etatowych komórek ds. zarządzania kryzysowego w administracji publicznej.	1
9	Temat 9: Organizacja i funkcjonowanie zespołów i centrów zarządzania kryzysowego w zakresie wypracowywania propozycji do decyzji Szefa Zespołu w sytuacji realnego zagrożenia w oparciu o opracowane procedury.	1
10	Temat 10: Procedury współdziałania TOAW z administracją publiczna w systemie zarządzania kryzysowego.	1
11	Temat 11: Procedury działania Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w sytuacji realnego zagrożenia.	1

12	Temat 12: Procedury działania Komendy Powiatowej Policji w czasie pokoju, kryzysu i wojny.	1
13	Temat 13: Procedury działania służb podczas ewakuacji ludności z terenu miasta Rzeszowa	1
14	Temat 14: Procedury aktywacji sił i środków wojskowych do wsparcia organów administracji publicznej.	1
15	Temat 15: Zasady i formy udziału społeczeństwa w obronie cywilnej	1

Lp.	Ćwiczenia - treści programowe:	Liczba godzin
1	Temat 1: Charakterystyka zagrożeń nie militarnych na terenie województwa podkarpackiego.	2
2	Temat 2: Kompetencje i zadania Starosty w zakresie bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego.	2
3	Temat 3: Alarmowanie, ostrzeganie i ewakuacja ludności i mienia w systemie zarządzania kryzysowego (na przykładzie wybranego organu administracji samorządowej)	2
4	Temat 4: Organizacja i zadania Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w systemie zarządzania kryzysowego na terenie województwa podkarpackiego	2
5	Temat 5:Organizacja systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego na przykładzie miasta Rzeszowa	2
6	Temat 6: Baza schronów i obiektów schronowych z Polsce.	2
7	Temat 7: Wyposażenie magazynów obrony cywilnej	2
8	Temat 8: Systemy łączności w ramach zarządzania kryzysowego	2
9	Temat 9: Działania przeciwpowodziowe – studium przypadku	2
10	Temat 10: Zabezpieczenie przeciwpożarowe i ewakuacyjne obiektów.	2

Lp.	Warsztaty - treści programowe:	Liczba godzin
1	Temat 1 : Charakterystyka współczesnych zagrożeń i ocena ryzyka ich wystąpienia terenie województwa podkarpackiego	1
2	Temat 2: Kompetencje i zadania organów administracji samorządowej w zakresie bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego	1
3	Temat 3: Procedury informowania, alarmowania, ostrzegania i ewakuacji ludności i mienia w systemie zarządzania kryzysowego	1
4	Temat 4: Organizacja i zadania WZZK w systemie zarządzania kryzysowego na terenie województwa podkarpackiego w czasie P K W	1
5	Temat 5: Harmonogram rozwinięcia PZZK, zadania osób funkcyjnych oraz grup Zespołu.	1

6	Temat 6: Organizacja i funkcjonowanie administracji publicznej po wprowadzeniu jednego ze stanów nadzwyczajnych	1
7	Temat 7: Miejsce rola i zadania OC w systemie zarządzania kryzysowego	1
8	Temat 8:Wpływ infrastruktury krytycznej na bezpieczeństwo obywateli	1

Lp.	Klinika Dydaktyczna- treści programowe:	Liczba godzin
1	Symulacja komputerowa – zagrożenia powodziowe	4
2	Symulacja komputerowa – zagrożenie epidemiologiczne	4

Lp.	Literatura podstawowa
1	Gryz J. , Kitler W. , System reagowania kryzysowego, Toruń 2007. Gryz J. , System reagowania kryzysowego UE, Toruń 2009. Kosowski B., Model systemu zarządzania kryzysowego szczebla wojewódzkiego. Wyd. SGSP Warszawa 2007.
2	Kosowski B., Model systemu zarządzania kryzysowego szczebla wojewódzkiego. Wyd. SGSP Warszawa 2007.
3	Kuźniar R., Lachowski Z., (red.), Bezpieczeństwo międzynarodowe czasu przemian: zagrożenia, koncepcje, instytucje, Warszawa 2003 r.

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	Tarnawski P., Guła P., Zarządzanie kryzysowe w praktyce (red.), Kraków 2011.
2	Kosowski B., Sprawne i elastyczne zarządzanie w kryzysie,. Wyd. „Dyfin”, Warszawa 2008.

SYLABUS PRZEDMIOTU

Prawo karne materialne (cz. I) - nauka o przestępstwie i nauka o karze

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2026/2027**
rok studiów:	**II (semestr: 3)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**prof. dr hab. Z. Ćwiąkalski**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	prof. dr hab. Z. Ćwiąkalski	Egzamin - PZP
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	mgr A. Niedźwiedź	PZP
Warsztaty	mgr A. Kuroń	PZP
Klinika Dydaktyczna	mgr Ł. Harpula	PZP

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	15	2	8	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	20	6	24	50	2
Warsztaty	8	2	15	25	1
Klinika Dydaktyczna	8	2	15	25	1
RAZEM	**51**	**12**	**62**	**125**	**5**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	63	2,5
Praca samodzielna	62	2,5
RAZEM	**125**	**5**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat zasad prawa karnego. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	analiza aktów prawnych
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	analiza przypadków prawnych
Warsztaty	zadania praktyczne, referaty,
Klinika Dydaktyczna	kazusy

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie zasady prawa karnego materialnego, wszczególności zasady przypisywania odpowiedzialności karnej za przestępstwo i zasady jej ponoszenia. Absolwent ponadto zna i rozumie aspekty prawne zwalczania i zapobiegania czynom zabronionym, w tym model czynności prokuratorsko – sądowych oraz czynności policyjnych – potrafi zastosować wiedzę z tego zakresu w praktyce.	K_W10	P6S_WG P6S_WK
2	zna i rozumie wybrane ustawy szczególne odnoszące się do zjawisk z zakresu przestępczości pospolitej i patologii społecznych oraz potrafi zastosować nabytą wiedzę w praktyce.	K_W11	P6S_WG P6S_WK
3	potrafi dokonywać wyboru właściwych źródeł wiedzy i informacji z obszaru prawa karnego materialnego z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi oraz posługiwać się tą wiedzą w celu analizy i interpretacji danego stanu faktycznego. Absolwent potrafi samodzielnie dokonać analizy stanu faktycznego oraz wskazać kwalifikację prawną ocenianego zachowania, a także wskazać alternatywne rozwiązania analizowanego zagadnienia z zakresu prawa karnego.	K _U06	P6S_UW
4.	potrafiwykorzystać posiadaną wiedzę z zakresu prawa karnego w celu wykonania podstawowych czynności procesowych w sposób indywidualny lub w zespole w celach wykrywczych przestępstw.	K _U14	P6S_UW P6S_UO
5	jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy z zakresu prawa karnego materialnego, uznawania znaczenia wiedzy z prawa karnego w zakresie rozpoznawania problemów poznawczych i praktycznych. Jest gotów do zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku rozwiązywania problemów o znacznej trudności.	K _K01	P6S_KK

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie egzaminu ustnego na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Aktywność na zajęciach, referat, kazus i kolokwium. Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas wystąpień i ocena merytoryczna prezentacji multimedialnej prezentowanej w czasie ćwiczeń. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się, i efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu, a także dokonać obiektywnej oceny końcowej studenta. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na

	podstawie opracowań i wystąpień pisemnych, prezentacji multimedialnych oraz umiejętności argumentacji swojego stanowiska.
Warsztaty	Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas rozwiązywania kazusów i zadań praktycznych. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się oraz efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu, a także dokonać obiektywnej oceny końcowej studenta. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie kazusów i zadań praktycznych rozwiązywanych indywidualnie lub w zespołach.
Klinika Dydaktyczna	Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas pracy w grupach i ocena merytoryczna rozwiązywanych kazusów i studiów przypadku. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się, i efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie rozwiązywanych w grupach kazusów i studiów przypadku.

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Pojęcie, cechy i szczególne dziedziny prawa karnego. Podstawowe zasady i funkcje prawa karnego.	0,5
2	Źródła prawa karnego (europejskie i krajowe) – zasada wyłączności ustawy.	0,5
3	Struktura przestępstwa.	0,5
4	Prawo karne intertemporalne. Czas i miejsce popełnienia czynu zabronionego.	1
5	Formy stadialne popełnienia czynu zabronionego.	2
6	Postaci zjawiskowe popełnienia czynu zabronionego.	2
7	Obrona konieczna.	1
8	Stan wyższej konieczności.	1
9	Kara pozbawienia wolności w Kodeksie karnym.	0,5
10	Kary nieizolacyjne w Kodeksie karnym.	1
11	Środki karne w postaci zakazów i nakazów.	1
12	Instytucja nadzwyczajnego złagodzenia kary.	1
13	Instytucja nadzwyczajnego obostrzenia kary.	1
14	Przedawnienie w prawie karnym.	1
15	Zatarcie skazania.	1

Lp.	Ćwiczenia - treści programowe:	Liczba godzin
1	Struktura przestępstwa.	0,5
2	Prawo karne intertemporalne. Czas i miejsce popełnienia czynu zabronionego.	1
3	Znamiona charakteryzujące podmiot, przedmiot, stronę przedmiotową przestępstwa.	0,5
4	Czyn zabroniony charakteryzujący się umyślnością albo nieumyślnością.	1

5	Klasyfikacja przestępstw	1
6	Formy stadialne popełnienia czynu zabronionego.	1
7	Postaci zjawiskowe popełnienia czynu zabronionego.	1
8	Obrona konieczna.	1
9	Stan wyższej konieczności.	1
10	Niepoczytalność jako okoliczność wyłączająca winę.	0,5
11	Błąd w prawie karnym.	1
12	Anormalna sytuacja motywacyjna.	0,5
13	Kara pozbawienia wolności w Kodeksie karnym.	1
14	Kary nieizolacyjne w Kodeksie karnym.	1
15	Środki karne w postaci zakazów i nakazów.	1
16	Instytucja nadzwyczajnego złagodzenia kary.	1
17	Instytucja nadzwyczajnego obostrzenia kary.	1
18	Odstąpienie od wymierzenia kary.	1
19	Warunkowe umorzenie postępowania karnego.	1
20	Warunkowe zawieszenie wykonania kary.	1
21	Warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbycia reszty kary.	1
22	Przedawnienie w prawie karnym.	0,5
23	Zatarcie skazania.	0,5

Lp.	**Warsztaty - treści programowe:**	**Liczba godzin**
1	Znamiona charakteryzujące podmiot, przedmiot, stronę przedmiotową przestępstwa.	0,5
2	Czyn zabroniony charakteryzujący się umyślnością albo nieumyślnością.	0,5
3	Formy stadialne popełnienia czynu zabronionego.	0,5
4	Postaci zjawiskowe popełnienia czynu zabronionego.	0,5
5	Obrona konieczna.	0,5
6	Stan wyższej konieczności.	0,5
7	Niepoczytalność jako okoliczność wyłączająca winę.	0,5
8	Błąd w prawie karnym.	0,5
9	Kara pozbawienia wolności w Kodeksie karnym.	0,5
10	Kary nieizolacyjne w Kodeksie karnym.	0,5
11	Środki karne w postaci zakazów i nakazów.	0,5

12	Instytucja nadzwyczajnego złagodzenia kary.	0,5
13	Instytucja nadzwyczajnego obostrzenia kary.	0,5
14	Warunkowe umorzenie postępowania karnego.	0,5
15	Warunkowe zawieszenie wykonania kary.	0,5
16	Warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbycia reszty kary.	0,5

Lp.	Klinika Dydaktyczna- treści programowe:	Liczba godzin
1	Znamiona charakteryzujące podmiot, przedmiot, stronę przedmiotową przestępstwa.	0,5
2	Czyn zabroniony charakteryzujący się umyślnością albo nieumyślnością.	0,5
3	Formy stadialne popełnienia czynu zabronionego.	0,5
4	Postaci zjawiskowe popełnienia czynu zabronionego.	0,5
5	Obrona konieczna.	0,5
6	Stan wyższej konieczności.	0,5
7	Niepoczytalność jako okoliczność wyłączająca winę.	0,5
8	Błąd w prawie karnym.	0,5
9	Kara pozbawienia wolności w Kodeksie karnym.	0,5
10	Kary nieizolacyjne w Kodeksie karnym.	0,5
11	Środki karne w postaci zakazów i nakazów.	0,5
12	Instytucja nadzwyczajnego złagodzenia kary.	0,5
13	Instytucja nadzwyczajnego obostrzenia kary.	0,5
14	Warunkowe umorzenie postępowania karnego.	0,5
15	Warunkowe zawieszenie wykonania kary.	0,5
16	Warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbycia reszty kary.	0,5

Lp.	Literatura podstawowa
1	W. Wróbel, A. Zoll, *Polskie prawo karne. Część ogólna*, Kraków 2012 (lub kolejne wydania).
2	L. Gardocki, *Prawo karne*, Warszawa 2023.
3	M. Królikowski, R. Zawłocki, *Prawo karne*, Warszawa 2020.

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	V. Konarska-Wrzosek (red.), *Kodeks karny: komentarz*, wyd. IV, Wolters Kluwer 2023.
2	W. Wróbel, A. Zoll, *Kodeks karny. Część ogólna. Tom I. Cześć I. Komentarz do art. 1-52, wyd. V*, Warszawa 2016.

SYLABUS PRZEDMIOTU

Etiologia i fenomenologia przestępczości

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2026/2027**
rok studiów:	**II (semestr: 4)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr hab. A. Świerczewska - Gąsiorowska**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	dr hab. A. Świerczewska - Gąsiorowska	Egzamin
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	20	0	5	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**20**	**0**	**5**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	20	0,8
Praca samodzielna	5	0,2
RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat przestępczości. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	analiza aktów prawnych, prezentacje multimedialne
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie aktualne trendy przestępczości w korelacji z rodzajami i charakterem współczesnych zagrożeń bezpieczeństwa krajowego i międzynarodowego. Zna praktyczne zastosowania tej wiedzy w działalności zawodowej podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa.	K_W06	P6S_WG P6S_WK
2	zna i rozumie podstawy kryminologiioraz posiada wiedzę dotyczącą wybranych ustaw szczególnych odnoszących się do zjawisk z zakresu przestępczości pospolitej i patologii społecznych oraz potrafi zastosować nabytą wiedzę w praktyce.	K_W11	P6S_WG P6S_WK
3	potrafi analizować zjawiska i zagrożenia bezpieczeństwa w skali globalnej, regionalnej i lokalnej; dokonać oceny uwarunkowań, m.in. politycznych, ekonomicznych i społecznych, bezpieczeństwa w wymiarze międzynarodowym i krajowym. Potrafi planować i realizować własne uczenie się przez całe życie w tym zakresie. Potrafi określić dynamikę poszczególnych typów przestępstw.	K _U04	P6S_UW P6S_UU
4.	potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresu kryminalistyki, kryminologii i prawa karnego w celu wykonania podstawowych czynności procesowych w sposób indywidualny lub w zespole w celach wykrywczych przestępstw. Potrafi określić rozmiar poszczególnych typów przestępstw wpływających na bezpieczeństwo państwa.	K _U14	P6S_UW P6S_UO
5	jest gotów do krytycznej analizy i oceny posiadanej wiedzy z zakresu bezpieczeństwa i kryminologii z perspektywy zachodzących procesów społecznych. Jest gotów do identyfikowania się ze społecznością lokalną w poczuciu odpowiedzialności za jej bezpieczeństwo oraz dokonywać analizy korelacji zagrożeń z procesami zachodzącymi w środowisku społecznym. Jest gotów do projektowania procesów wykrywczych podstawowych typów przestępstw.	K _K04	P6S_KK P6S_KO

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie egzaminu ustnego na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Wybrane zagadnienia z części ogólnej kodeksu karnego	2
2	Etiologia przestępczości seksualnej	1
3	Przestępczość seksualna – podstawowe pojęcia	1
4	Typologia zgwałceń i ich sprawców	2
5	Istota przestępczości motywowanej nienawiścią	2
6	Przestępstwa motywowane mową nienawiści – podstawowe pojęcia	2
7	Przestępstwa z nienawiści w polskim porządku prawnym	1
8	Patologie społeczne powiązane z przestępczością	2
9	Wypadki drogowe – podstawowe pojęcia	1
10	Etiologia wypadków drogowych	1
11	Przestępczość stadionowa	2
12	Przestępczość na szkodę środowiska	2
13	Kryminologiczne aspekty ochrony środowiska	1

Lp.	Literatura podstawowa
1	E. W. Pływaczewski i inni Kryminologia. Stan i perspektywy rozwoju, Warszawa 2019
2	B. Hołyst, Kryminologia, Warszawa 2022
3	P. Kozłowska, Polityka karna w sprawach o przestępstwa z nienawiści w Polsce w świetle danych statystycznych, https://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi-10_31261_FPK_2023_05_01/c/articles-27316319.pdf.pdf
4	Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Przestępczość środowiskowa współczesne wyzwania dla organów ścigania oraz Inspekcji Ochrony Środowiska, https://wydawnictwo.iws.gov.pl/wp-content/uploads/2023/02/IWS_Przestepcz-srodowisk_web.pdf

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	M. Bocheński, Mapa zagrożeń przestępstwami na tle seksualnym jako instrument sytuacji prewencji przestępczości w Polsce – uwagi krytyczne, https://pressto.amu.edu.pl/index.php/rpeis/article/view/11854
2	P. Bieniek, S. Cichocki, M. Szczepaniec, Czynniki ekonomiczne a poziom przestępczości – badania ekonometryczne, Zeszyty Prawnicze 12.1/2012, s. 147-172

SYLABUS PRZEDMIOTU

Zwalczanie przestępczości zorganizowanej i terroryzmu

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2026/2027**
rok studiów:	**II (semestr: 4)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**mgr M. Sokołowska**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	mgr Monika Sokołowska	Zaliczenie na ocenę
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	15	0	10	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**15**	0	**10**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	15	0,6
Praca samodzielna	10	0,4
RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat przestępczości zorganizowanej i terroryzmu. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	analiza aktów prawnych, prezentacje multimedialne, dyskusja.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Zna i rozumie zagadnienia z zakresu przestępczości zorganizowanej i terroryzmu; form współpracy międzynarodowej w zakresie zapobiegania i rozpoznawania tego zagrożenia; zna i rozumie mechanizmy działania broni masowego rażenia oraz zjawiska ekstremizmu i radykalizmu w Polsce i na świecie.	K_W18	P6S_WG P6S_WK
2	Zna i rozumie formy przestępczości zorganizowanej i terroryzmu, metody ich zwalczania, dostępne narzędzia i mechanizmy współpracy międzynarodowej służące w walce z tym rodzajem przestępczości z zastosowaniem praktycznym tej wiedzy w działalności służb zwalczających przestępczość zorganizowaną i terroryzm.	K_W19	P6S_WG P6S_WK
3	Ppotrafi analizować zjawiska i zagrożenia bezpieczeństwa w skali globalnej, regionalnej i lokalnej; dokonać oceny uwarunkowań, m.in. politycznych, ekonomicznych i społecznych, bezpieczeństwa w wymiarze międzynarodowym i krajowym. Potrafi planować i realizować własne uczenie się przez całe życie w tym zakresie.	K _U04	P6S_UW P6S_UU
4	Potrafiocenić przydatność procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań w sferze bezpieczeństwa. Potrafi prognozować zagrożenia oraz dokonywać wyboru właściwych metod i narzędzi w zakresie działań zmierzających do ochrony bezpieczeństwa w ramach działalności zawodowej.	K _U07	P6S_UW
5	Jest gotowy do dokonywania krytycznej analizy i oceny posiadanej wiedzy z zakresu bezpieczeństwa z perspektywy zachodzących procesów społecznych. Jest gotów do identyfikowania się ze społecznością lokalną w poczuciu odpowiedzialności za jej bezpieczeństwo oraz dokonywać analizy korelacji zagrożeń z procesami zachodzącymi w środowisku społecznym.	K _K04	P6S_KK P6S_KO

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Prace ustne.. Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie pytań problemowych na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1.	Kształtowanie się zorganizowanych struktur przestępczych na świecie – włoska mafia (Cosa nostra, Ndrangheta, Camorra), chińska triada, japońska yakuza, rosyjska przestępczość zorganizowana - wory w zakonie.	1
2.	Początki przestępczości zorganizowanej w Polsce - kształtowanie się zorganizowanych struktur przestępczych na przełomie XIX i XX wieku i ich transgraniczny charakter. Pierwsze struktury zwalczające w Polsce przestępczość transgraniczną	1
3.	Definicja zorganizowanej przestępczości, terroryzmu, ekstremizmu, radykalizmu. Rodzaje zorganizowanych grup i związków przestępczych.	1
4.	Kierunki działalności polskich i międzynarodowych zorganizowanych grup przestępczych. Analiza raportu Europolu dotyczącego zagrożeń poważną przestępczością (SOCTA)	2
5.	Przestępstwo terroryzmu w Polsce i w wybranych krajach świata. Współczesny wymiar zjawiska terroryzmu: analiza raportów Global Terrorism Index	1
6.	Modus operandi współczesnych organizacji terrorystycznych. Analiza wybranych zamachów terrorystycznych. Cyberprzestępczość a cyberterroryzm.	1
7.	Instytucje państwowe ds. analizowania, przeciwdziałania, zwalczania przestępczości zorganizowanej i terroryzmu: Policja, Straż Graniczna Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Prokuratura, CBA, Służby celne – ich rola i zadania.	2
8.	Narzędzia ustawowe w walce z zorganizowaną przestępczością i terroryzmem– m.in. analiza Ustawy o Policji, Ustawy o Straży Granicznej, Ustawy o ABW – podobieństwa i różnice w ich stosowaniu. – Kontrola operacyjna – Zakup kontrolowany – Kontrolowane przyjęcie lub wręczenie korzyści majątkowej – Przesyłka niejawnie nadzorowana – Posługiwanie się dokumentami legalizacyjnymi – Uzyskiwanie bilingów telefonicznych i danych identyfikujących abonenta Dostęp do tajemnicy bankowej i ubezpieczeniowej	1
9.	Policyjne międzynarodowe kanały wymiany informacji kryminalnych w walce z zorganizowaną przestępczością i terroryzmem– Biuro SIRENE, Interpol, Europol, sieć oficerów łącznikowych – rola i zadania.	1
10.	Procedura międzynarodowych poszukiwań osób podejrzanych o zorganizowaną przestępczość i terroryzm– Europejska Sieć Osób Poszukiwanych (ENFAST), czerwona nota Interpolu, Europejski Nakaz Aresztowania, ekstradycja. Analiza przypadków.	1
11.	Rola i zadania unijnych agencji do walki z przestępczością zorganizowaną – Europol, Eurojust, Europejska Prokuratura, OLAF, Frontex	1
12.	Rola państwa wobec terroryzmu. Zapobieganie atakom terrorystycznym. Zagadnienie antyterroryzmu i kontrterroryzmu. Przykłady symulacji działań kontrterrorystycznych w Polsce.	1
13.	Cykl polityki bezpieczeństwa Unii Europejskiej w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i terroryzmu–Europejska Multidyscyplinarna Platforma Przeciw Zagrożeniom Przestępczością (EMPACT).	1

Lp.	Literatura podstawowa
1	W. Mądrzejowski „Przestępczość zorganizowana system zwalczania”, Warszawa 2015
2	D. Dajnowicz-Piesiecka, E.Jurgielewicz-Delegacz, E.W.Pływaczewski „Przestępczość XXI wieku. Szanse i wyzwania dla kryminologii” Wolters Kluwer 2020
3	W. Mądrzejowski, S. Śnieżko, P. Majewski, Zwalczanie przestępczości. Wybrane metody i narzędzia, Warszawa 2017
4	K. Jałoszyński, T. Aleksandrowicz, K. Wiciak „Bezpieczeństwo państwa a zagrożenie terroryzmem. Terroryzm na przełomie XX i XXI wieku” wyd. Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie, 2016, tom I i II.
5	K. Karolczak „Terroryzm XXI wieku – wybrane aspekty” w:Terroryzm - studia, analizy, prewencja, 2022, Numer 1 (1) https://www.abw.gov.pl/wyd

Lp.	Literatura uzupełniająca
1.	P. Łabuz, I. Malinowska „Przestępczość zorganizowana. Aspekty prawne i kryminalno-kryminalistyczne” wyd. Dyfin 2022
2.	E. Gabara „Stanowisko Polski w zwalczaniu międzynarodowej przestępczości zorganizowanej” 2004-2009 wyd. A.Marszałek
3.	W. Kapica „Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu Komentarz” Wolters Kluwer 2020
4.	G. Chaliand, A. Blin „Historia terroryzmu. Od starożytności do Da’isz” PIW 2020

SYLABUS PRZEDMIOTU

Prawo karne materialne (cz. II) - część szczególna

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2026/2027**
rok studiów:	**II (semestr: 4)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr hab. J. Raglewski**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	dr hab. Janusz Raglewski	Egzamin
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	mgr A. Niedźwiedź	Zaliczenie na ocenę
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	15	0	10	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	15	0	10	25	1
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**30**	0	**20**	**50**	**2**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	30	1,2
Praca samodzielna	20	0,8
RAZEM	**50**	**2**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat zasad prawa karnego. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Analiza przepisów części szczególnej kodeksu karnego z 1997 r.; ocena stanów faktycznych z perspektywy zapisów części szczególnej k.k.;
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	analiza kierunków wykładniczych przyjmowanych w orzecznictwie sądowym, dyskusja, zadania praktyczne, kazusy
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie zasady prawa karnego, postępowania karnegooraz aspekty prawne zwalczania i zapobiegania przestępstwom. Zna i rozumie model czynności prokuratorsko- sądowych– potrafi zastosować wiedzę z tego zakresu w praktyce.	K_W10	P6S_WG P6S_WK
2	zna i rozumie wybrane ustawy szczególne odnoszące się do zjawisk z zakresu przestępczości pospolitej i patologii społecznych oraz potrafi zastosować nabytą wiedzę w praktyce.	K_W11	P6S_WG P6S_WK
3	potrafi dokonywać wyboru właściwych źródeł wiedzy i informacji z obszaru nauk społecznych z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi oraz posługiwać się tą wiedzą w celu analizy i interpretacji działań zapewniających bezpieczeństwo w ramach działalności zawodowej. Potrafi przedstawiać oceny i różne opinie dotyczące zachodzących zjawisk społecznych.	K _U06	P6S_UW
4.	potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresuprawa karnego w celu wykonania podstawowych czynności procesowych w sposób indywidualny lub w zespole w celach wykrywczych przestępstw.	K _U14	P6S_UW P6S_UO
5	jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, uznawania znaczenia wiedzy z nauk społecznych w zakresie rozpoznawania problemów poznawczych i praktycznych. Jest gotów do zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku rozwiązywania problemów o znacznej trudności.	K _K01	P6S_KK

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie pytań testowych i pytań problemowych na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Kolokwium (test lub pytania otwarte), praca w grupach – rozwiązywanie kazusów, indywidualne rozwiązywanie kazusów. Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas wystąpień i ocena merytoryczna prezentacji multimedialnej prezentowanej w czasie ćwiczeń. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się, i efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu, a także dokonać obiektywnej oceny końcowej studenta. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie opracowań i wystąpień pisemnych, prezentacji multimedialnych

	oraz umiejętności argumentacji swojego stanowiska.
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu	3
2	Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	3
3	Przestępstwa przeciwko mieniu	3
4	Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu	2
5	Przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece	2
6	Przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego	2

Lp.	Ćwiczenia - treści programowe:	Liczba godzin
1	Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu	4
2	Przestępstwa przeciwko mieniu	4
3	Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	3
4	Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	2
5	Przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów	2

Lp.	Literatura podstawowa
1	*Kodeks karny. Komentarz*, red. M. Mozgawa, Warszawa 2023

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	*Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Część I. Komentarz do art. 117-211a* , red. W. Wróbel, Warszawa 2017

SYLABUS PRZEDMIOTU

Bezpieczeństwo informatyczne i cyberprzestępczość

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2026/2027**
rok studiów:	**II (semestr: 4)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr B. Kowalski**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	dr B. Kowalski	Egzamin - PZP
Ćwiczenia	dr B. Kowalski	PZP
Warsztaty	mgr P. Baran	PZP
Klinika Dydaktyczna	mgr G. Świerad	PZP

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	15	2	8	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	20	6	24	50	2
Warsztaty	8	2	15	25	1
Klinika Dydaktyczna	8	2	15	25	1
RAZEM	**51**	**12**	**62**	**125**	**5**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	63	2,5
Praca samodzielna	62	2,5
RAZEM	**125**	**5**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat przestępczości i zagrożeń cyberbezpieczeństwa. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	analiza aktów prawnych
Ćwiczenia	analiza przypadków prawnych, kazusy
Warsztaty	zadania praktyczne, referaty, symulator cyberzagrożeń
Klinika Dydaktyczna	kazusy

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie aktualne trendy przestępczości w korelacji z rodzajami i charakterem współczesnych zagrożeń cyberbezpieczeństwa krajowego i międzynarodowego. Zna praktyczne zastosowania tej wiedzy w działalności zawodowej podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa.	K_W06	P6S_WG P6S_WK
2	zna i rozumie współczesne zagrożenia cyberprzestępczością, systemy ochrony teleinformatycznej państwa i podstawowe mechanizmy ochrony przed zjawiskami przestępczości komputerowej i dezinformacji. Zna praktyczne rozwiązania z zakresu cyberbezpieczeństwa.	K_W13	P6S_WG
3	potrafi analizować zjawiska i zagrożenia bezpieczeństwa w skali globalnej, regionalnej i lokalnej; dokonać oceny uwarunkowań, m.in. politycznych, ekonomicznych i społecznych, bezpieczeństwa w wymiarze międzynarodowym i krajowym. Potrafi planować i realizować własne uczenie się przez całe życie w tym zakresie.	K _U04	P6S_UW P6S_UU
4.	potrafi posługiwać się narzędziami informatycznymi, sprzętem komputerowym w charakterze narzędzi technicznych usprawniających procesy diagnozowania i rozwiązywania problemów decyzyjnych indywidualnie i w zespole.Wykorzystać tę wiedzę w zadaniach ustawowych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa.	K _U11	P6S_UW P6S_UO
5	jest gotów do dokonywania krytycznej analizy i oceny posiadanej wiedzy z zakresu bezpieczeństwa z perspektywy zachodzących procesów społecznych. Jest gotów do identyfikowania się ze społecznością lokalną w poczuciu odpowiedzialności za jej bezpieczeństwo oraz dokonywać analizy korelacji zagrożeń z procesami zachodzącymi w środowisku społecznym.	K _K04	P6S_KK P6S_KO

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie egzaminu ustnego na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Ćwiczenia	Aktywność na zajęciach, referat, kazus, kolokwium. Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas wystąpień i ocena merytoryczna prezentacji multimedialnej prezentowanej w czasie ćwiczeń. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się, i efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu, a także dokonać obiektywnej oceny końcowej studenta. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie opracowań i wystąpień

	pisemnych, prezentacji multimedialnych oraz umiejętności argumentacji swojego stanowiska.
Warsztaty	Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas rozwiązywania kazusów i zadań praktycznych. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się oraz efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu, a także dokonać obiektywnej oceny końcowej studenta. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie kazusów i zadań praktycznych rozwiązywanych indywidualnie lub w zespołach.
Klinika Dydaktyczna	Zadanie praktyczne. Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas pracy w grupach i ocena merytoryczna rozwiązywanych kazusów i studiów przypadku. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się, i efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie rozwiązywanych w grupach kazusów i studiów przypadku.

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Wprowadzenie do tematyki bezpieczeństwa informatycznego.	1
2	Źródła i rodzaje zagrożeń bezpieczeństwa informatycznego.	1
3	Podstawowe własności bezpieczeństwa informacji.	1
4	Cyberbezpieczeństwo firmy/instytucji - polityka bezpieczeństwa.	1
5	Programy i doktryny ochrony cyberbezpieczeństwa RP.	1
6	Pojęcie i systematyka cyberprzestępstw.	2
7	Cyberprzestępstwa przeciwko bezpieczeństwu elektronicznie przetwarzanej informacji.	1
8	Cyberprzestępstwa z ustawy o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej.	1
9	Cyberprzestępstwa z ustawy o ochronie niektórych usług świadczonych drogą elektroniczną opartych lub polegających na dostępie warunkowym.	1
10	Przestępczość w bankowości elektronicznej.	1
11	Kryptowaluty jako nowy element wirtualnych inwestycji i rozliczeń.	1
12	Domeny internetowe – pojęcie, podział, rejestry domen.	1
13	Zasady bezpieczeństwa w sieci.	1
14	Dowód elektroniczny w postępowaniu karnym.	1

Lp.	Ćwiczenia - treści programowe:	Liczba godzin
1	Sposoby zabezpieczeń i koncepcje strategii ochrony systemu informatycznego	1
2	Standardy i normy w cyberbezpieczeństwie.	1
3	Cyberprzestępstwa przeciwko wolności - stalking i kradzież tożsamości.	2
4	Cyberprzestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.	2

5	Cyberprzestępstwa z ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Piractwo komputerowe.	2
6	Oszustwo klasyczne w sieci a oszustwo komputerowe.	2
7	Mowa nienawiści w Internecie.	2
8	Socjotechnika - skuteczne narzędzie w rękach cyberprzestępców.	2
9	Walka z cyberprzestępczością z perspektywy UE i innych organizacji międzynarodowych.	1
10	Policja w systemie cyberbezpieczeństwa RP.	1
11	Identyfikacja i sposoby rozpoznawania użytkownika Internetu.	1
12	Rodzaje złośliwego oprogramowania.	2
13	Sztuczna inteligencja – oczekiwane korzyści i potencjalne zagrożenia.	1

Lp.	Warsztaty - treści programowe:	Liczba godzin
1	Bezpieczeństwo informatyczne	2
2	Bezpieczeństwo w trakcie transakcji internetowych	2
3	Zabezpieczenie dowodów cyfrowych	2
4	Zasady działania Internetu, zatrucie serwerów DNS	2

Lp.	Klinika Dydaktyczna - treści programowe:	Liczba godzin
1	Cyberstalking	1
2	Trollowanie	1
3	Flaming	1
4	Cyberprostytucja	1
5	Ransomware	1
6	Phishing	1
7	Malware (złośliwe oprogramowanie)	1
8	Spoofing	1

Lp.	Literatura podstawowa
1	M. Siwicki, *Cyberprzestępczość*, C.H.Beck 2013.
2	J. Kosiński, *Paradygmaty cyberprzestępczości*, Difin 2015.
3	C. Banasiński, *Cyberbezpieczeństwo. Zarys wykładu*, Warszawa 2018.

Lp.	Literatura uzupełniająca

1	M. Kowalczyk, Cyfrowe państwo. Uwarunkowania i perspektywy, Warszawa 2019
2	K. Linderman, *Bezpieczeństwo informacyjne*, Warszawa 2017.

SYLABUS PRZEDMIOTU

Prawo wykroczeń i postępowanie w sprawach o wykroczenia

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2027/2028**
rok studiów:	**III (semestr: 5)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr hab. J. Raglewski**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	dr hab. J. Raglewski	Egzamin - PZP
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	mgr A. Niedźwiedź	PZP
Warsztaty	mgr A. Kuroń	PZP
Klinika Dydaktyczna	mgr A. Kuroń	PZP

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	15	2	8	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	20	6	24	50	2
Warsztaty	8	2	15	25	1
Klinika Dydaktyczna	8	2	15	25	1
RAZEM	**51**	**12**	**62**	**125**	**5**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	63	2,5
Praca samodzielna	62	2,5
RAZEM	**125**	**5**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat wykroczeń. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	analiza aktów prawnych
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	analiza przypadków prawnych
Warsztaty	zadania praktyczne, referaty
Klinika Dydaktyczna	kazusy

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie zasady prawa wykroczeń i postępowania w sprawach o wykroczenia oraz aspekty prawne zwalczania i zapobiegania popełnianiu wykroczeń. Zna i rozumie model czynnościpolicyjnych – potrafi zastosować wiedzę z tego zakresu w praktyce.	K_W10	P6S_WG P6S_WK
2	zna i rozumie podstawy prawa wykroczeń oraz posiada wiedzę dotyczącą wybranych ustaw szczególnych odnoszących się do zjawisk z zakresu wykroczeń i patologii społecznych oraz potrafi zastosować nabytą wiedzę w praktyce.	K_W11	P6S_WG P6S_WK
3	potrafi dokonywać wyboru właściwych źródeł wiedzy i informacji z obszaru nauk społecznych z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi oraz posługiwać się tą wiedzą w celu analizy i interpretacji działań zapewniających bezpieczeństwo w ramach działalności zawodowej. Potrafi przedstawiać oceny i różne opinie dotyczące zachodzących zjawisk społecznych.	K _U06	P6S_UW
4.	potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresu prawa wykroczeń w celu wykonania podstawowych czynności procesowych w sposób indywidualny lub w zespole w celach wykrywczych wykroczeń.	K _U14	P6S_UW P6S_UO
5	jest gotów do dokonywania krytycznej analizy i oceny posiadanej wiedzy z zakresu podstaw odpowiedzilaności za wykroczenia z perspektywy zachodzących procesów społecznych. Jest gotów do identyfikowania się ze społecznością lokalną w poczuciu odpowiedzialności za jej bezpieczeństwo oraz dokonywać analizy korelacji zagrożeń z procesami zachodzącymi w środowisku społecznym.	K _K04	P6S_KK P6S_KO

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie egzaminu ustnego na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Aktywność na zajęciach, kolokwium (test lub pytania otwarte), referat, kazus. Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas wystąpień i ocena merytoryczna prezentacji multimedialnej prezentowanej w czasie ćwiczeń. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się, i efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu, a także dokonać obiektywnej oceny końcowej studenta. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie

	opracowań i wystąpień pisemnych, prezentacji multimedialnych oraz umiejętności argumentacji swojego stanowiska.
Warsztaty	Aktywność za zajęciach, zadanie praktyczne. Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas rozwiązywania kazusów i zadań praktycznych. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się oraz efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu, a także dokonać obiektywnej oceny końcowej studenta. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie kazusów i zadań praktycznych rozwiązywanych indywidualnie lub w zespołach.
Klinika Dydaktyczna	Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas pracy w grupach i ocena merytoryczna rozwiązywanych kazusów i studiów przypadku. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się, i efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie rozwiązywanych w grupach kazusów i studiów przypadku.

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Pojęcie, przedmiot, funkcje prawa wykroczeń i jego miejsce w systemie prawa; źródła prawa wykroczeń, wykładnia przepisów dotyczących prawa wykroczeń; znaczenie tzw. pozakodeksowego prawa wykroczeń.	2
2	Charakterystyka podstaw odpowiedzialności za wykroczenia, ze szczególnym uwzględnieniem jej specyfiki w porównaniu z odpowiedzialnością za przestępstwa.	2
3	Charakterystyka środków reakcji prawnej w prawie wykroczeń i zasady ich wymiaru, ze szczególnym uwzględnieniem środków pozapenalnych	2
4	Charakterystyka wybranych wykroczeń przewidzianych w części szczególnej kodeksu wykroczeń, ze szczególnym uwzględnieniem wykroczeń mających istotne znaczenie w wymiarze praktycznym, takich jak m.in. wykroczenia przeciwko porządkowi i bezpieczeństwu w komunikacji, przeciwko mieniu, przeciwko obyczajności publicznej.	5
5	Charakterystyka wybranych wykroczeń przewidzianych w tzw. ustawach pozakodeksowych, takich jak wykroczenia z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowioraz ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych.	2
6	Zasady i przebieg postępowania w sprawach o wykroczenia.	2

Lp.	Ćwiczenia - treści programowe:	Liczba godzin
1	Charakterystyka podstaw odpowiedzialności za wykroczenia, ze szczególnym uwzględnieniem jej specyfiki w porównaniu z odpowiedzialnością za przestępstwa.	4
2	Czas i miejsce popełnienia wykroczenia. Podmiot wykroczenia, strona podmiotowa w prawie wykroczeń.	2
3	Formy stadialne i postaci zjawiskowe w prawie wykroczeń.	2
4	Okoliczności wyłączające bezprawności lub winę w prawie wykroczeń.	2

5	Charakterystyka środków reakcji prawnej w prawie wykroczeń i zasady ich wymiaru, ze szczególnym uwzględnieniem środków pozapenalnych.	3
6	Charakterystyka wybranych wykroczeń przewidzianych w części szczególnej kodeksu wykroczeń, ze szczególnym uwzględnieniem wykroczeń mających istotne znaczenie w wymiarze praktycznym, takich jak m.in. wykroczenia przeciwko porządkowi i bezpieczeństwu w komunikacji, przeciwko mieniu, przeciwko obyczajności publicznej.	3
7	Zasady i przebieg postępowania w sprawach o wykroczenia.	4

Lp.	Warsztaty - treści programowe:	Liczba godzin
1	Charakterystyka podstaw odpowiedzialności za wykroczenia, ze szczególnym uwzględnieniem jej specyfiki w porównaniu z odpowiedzialnością za przestępstwa.	2
2	Charakterystyka środków reakcji prawnej w prawie wykroczeń i zasady ich wymiaru, ze szczególnym uwzględnieniem środków pozapenalnych	2
3	Charakterystyka wybranych wykroczeń przewidzianych w części szczególnej kodeksu wykroczeń, ze szczególnym uwzględnieniem wykroczeń mających istotne znaczenie w wymiarze praktycznym, takich jak m.in. wykroczenia przeciwko porządkowi i bezpieczeństwu w komunikacji, przeciwko mieniu, przeciwko obyczajności publicznej.	2
4	Zasady i przebieg postępowania w sprawach o wykroczenia.	2

Lp.	Klinika Dydaktyczna - treści programowe:	Liczba godzin
1	Charakterystyka podstaw odpowiedzialności za wykroczenia, ze szczególnym uwzględnieniem jej specyfiki w porównaniu z odpowiedzialnością za przestępstwa.	2
2	Charakterystyka środków reakcji prawnej w prawie wykroczeń i zasady ich wymiaru, ze szczególnym uwzględnieniem środków pozapenalnych.	2
3	Charakterystyka wybranych wykroczeń przewidzianych w części szczególnej kodeksu wykroczeń, ze szczególnym uwzględnieniem wykroczeń mających istotne znaczenie w wymiarze praktycznym, takich jak m.in. wykroczenia przeciwko porządkowi i bezpieczeństwu w komunikacji, przeciwko mieniu, przeciwko obyczajności publicznej.	2
4	Zasady i przebieg postępowania w sprawach o wykroczenia.	2

Lp.	Literatura podstawowa
1	A. Marek, A. Marek-Ossowska, *Prawo wykroczeń (materialne i procesowe)*, Warszawa 2023
2	M. Grudecki, O. Sitarz, *Prawo karne i prawo wykroczeń*, Warszawa 2022
3	*Kodeks wykroczeń. Komentarz* (red. P. Daniluk), Warszawa 2023

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	*Reforma prawa wykroczeń* (red. P. Daniluk), Tom 1 (2019), Tom 2 (2020)

SYLABUS PRZEDMIOTU

Postępowanie karne (cz. I) - część ogólna

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
Poziom studiów:	**Studia I stopnia**
Profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2027/2028**
rok studiów:	**III (semestr: 5)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**prof. dr hab. A. Sakowicz**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	dr hab. Andrzej Sakowicz	Egzamin - PZP
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	mgr Ł. Harpula	PZP
Warsztaty	Dr I. Bembas	PZP
Klinika dydaktyczna	mgr Ł. Harpula	PZP

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	15	2	8	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	20	6	24	50	2
Warsztaty	8	2	15	25	1
Klinika Dydaktyczna	8	2	15	25	1
RAZEM	**51**	**12**	**62**	**125**	**5**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	63	2,5
Praca samodzielna	62	2,5
RAZEM	**125**	**5**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat postępowań karnych. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metodykształcenia
Wykład	Analiza aktów prawnych,
Konwersatorium	
Ćwiczenia	Analiza przypadków prawnych
Warsztaty	Zadania praktyczne, referaty
Klinika dydaktyczna	Kazusy

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie zasady prawa karnego, postępowania karnego i postępowania w sprawach o wykroczenia oraz aspekty prawne zwalczania i zapobiegania czynom zabronionym. Zna i rozumie model czynności prokuratorsko- sądowych oraz czynności policyjnych – potrafi zastosować wiedzę z tego zakresu w praktyce.	K_W10	P6S_WG P6S_WK
2	zna i rozumie w poszerzonym stopniu zagadnienia kryminologii i kryminalistyki oraz posiada wiedzę dotyczącą wybranych ustaw szczególnych odnoszących się do zjawisk z zakresu przestępczości pospolitej i patologii społecznych oraz potrafi zastosować nabytą wiedzę w praktyce.	K_W11	P6S_WG P6S_WK
3	potrafi dokonywać wyboru właściwych źródeł wiedzy i informacji z obszaru nauk społecznych z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi oraz posługiwać się tą wiedzą w celu analizy i interpretacji działań zapewniających bezpieczeństwo w ramach działalności zawodowej. Potrafi przedstawiać oceny i różne opinie dotyczące zachodzących zjawisk społecznych.	K _U06	P6S_UW
4.	potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresu kryminalistyki, kryminologii i prawa karnego w celu wykonania podstawowych czynności procesowych w sposób indywidualny lub w zespole w celach wykrywczych przestępstw.	K _U14	P6S_UW P6S_UO
5	jest gotowy do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, uznawania znaczenia wiedzy z nauk społecznych w zakresie rozpoznawania problemów poznawczych i praktycznych. Jest gotów do zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku rozwiązywania problemów o znacznej trudności.	K _K01	P6S_KK

* Odniesienie do charakterystykdrugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie ustnej na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Ocena udziału w zajęciach. Ocena prezentowanych referatów. Ocena rozwiązanych kazusów/studiów przypadku. Ocena kolokwium. Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas wystąpień i ocena merytoryczna prezentacji multimedialnej prezentowanej w czasie ćwiczeń. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się, i efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu, a także dokonać obiektywnej oceny końcowej studenta. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności

	prowadzona jest na podstawie opracowań i wystąpień pisemnych, prezentacji multimedialnych oraz umiejętności argumentacji swojego stanowiska.
Warsztaty	Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas rozwiązywania kazusów i zadań praktycznych. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się oraz efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu, a także dokonać obiektywnej oceny końcowej studenta. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie kazusów i zadań praktycznych rozwiązywanych indywidualnie lub w zespołach.
Klinika dydaktyczna	Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas pracy w grupach i ocena merytoryczna rozwiązywanych kazusów i studiów przypadku. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się, i efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie rozwiązywanych w grupach kazusów i studiów przypadku.

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Pojęcie procesu karnego, zasady procesowe	1
2	Przesłanki procesowe	2
3	Organy procesowe i strony procesowe	2
4	Przedstawiciele procesowi stron	2
5	Pozostali uczestnicy postępowania	2
6	Postępowanie mediacyjne	2
7	Czynności procesowe	2
8	Pojęcie i rodzaje dowodów	2

Lp.	Ćwiczenia - treści programowe:	Liczba godzin
1	Osobowe źródła dowodowe	1
2	Pozostałe dowody	1
3	Zakazy dowodowe	1
4	Dowodzenie i jego etapy	1
5	Źródła i środki dowodowe	2
6	Środki przymusu	2
7	Zatrzymanie	2
8	Środki zapobiegawcze	2
9	Tymczasowe aresztowanie	2
10	Kary porządkowe	3
11	Postępowanie przygotowawcze – zagadnienia wprowadzające	3

Lp.	Warsztaty - treści programowe:	Liczba godzin
1	Zakończenie postępowania przygotowawczego – Część I	2
2	Zakończenie postępowania przygotowawczego – Część II	2
3	Kontrola postępowania w stadium postępowania przygotowawczego – Część I	2
4	Kontrola postępowania w stadium postępowania przygotowawczego – Część II	2

Lp.	Klinika dydaktyczna- treści programowe:	Liczba godzin
1	Czynności sądowe w postępowaniu przygotowawczym	4
2	Akt oskarżenia i pozostałe rodzaje skargi procesowej	4

Lp.	Literatura podstawowa
1	S. Waltoś, P. Hofmański, Proces karny, Warszawa 2023
2	J. Zagrodnik (red.), Proces karny, Warszawa 2021

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	R. Olszewski, D. Świecki (red.), Polskie postępowanie karne, Warszawa 2022
2	A. Skorupka (red., Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2023

SYLABUS PRZEDMIOTU

Postępowanie karne (cz. II) - przebieg postępowania

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2027/2028**
rok studiów:	**III (semestr: 5)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**mgr J. Rybczak**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	mgr J. Rybczak	Egzamin
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	dr A. Wdowiarz - Pelc	Zaliczenie na ocenę
Warsztaty	mgr A. Kuroń	Zaliczenie na ocenę
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	10	0	0	10	0
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	10	0	10	20	1
Warsztaty	10	0	10	20	1
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**30**	**0**	**20**	**50**	**2**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	30	1,2
Praca samodzielna	20	0,8
RAZEM	**50**	**2**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat postępowań karnych. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Analiza aktów prawnych
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Dyskusja, zadania praktyczne
Warsztaty	Kazusy, praca w grupach
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie zasady prawa karnego, postępowania karnego i postępowania w sprawach o wykroczenia oraz aspekty prawne zwalczania i zapobiegania czynom zabronionym. Zna i rozumie model czynności prokuratorsko- sądowych oraz czynności policyjnych – potrafi zastosować wiedzę z tego zakresu w praktyce.	K_W10	P6S_WG P6S_WK
2	zna i rozumie podstawy kryminologii i kryminalistyki oraz posiada wiedzę dotyczącą wybranych ustaw szczególnych odnoszących się do zjawisk z zakresu przestępczości pospolitej i patologii społecznych oraz potrafi zastosować nabytą wiedzę w praktyce, w tym rozumie ich znaczenie na etapie postępowania sądowego, jak również rozumie w jaki sposób wymogi wynikające z obowiązującego modelu i szczegółowych instytucji tego stadium wpływają na metodykę wykonywania czynności dowodowych w ramach postępowania przygotowawczego.	K_W11	P6S_WG P6S_WK
3	potrafi dokonywać wyboru właściwych źródeł wiedzy i informacji z obszaru nauk społecznych z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi oraz posługiwać się tą wiedzą w celu analizy i interpretacji działań zapewniających bezpieczeństwo w ramach działalności zawodowej. Potrafi przedstawiać oceny i różne opinie dotyczące zachodzących zjawisk społecznych. W szczególności potrafi uwzględnić wskazane aspekty działalności praktycznej przy planowaniu taktyki postępowania karnego.	K _U06	P6S_UW
4.	potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresu kryminalistyki, kryminologii i prawa karnego w celu wykonania podstawowych czynności procesowych w sposób indywidualny lub w zespole w celach wykrywczych przestępstw, integrując informacje z różnych dziedzin wiedzy, tak by wykonywać czynności procesowe w sposób zgodny z zasadami taktyki i techniki kryminalistycznej oraz z zachowaniem przewidzianych przez przepisy procedury karnej reguł przeprowadzania i dokumentowania czynności dowodowych	K _U14	P6S_UW P6S_UO
5	jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy oraz wykorzystania wiedzy z zakresu nauk społecznych przyrozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych. Jest gotów do przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej	K _K01	P6S_KK

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie egzaminu ustnego na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Konwersatorium	-

Ćwiczenia	Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas wystąpień i ocena merytoryczna prezentacji multimedialnej prezentowanej w czasie ćwiczeń. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się, i efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu, a także dokonać obiektywnej oceny końcowej studenta. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie opracowań i wystąpień pisemnych, prezentacji multimedialnych oraz umiejętności argumentacji swojego stanowiska.
Warsztaty	Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas rozwiązywania kazusów i zadań praktycznych. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się oraz efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu, a także dokonać obiektywnej oceny końcowej studenta. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie kazusów i zadań praktycznych rozwiązywanych indywidualnie lub w zespołach.
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Wstępna kontrola aktu oskarżenia	1
2	Przygotowanie do rozprawy głównej	1
3	Konsensualne sposoby zakończenia postępowania - art. 335, 338a i 387 k.p.k.	1
4	Rozprawa główna – zagadnienia wstępne	1
5	Przewód sądowy, postępowanie dowodowe przed sądem pierwszej instancji	1
6	Wyrokowanie i czynności końcowe postępowania głównego	0,5
7	Postępowanie odwoławcze – granice środka odwoławczego, zakaz *reformationis in peius*, względne i bezwzględne przyczyny odwoławcze	1
8	Postępowanie apelacyjne	1
9	Zażalenie	0,5
10	Postępowania szczególne	1
11	Nadzwyczajne środki zaskarżenia – kasacja, skarga na wyrok sądu odwoławczego, wznowienie postępowania	1

Lp.	Ćwiczenia - treści programowe:	Liczba godzin
1	Wstępna kontrola aktu oskarżenia	1
2	Przygotowanie do rozprawy głównej	1
3	Konsensualne sposoby zakończenia postępowania - art. 335, 338a i 387 k.p.k.	1
4	Rozprawa główna – zagadnienia wstępne	1
5	Przewód sądowy, postępowanie dowodowe przed sądem pierwszej instancji	1
6	Wyrokowanie i czynności końcowe postępowania głównego	0,5
7	Postępowanie odwoławcze – granice środka odwoławczego, zakaz *reformationis in peius*, względne i bezwzględne przyczyny odwoławcze	1

8	Postępowanie apelacyjne	1
9	Zażalenie	0,5
10	Postępowania szczególne	1
11	Nadzwyczajne środki zaskarżenia – kasacja, skarga na wyrok sądu odwoławczego, wznowienie postępowania	1

Lp.	Warsztaty - treści programowe:	Liczba godzin
1	Wstępna kontrola aktu oskarżenia	1
2	Przygotowanie do rozprawy głównej	1
3	Konsensualne sposoby zakończenia postępowania - art. 335, 338a i 387 k.p.k.	1
4	Rozprawa główna – zagadnienia wstępne	1
5	Przewód sądowy, postępowanie dowodowe przed sądem pierwszej instancji	1
6	Wyrokowanie i czynności końcowe postępowania głównego	0,5
7	Postępowanie odwoławcze – granice środka odwoławczego, zakaz *reformationis in peius*, względne i bezwzględne przyczyny odwoławcze	1
8	Postępowanie apelacyjne	1
9	Zażalenie	0,5
10	Postępowania szczególne	1
11	Nadzwyczajne środki zaskarżenia – kasacja, skarga na wyrok sądu odwoławczego, wznowienie postępowania	1

Lp.	Literatura podstawowa
1	S. Waltoś, P. Hofmański, *Proces karny Zarys systemu*, Warszawa 2023
2	J. Zagrodnik (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2024

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	J. Zagrodnik (red.), *Proces karny*, Warszawa 2021
2	P. Czarnecki, S. Głogowska, A. Światłowski (red.), *Proces karny bez tajemnic. Testy, kazusy, zadania z odpowiedziami*, Warszawa 2025

SYLABUS PRZEDMIOTU

Pozakodeksowe prawo karne

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2027/2028**
rok studiów:	**III (semestr: 5)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr K. Tkaczyk - Rymanowska**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	dr K. Tkaczyk - Rymanowska	Egzamin
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	dr K. Tkaczyk - Rymanowska	Zaliczenie na ocenę
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	20	0	30	50	2
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	15	3	7	25	1
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**35**	**3**	**37**	**75**	**3**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	38	1,5
Praca samodzielna	37	1,5
RAZEM	**75**	**3**

Wymagania wstępne
Podstawowa terminologia z nauk prawnych. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	prezentacja zagadnień teoretycznych oraz wybranych orzeczeń sądowych; analiza tekstów prawnych i wybranych orzeczeń Sądu Najwyższego.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	rozwiązywanie kazusów; dyskusja dydaktyczna z syntetyczną prezentacją zagadnień teoretycznych omawianych uprzednio na wykładzie.
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie zasady prawa karnego, podstawy odpowiedzialności karnej oraz aspekty prawne zwalczania i zapobiegania czynom zabronionym, zwłaszcza opisanych w ustawach pozakodeksowych. Zna i rozumie model czynności prokuratorsko- sądowych oraz czynności policyjnych – potrafi zastosować wiedzę z tego zakresu w praktyce.	K_W10	P6S_WG P6S_WK
2	zna podstawy kryminologii i kryminalistyki oraz posiada wiedzę dotyczącą wybranych ustaw szczególnych odnoszących się do zjawisk z zakresu przestępczości pospolitej oraz potrafi zastosować nabytą wiedzę w praktyce.	K_W11	P6S_WG P6S_WK
3	potrafi dokonywać wyboru właściwych źródeł wiedzy i informacji z obszaru nauk społecznych z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi oraz posługiwać się tą wiedzą w celu analizy i interpretacji działań zapewniających bezpieczeństwo w ramach działalności zawodowej. Potrafi przedstawiać oceny i różne opinie dotyczące zachodzących zjawisk.	K _U06	P6S_UW
4.	potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresu prawa karnego pozakodeksowego, a także kryminalistyki, kryminologii w celu wykonania podstawowych czynności procesowych w sposób indywidualny lub w zespole w celach wykrywczych przestępstw.	K _U14	P6S_UW P6S_UO
5	Jest gotów do dokonywania krytycznej analizy i oceny posiadanej wiedzy z zakresu bezpieczeństwa z perspektywy zachodzących procesów społecznych. Jest gotów do identyfikowania się ze społecznością lokalną w poczuciu odpowiedzialności za jej bezpieczeństwo oraz dokonywać analizy korelacji zagrożeń z procesami zachodzącymi w środowisku społecznym.	K _K04	P6S_KK P6S_KO

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Egzamin SBS. Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie pytań testowych i pytań problemowych na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Zaliczenie pisemne opisowe. Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas wystąpień i ocena merytoryczna prezentacji multimedialnej prezentowanej w czasie ćwiczeń. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się, i efektywnie

	poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu, a także dokonać obiektywnej oceny końcowej studenta. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie opracowań i wystąpień pisemnych, prezentacji multimedialnych oraz umiejętności argumentacji swojego stanowiska.
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Pojęcie i cechy prawa karnego Budowa kodeksu karnego i jego stosunek do ustaw szczególnych Pojęcie przestępstwa Nieletni Sankcje przewidziane w prawie pozakodeksowym Klasyfikacja przestępstw Znamiona charakteryzujące podmiot przestępstwa Znamiona charakteryzujące stronę podmiotową przestępstwa Znamiona charakteryzujące przedmiot przestępstwa Znamiona charakteryzujące stronę przedmiotową przestępstwa	2
2	Odpowiedzialność podmiotu zbiorowego za czyny zabronione pod groźbą kary z ustawy z 28.10.2002 r. – zakres podmiotowy ustawy Przesłanki odpowiedzialności podmiotu zbiorowego Zakres przedmiotowy ustawy o podmiotach zbiorowych Rodzaje sankcji i zasady ich wymiaru wobec podmiotu zbiorowego	2
3	Wprowadzenie do problematyki o przestępczości narkotykowej Charakterystyka ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z 2005 r. Produkowanie narkotyków a uprawa maku, konopi lub krzewu koki Udzielanie narkotyków, wprowadzanie do obrotu a handel narkotykami Odpowiedzialność karna za posiadanie narkotyków (w tym NSP) Karnoprawna problematyka obrotu środkami zastępczymi tzw. dopalaczami Narkomania jako problem społeczny, medyczny i prawny	4
4	Karnoprawna problematyka ochrony danych osobowych z ustawy z 2018 r. o ochronie danych osobowych – plus RODO Odpowiedzialność w zakresie ODO Warunki legalnego posiadania broni palnej i amunicji w świetle ustawy z 1999 r. o broni i amunicji (odpowiedzialność karna za nielegalne posiadanie oraz porzucenie broni) Pojęcie imprezy masowej w ustawie z 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych Odpowiedzialność karna organizatora imprezy masowej oraz uczestników takiej imprezy za zachowanie niezgodne z ustawą Odpowiedzialność karna z ustawy prawo czekowe z 1936 r. Odpowiedzialność karna z ustawy prawo bankowe z 1997 r.	4
5	Karnoprawna problematyka ochrony zwierząt w świetle ustawy z 1997 r. o ochronie zwierząt i ustawy 2015 r. o ochronie zwierząt doświadczalnych Przestępstwo znęcania się nad zwierzętami z ustawy o ochronie zwierząt z 1997 r. Charakterystyka ustawy z 2001 r o organizmach genetycznie zmodyfikowanych Zalety oraz wady żywności genetycznie modyfikowanej – aktualny stan prawny w tym zakresie	4
6	Odpowiedzialność karna z ustawy o sporcie z 2010 r. (problematyka tzw. sprzedaży meczów) Charakterystyka ustawy z 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych Plagiat oraz inne sposoby naruszenia praw autorskich Ochrona zabytków w prawie karnym Ustawa transplantacyjna	4

Lp.	Ćwiczenia - treści programowe:	Liczba godzin
1	Odpowiedzialność karna za posiadanie narkotyków (w tym NSP) Karnoprawna problematyka obrotu środkami zastępczymi tzw. dopalaczami	3
2	Odpowiedzialność karna za nielegalne posiadanie oraz porzucenie broni	2
3	Przestępstwo znęcania się nad zwierzętami z ustawy o ochronie zwierząt z 1997 r.	2
4	GMO	2
5	Plagiat – odpowiedzialność karna i cywilna	3
6	Nieletni w prawie karnym	3

Lp.	Literatura podstawowa
1	Bojarski M., Radecki W., Pozakodeksowe przepisy karne z komentarzem, BECK Warszawa 2003.
2	Bojarski M., Radecki W., Przewodnik po pozakodeksowym prawie karnym, Wrocław 1999.
3	Tkaczyk – Rymanowska K., Wybrane zagadnienia pozakodeksowego prawa karnego, Przemyśl-Rzeszów 2013.

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	Wróbel W., Zoll A., Polskie prawo karne, ZNAK 2012.
2	Kotowski W., Kurzępa B., Przestępstwa pozakodeksowe. Komentarz, Warszawa 2007.

SYLABUS PRZEDMIOTU

Socjologia bezpieczeństwa

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2027/2028**
rok studiów:	**III (semestr: 6)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr H. Kawalec**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	dr H. Kawalec	Zaliczenie na ocenę
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	dr H. Kawalec	Zaliczenie na ocenę
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	15	3	7	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	10	2	13	25	1
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**25**	**5**	**20**	**50**	**2**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	30	1,2
Praca samodzielna	20	0,8
RAZEM	**50**	**2**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza z nauk społecznych. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Analiza aktów prawnych, dyskusja
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Zadania praktyczne, kazusy, praca w grupach
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumiepodstawowe pojęcia i funkcje socjologii w analizie bezpieczeństwa Wie, czym jest socjologia jako nauka o społeczeństwie i socjologia bezpieczeństwa jako jej subdyscyplina oraz jakie znaczenie ma badanie zjawisk społecznych dla rozumienia i kształtowania bezpieczeństwa. Zna podstawowe pojęcia socjologiczne, takie jak społeczeństwo, grupa społeczna, normy społeczne, instytucje społeczne, oraz rozumie, jak te elementy wpływają na zachowania jednostek i grup w kontekście zagrożeń i ochrony bezpieczeństwa.	K_W02	P6S_WG
2	zna i rozumiepodstawowe mechanizmy społeczne wpływające na poczucie bezpieczeństwa w społecznościach lokalnych. Wie, jak relacje międzyludzkie, zaufanie społeczne, normy i wartości oraz współpraca mieszkańców wpływają na tworzenie bezpiecznych przestrzeni. Zna przykłady działań społecznych i inicjatyw lokalnych, które przyczyniają się do poprawy bezpieczeństwa w środowisku lokalnym.	K_W07	P6S_WG
3	potrafi rozpoznać i opisać podstawowe struktury społeczne oraz ich rolę w powstawaniu zagrożeń i konfliktów społecznych. Potrafi zidentyfikować różne grupy społeczne (np. klasy społeczne, grupy etniczne, zawodowe) oraz rozumie, jak ich wzajemne relacje, nierówności społeczne i konflikty mogą wpływać na powstawanie zagrożeń dla bezpieczeństwa. Potrafi wyjaśnić, w jaki sposób czynniki społeczne, takie jak wykluczenie, marginalizacja czy dyskryminacja, mogą prowadzić do napięć i zagrożeń.	K _U02	P6S_UW P6S_UK
4.	jest gotów analizować wybrane zjawiska bezpieczeństwa na poziomie lokalnym i globalnym, uwzględniając ich społeczne uwarunkowania. Wskazuje i opisuje przykłady zagrożeń bezpieczeństwa, uwzględniając czynniki społeczne, ekonomiczne i kulturowe wpływają na ich rozwój i skutki. Potrafi analizować, jak globalne procesy (np. globalizacja, zmiany demograficzne) oddziałują na lokalne społeczności i ich bezpieczeństwo.	K _U04	P6S_UW P6S_UU
5	jest gotów do krytycznego myślenia o różnych podejściach do bezpieczeństwa oraz rozumie znaczenie odpowiedzialności społecznej za bezpieczeństwo lokalne. Z zastosowaniem języka socjologii przedstawia i porównuje różne perspektywy i opinie dotyczące bezpieczeństwa, w tym podejścia instytucjonalne i społeczne. Rozumie rolę obywateli, organizacji społecznych i instytucji publicznych w budowaniu i utrzymaniu bezpieczeństwa. Jest świadomy potrzeby współpracy i zaangażowania społecznego oraz potrafi wskazać, jak indywidualne i zbiorowe działania mogą przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa w swoim otoczeniu.	K _K04	P6S_KK P6S_KO

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Weryfikacja efektów uczenia się w przedmiocie Socjologia bezpieczeństwa w zakresie wykładów odbywa się poprzez zaliczenie pisemne w formie testu, który składa się z dwóch typów pytań: pytania zamknięte – mają na celu sprawdzenie znajomości podstawowych pojęć, definicji oraz faktów związanych z socjologią bezpieczeństwa. Pozwalają na szybkie i obiektywne ocenienie poziomu wiedzy studenta; pytania otwarte – służą do oceny umiejętności analizy, interpretacji oraz zastosowania wiedzy teoretycznej do praktycznych zagadnień związanych z bezpieczeństwem. Pozwalają również zweryfikować zdolność krytycznego myślenia i argumentacji.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Weryfikacja efektów uczenia się realizowanych podczas ćwiczeń z przedmiotu Socjologia bezpieczeństwa odbywa się poprzez zaliczenie w formie eseju pisemnego.Esej ma na celu sprawdzenie umiejętności samodzielnej analizy i interpretacji zagadnień z zakresu socjologii bezpieczeństwa oraz zastosowania wiedzy teoretycznej do praktycznych problemów społecznych związanych z bezpieczeństwem, a także umiejętności studentów do stawiania własnych osądów omawianych zagadnień.Tematyki esejów obejmują wybrane zagadnienia omawiane podczas ćwiczeń.Dodatkowym elementem oceny jest aktywność i praca podczas zajęć.
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Temat 1: Ewolucja myśli socjologicznej	2
2	Temat 2: Formowanie się społeczeństwa nowoczesnego	2
3	Temat 3: Podstawowe pojęcia	1
4	Temat 4: Charakterystyka współczesnego społeczeństwa	2
5	Temat 5: Pojęcie bezpieczeństwa	1
6	Temat 6: Socjologia Bezpieczeństwa: istota, zakres i wyzwania	1
7	Temat 7: Przestępczość i kontrola społeczna – teoria anomii	1
8	Temat 8: Nierówne szanse życiowe	2
9	Temat 9: Konflikt	1
10	Temat 10: Władza i bezpieczeństwo polityczne	1
11	Temat 11: Zmiana społeczna	1

Lp.	Ćwiczenia - treści programowe:	Liczba godzin
1	Temat 1: Co znaczy, że człowiek jest istotą społeczną	1
2	Temat 2: Relatywizm w naukach społecznych	1
3	Temat 3: Zachowania społeczne	1
4	Temat 4: Kultura bezpieczeństwa	1
5	Temat 5: Bezpieczeństwo egzystencjalne, ontologiczne i komunikacyjne	1

6	Temat 6: Bezpieczeństwo publiczne	1
7	Temat 7: Codzienność zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego	1
8	Temat 8: Współczesne rewolucje	1
9	Temat 9: Ruchy społeczne	1
10	Temat 10: Bezpieczeństwo jako przedmiot badań społecznych	1

Lp.	Literatura podstawowa
1	Mirosława Jaworowska (2019) Socjologia bezpieczeństwa. Wybrane problemy, Adam Marszałek, Toruń.
2	Eugeniusz Moczuk (2009), Socjologiczne aspekty bezpieczeństwa lokalnego, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego
3	Barbara Szacka (2003), Wprowadzenie do socjologii, Warszawa, Oficyna Naukowa
4	Antony Giddens, Philip W. Sutton (2024) Socjologia. Kluczowe pojęcia, PWN
5	Piotr Sztompka (2012), Socjologia. Analiza społeczeństwa, Kraków, Znak
6	Maciej Ciesielski (2019) Socjologia bezpieczeństwa jako subdyscyplina nauk o bezpieczeństwie, Cybersecurity and Law, tom Vol. 2 (2), s. 109--134

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	Barbara Szacka (2003), Wprowadzenie do socjologii, Warszawa, Oficyna Naukowa
2	Piotr Sztompka, Małgorzata Bogunia-Borowska (red.) (2008) Socjologia codzienności, Kraków, Znak
3	Anna Giza, Małgorzata Sikorska (red.) (2012) Współczesne społeczeństwo polskie, PWN
4	Jerzy Szacki (2012), Historia myśli socjologicznej, PWN
5	Elliot Aronson, Timothy D. Wilson, Robin M. Akert (2006), Psychologia społeczna, ZYSK I S-KA

SYLABUS PRZEDMIOTU

Zarys postępowania administracyjnego

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2027/2028**
rok studiów:	**III (semestr: 6)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr M. Gajda – Durlik**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	dr Małgorzata Gajda-Durlik	Zaliczenie z oceną
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	15	0	10	25	1
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**15**	0	**10**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	15	0,6
Praca samodzielna	10	0,4
RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza o państwie i prawie. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Analiza przypadków prawnych, prezentacje multimedialne
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Zna i rozumie zasady funkcjonowania instytucji państwa i zakres zadań administracji publicznej w zakresie decyzyjnego stosowania prawa, w tym prawnych form działania wykorzystywanych w praktyce stosownia prawa oraz postępowań w poszczególnych trybach procesowych objętych zakresem regulacji k.p.a. z zastosowaniem praktycznej wiedzy w tym zakresie.	K_W08	P6S_WG
2	Zna i rozumie zasady postępowania prowadzonego przez organy administracji publicznej, zmierzającego do załatwienia indywidualnej sprawy w drodze decyzji administracyjnej z zastosowaniem praktycznym tej wiedzy w działalności organów administracji publicznej.	K_W15	P6S_WG
3	Potrafi dokonać właściwego doboru źródeł i informacji w celu rozwiązania konkretnego zadania dotyczącego trybu decyzyjnego stosowania prawa w praktyce działania organów służb porządku i bezpieczeństwa wewnętrznego.	K _U05	P6S_UW
4.	Potrafi ocenić przydatność procedur i dobrych praktyk administracyjnych do realizacji zadań w zakresie stosowania prawa w poszczególnych trybach procesowych k.p.a. Potrafi przewidywać skutki prawne czynności procesowych oraz dokonywać wyboru właściwych instytucji procesowych celem osiągnięcia zakładanego skutku prawnego.	K _U07	P6S_UW
5	Jest gotów do odpowiedniego i odpowiedzialnego wypełniania swojej roli zawodowej w instytucjach administracji publicznej w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego oraz formacjach, inspekcjach, strażach i innych organach zajmujących się ochroną porządku publicznego, z uwzględnieniem zasad prawnych i etycznych w praktyce działania.	K _K05	P6S_KR

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie pytań problemowych na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Zagadnienia ogólnego postępowania administracyjnego, a w tym dotyczące podstaw prawnych postępowania administracyjnego, istoty i funkcji przepisów procesowych w prawie administracyjnym.	2
2	Zagadnienia dotyczące zakresu obowiązywania kodeksu postępowania administracyjnego, a także zasad ogólnych kodeksu postępowania administracyjnego, w tym z uwzględnieniem trybów postępowania uproszczonego w nowej formule postępowań uproszczonych, jak również postępowań kończących się zastosowaniem instytucji milczącego załatwienia sprawy, trybów dotyczących nowych form polubownego rozstrzygania kwestii spornych w sprawach administracyjnych, przez zastosowanie instytucji ugody lub przy wykorzystaniu mechanizmu mediacji w postępowaniu administracyjnym.	4
3	Zagadnienia dotyczące podmiotów postępowania administracyjnego, a w tym:organów prowadzących postępowanie, stron postępowania z uwzględnieniem problematyki przedstawicielstwa i pełnomocnictwa oraz uczestników postępowania na prawach strony.	3
4	Zagadnienia dotyczące czynności procesowychtrybu zwykłego postępowania administracyjnego oraz postępowań uproszczonych w przedmiocie rozstrzygania sporów o właściwość, w sprawie wydawania zaświadczeń.	3
5	Zagadnienia dotyczące podstaw prawnych, zasad i trybu kontroli rozstrzygnięć w administracyjnym toku instancji oraz zastosowania środków kontroli rozstrzygnięć ostatecznych z uwzględnienie oceny istoty i charakteru prawnego środków kontroli.	3

Lp.	Literatura podstawowa
1	H. Knysiak-Sudyka, Postępowanie administracyjne, Warszawa 2024
2	B. Adamiak, J. Borkowski, *Postępowanie administracyjne i sądowoadministracyjne*, Warszawa 2020

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	L. Żukowski, R. Sawuła, Postępowanie administracyjne, Przemyśl-Rzeszów 2012

SYLABUS PRZEDMIOTU

Ochrona osób, mienia, obiektów i obszarów

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2027/2028**
rok studiów:	**III (semestr: 6)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**mgr J. Gdański**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	-	-
Konwersatorium	mgr J. Gdański	Zaliczenie na ocenę
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	15	0	10	25	1
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**15**	0	**10**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	15	0,6
Praca samodzielna	10	0,4
RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat bezpieczeństwa państwa. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	-
Konwersatorium	Dyskusja, analiza przypadków prawnych
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie problemy bezpieczeństwa społeczności lokalnych i podstawy teorii kształtowania bezpiecznych przestrzeni jako elementu wpływającego na bezpieczeństwo tych społeczności z zastosowaniem praktycznej wiedzy w tym zakresie.	K_W07	P6S_WG
2	zna i rozumie zasady i podstawy prawne użycia środków przymusu bezpośredniego i broni palnej i zasady praktycznego stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz zna i rozumie właściwości broni palnej będącej na wyposażeniu służb odpowiedzialnych za ochronę porządku publicznego, potrafi zastosować w praktyce wiedzę z tego zakresu.	K_W14	P6S_WG P6S_WK
3	potrafi ocenić przydatność procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań w sferze bezpieczeństwa. Potrafi prognozować zagrożenia oraz dokonywać wyboru właściwych metod i narzędzi w zakresie działań zmierzających do ochrony bezpieczeństwa w ramach działalności zawodowej.	K _U07	P6S_UW
4.	potrafi zastosować zasady bezpiecznego użycia broni palnej na strzelnicy oraz zasady jej użytkowania. Potrafi zastosować podstawowe techniki interwencji i samoobrony, adekwatne do konkretnej sytuacji oraz w czynnościach służbowych podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa.	K _U13	P6S_UW
5	Jest gotowy do nabywania kompetencji społecznych i jest gotów do pracy w poczuciu misji i odpowiedzialności za bezpieczeństwo ludzi i mienia w oparciu o zasady etyki zawodowej oraz z dbałością o dorobek i tradycje służb, inspekcji i straży działających na rzecz bezpieczeństwa państwa.	K _K03	P6S_KR

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	-
Konwersatorium	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie pytań testowych lub pytań problemowych na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Konwersatorium - treści programowe:	Liczba godzin
1	Pojęcie ochrony – zakres, znaczenie;	1
2	Przejawy i etapy ochrony;	1
3	Formy ochrony osób, mienia i informacji;	1

4	Zagrożenia jako determinant ochrony.	1
5	Pojęcie dóbr chronionych prawem;	1
6	Założenia ochrony osób, mienia, informacji;	1
7	Dobra osobiste chronione prawem	1
8	Dobra materialne chronione prawem;	1
9	Dobra niematerialne chronione prawem;	1
10	Impreza masowa jako obszar podlegający szczególnym regulacjom;	1
11	Założenia systemu ochrony osób, mienia, informacji. Rodzaje podmiotów;	1
12	Typologia podmiotów chroniących;	1
13	Publiczny sektor ochrony;	1
14	Niepubliczny sektor ochrony;	1
15	Współdziałanie i planowanie działań ochronnych;	1

Lp.	Literatura podstawowa
1	Z. Borowicz. Ochrona osób I mienia. TNOiK 2018.
2	T. Pieńkowski. Podstawy prawne ochrony fizycznej osób i mienia. My Book 2020.
3	R. Radziejewski, S. Siudalski. Ochrona osób i mienia. Bel Studio Sp. z o.o. Wydanie II, Warszawa 2013.
4	red. naukowy J. Jaskiernia. Bezpieczeństwo państwa a ochrona praw i wolności jednostki we współczesnym świecie. Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2012.

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	S. Kulczyński. Ochrona obiektów. Wydawnictwo Policealnej Szkoły Detektywów i Pracowników Ochrony O'Chikara, Lublin 2006.

SYLABUS PRZEDMIOTU

Bezpieczeństwo społeczności lokalnych i kształtowanie bezpiecznych przestrzeni

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2027/2028**
rok studiów:	**III (semestr: 6)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**mgr J. Gdański**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	-	-
Konwersatorium	mgr J. Gdański	Zaliczenie na ocenę
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	-	--
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	15	0	10	25	1
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**15**	0	**10**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	15	0,6
Praca samodzielna	10	0,4
RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne
Ogólną wiedzę z nauk społecznych. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	-
Konwersatorium	Dyskusja, analiza przypadku
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie problemy bezpieczeństwa społeczności lokalnych i podstawy teorii kształtowania bezpiecznych przestrzeni jako elementu wpływającego na bezpieczeństwo tych społeczności z zastosowaniem praktycznej wiedzy odnośnie diagnozowania podstawowych zagrożeń, identyfilowania przyczyn a także formułowania rozwiązań ograniczających bądź likwidujących niebezpieczeństwa w tym zakresie.	K_W07	P6S_WG
2	zna i rozumie podstawy kryminologii i kryminalistyki jako niezbędne elementy identyfikacji zagrożeń i ich zwalczania a także kreowania rozwiązań zapobiegawczych oraz posiada wiedzę dotyczącą wybranych ustaw szczególnych odnoszących się do zjawisk z zakresu przestępczości pospolitej i patologii społecznych oraz potrafi zastosować nabytą wiedzę w praktyce.	K_W11	P6S_WG P6S_WK
3	potrafi samodzielniejasno wyrażać swoje myśli, opinie, dokonywać wnioskowania na podstawie zachodzących zjawisk społecznych, argumentować swoje racje w formie ustnej i pisemnej, planować, organizować i wykonywać pracę indywidualną oraz w zespole, współdziałać z innymi osobami w ramach zespołów zadaniowych o charakterze interdyscyplinarnym.	K _U03	P6S_UK P6S_UO
4.	potrafi samodzielnieocenić przydatność procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań w sferze bezpieczeństwa. Potrafi szacować ryzyko, prognozować zagrożenia oraz dokonywać wyboru właściwych metod i narzędzi w zakresie działań zmierzających do ochrony bezpieczeństwa w ogóle a szczególnie lokalnego w ramach działalności zawodowej.	K _U07	P6S_UW
5	jest gotów do podejmowania działania w sytuacjach zagrożenia, formułowania strategii zwalczania, wprowadzania rozwiązań profilaktycznych i myślenia w sposób przedsiębiorczy oraz inicjowania i współorganizowania działań na rzecz społeczności lokalnej i interesu publicznego.	K _K02	P6S_KO

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	-
Konwersatorium	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie pytań testowych i pytań problemowych na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności. Zaliczenie pisemne
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Konwersatorium - treści programowe:	Liczba godzin
1	Pojęcie i rodzaje zagrożeń oraz ich wpływ na społeczność lokalną. Szacowanie ryzyka.	1
2	Prewencja i profilaktyka środowiska społeczności lokalnej – poszukiwanie odpowiedzi na poczucie zagrożenia.	1
3	Zasady i metody zapobiegania przestępczości i innym zjawiskom patologicznym.	1
4	Rola prewencji, w szczególności prewencji technicznej w przeciwdziałaniu patologiom społecznym. Znaczenie edukacji dla bezpieczeństwa.	1
5	Kryminologiczne aspekty bezpieczeństwa – zasada „trójkąta kryminalnego”.	1
6	Pobudzenie aktywności obywatelskiej na rzecz poprawy bezpieczeństwa. Polskie i światowe doświadczenia związane z aktywnością obywatelską na rzecz bezpieczeństwa – grupy sąsiedzkiej czujności, patrole obywatelskie, straże miejskie, straże parkingowe, straże obywatelskie, szeryfowie.	1
7	Pozycja samorządu różnego typu w systemie bezpieczeństwa lokalnego i jego wpływ na kształtowanie bezpiecznych przestrzeni	1
8	Organy systemu bezpieczeństwa lokalnego i ich rola, ujęcie podmiotowe i przedmiotowe.	1
9	Pojęcie bezpieczeństwa i rodzaje bezpieczeństwa. Strategia Bezpieczeństwa Narodowego – interesy narodowe, cele strategiczne, uwarunkowania bezpieczeństwa narodowego, koncepcja bezpieczeństwa narodowego oraz cele i zadania sektorowe. System bezpieczeństwa narodowego RP – uwarunkowania lokalne.	1
10	Uwarunkowania bezpieczeństwa w przestrzeni. Sytuacje przestrzenne sprzyjające powstawaniu przestępstw i wykroczeń, Teoria „wybitych szyb” – jej związek z przeciwdziałaniem przestępczości w społeczności lokalnej.	1
11	Realizacja i propagowanie założeń rządowego programu ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem Bezpieczniej” – cele programu, podmioty realizujące program, obszary działania.	1
12	Kształtowanie bezpiecznych przestrzeni publicznych. Partycypacja społeczna w planowaniu przestrzennym.	1
13	Przegląd i omówienie wybranych programów profilaktycznych w Polsce – wymiar lokalny.	1
14	Podstawowe założenia ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej i przełożenie na bezpieczeństwo lokalne.	2

Lp.	Literatura podstawowa
1	Administracja publiczna w systemie bezpieczeństwa państwa; Warszawa 2017
2	Waszkiewicz Paweł – Traktat o dobrej prewencji kryminalnej – Warszawa-Newark 2015
3	Urban A. – „Bezpieczeństwo społeczności lokalnych”, Oficyna Wyd. Łośgraf, W-wa 2011;
4	P. Niemczuk – Administracja powiatowa w systemie terenowej administracji publicznej, WSPiA Rzeszów-Przemyśl 2014

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz. U. 1990 Nr 16 poz. 95 z poz.zm Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, Dz. U. 1998 Nr 91 poz. 578 z poz..zm
2	Ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej z dnia 5.XII.2024 r. Dz.U. 2024 r. poz. 1907

SYLABUS PRZEDMIOTU

Udzielanie pierwszej pomocy

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2027/2028**
rok studiów:	**III (semestr: 6)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**mgr Kinga Kawalec- Ząbek**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	-	-
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	mgr Kinga Kawalec- Ząbek	Zaliczenie na ocenę
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	10	3	12	25	1
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**10**	**13**	**12**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	13	0,5
Praca samodzielna	12	0,5
RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat pierwszej pomocy. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	-
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Prezentacja multimedialna, symulacja, praca w grupach
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie zasady reagowania w systeacjach zagrożenia życia i zdrowia, podstawy prawne użycia środków przymusu bezpośredniego i zasady praktycznego reagowania w sytuacjach stresowych. Zna i rozumie właściwości broni palnej będącej na wyposażeniu służb odpowiedzialnych za ochronę porządku publicznego, potrafi zastosować w praktyce wiedzę z tego zakresu.	K_W14	P6S_WG P6S_WK
2	zna i rozumie podstawowe zagadnienia problematyki bezpieczeństwa w komunikacji powszechnej i transporcie, w tym transporcie lotniczym oraz zasady organizacji transportu osób i mienia, w tym towarów niebezpiecznych.	K_W20	P6S_WG P6S_WK
3	potrafi udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożeń życia ludzkiego oraz podjąć decyzję o zastosowaniu – adekwatnych w konkretnej sytuacji – środków ratowania życia i zdrowia. Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę w działaniach związanych z wykonywaniem zawodu z zakresu ratownictwa przedmedycznego.	K _U12	P6S_UW
4.	potrafi systematycznie uzupełniać wiedzę i doskonalić umiejętności w zakresie problematyki bezpieczeństwa oraz sprawności fizycznej, niezbędnej do szybkiego i właściwego reagowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa, planować podnoszenia swoich umiejętności przez całe życie.	K _U16	P6S_UU
5	jest gotów do pracy w poczuciu misji i odpowiedzialności za bezpieczeństwo ludzi i mienia w oparciu o zasady etyki zawodowej oraz z dbałością o dorobek i tradycje służb, inspekcji i straży działających na rzecz bezpieczeństwa państwa.	K _K03	P6S_KR

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	-
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Ocena studentów na zasadzie oceny ciągłej podczas prowadzonych czynności w ramach zajęć praktycznych oraz aktywnego udziału w dyskusjach teoretycznych. Ocena studentów na podstawie ważnego zaświadczenia nadającego tytuł państwowy Ratownika Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy.Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy w czasie ćwiczeń. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się, i efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu, a także dokonać obiektywnej oceny końcowej studenta. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie opracowań i wystąpień pisemnych, prezentacji multimedialnych oraz umiejętności argumentacji swojego stanowiska.

Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Ćwiczenia - treści programowe:	Liczba godzin
1	Zagadnienia formalne	2
2	Resuscytacja krążeniowo oddechowa i automatyczna defibrylacja zewnętrzna	2
3	Urazy i obrażenia wewnętrzne	2
4	Uszkodzenia naczyń krwionośnych	2
5	Wypadek komunikacyjny	1
6	Udzielanie pomocy w sytuacjach nagłych i internistycznych	1

Lp.	Literatura podstawowa
1	*Wytyczne Resuscytacji 2021*, Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2021

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	*International Trauma Life Support*, Medycyna Praktyczna, Kraków 2022

SYLABUS PRZEDMIOTU

System penitencjarny w Polsce

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2027/2028**
rok studiów:	**III (semestr: 6)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**Mgr S. Kotula**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	-	-
Konwersatorium	**Mgr S. Kotula**	Egzamin
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	--	-
Klinika Dydaktyczna		-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	10	5	10	25	1
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**10**	**5**	**10**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	15	0,6
Praca samodzielna	10	0,4
RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat bezpieczeństwa publicznego. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	-
Konwersatorium	Dyskusja, praca w grupach, debata
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Zna i rozumie zasady prawa karnego, postępowania karnego i postępowania w sprawach o wykroczenia oraz aspekty prawne zwalczania i zapobiegania czynom zabronionym. Zna i rozumie model czynności prokuratorsko- sądowych oraz czynności policyjnych – potrafi zastosować wiedzę z tego zakresu w praktyce.	K_W10	P6S_WG P6S_WK
2	Zna i rozumie podstawy kryminologii i kryminalistyki oraz posiada wiedzę dotyczącą wybranych ustaw szczególnych odnoszących się do zjawisk z zakresu przestępczości pospolitej i patologii społecznych oraz potrafi zastosować nabytą wiedzę w praktyce.	K_W11	P6S_WG P6S_WK
3	Potrafi dokonywać wyboru właściwych źródeł wiedzy i informacji z obszaru nauk społecznych z wykorzystaniem właściwych metod i narzędzi oraz posługiwać się tą wiedzą w celu analizy i interpretacji działań zapewniających bezpieczeństwo w ramach działalności zawodowej. Potrafi przedstawiać oceny i różne opinie dotyczące zachodzących zjawisk społecznych.	K _U06	P6S_UW
4.	Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresu kryminalistyki, kryminologii i prawa karnego w celu wykonania podstawowych czynności procesowych w sposób indywidualny lub w zespole w celach wykrywczych przestępstw.	K _U14	P6S_UW P6S_UO
5	Jest gotów do pracy w poczuciu misji i odpowiedzialności za bezpieczeństwo ludzi i mienia w oparciu o zasady etyki zawodowej oraz z dbałością o dorobek i tradycje służb, inspekcji i straży działających na rzecz bezpieczeństwa państwa.	K _K03	P6S_KR

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	-
Konwersatorium	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie egzaminu ustnego na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Konwersatorium - treści programowe:	Liczba godzin
1	Ogólna charakterystyka struktury systemu penitencjarnego w Polsce, wybrane organy postępowania wykonawczego, wybrane podstawy prawne.	1
2	Rodzaje i charakterystyka środków karnych.	1
3	Wykonywanie kary pozbawienia wolności, rodzaje i typy zakładów karnych, zasady indywidualizacji wykonania kary.	1
4	Prawa i obowiązki skazanego, nagrody, ulgi, kary dyscyplinarne.	1
5	Oddziaływania kierowane wobec skazanych.	1
6	System Dozoru Elektronicznego.	1
7	Tymczasowe aresztowanie.	1
8	Bezpieczeństwo w jednostkach penitencjarnych	1
9	Rola Służby Więziennej w systemie penitencjarnym w Polsce, ogólna struktura SW.	1
10	Aktualne trendy w systemie penitencjarnym w Polsce i w Służbie Więziennej (pilotażowy program „Domy Przejściowe", PSORR – Pogłębiony System Oceny Ryzyka Recydywy, CBDOPW – Centralna Baza Danych Osób Pozbawionych Wolności, GISW – Grupa Interwencyjna Służby Więziennej, wykorzystanie nowoczesnych technologii opartych na systemach elektronicznych).	1

Lp.	Literatura podstawowa
1	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI z dnia 28 lipca 2023 r. w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawienie wolności oraz dokumentowania tych czynności

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIW OŚCI z dnia 23 grudnia 2022 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności
2	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIW OŚCI z dnia 23 grudnia 2022 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania

SYLABUS PRZEDMIOTU

Klinika Bezpieczeństwa Wewnętrznego

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2026/2027**
rok studiów:	**II, Semestr: 3,**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**mgr Alena Myrda**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	-	-
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	**mgr Alena Myrda**	Zaliczenie na ocenę
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	20	0	5	25	1
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**15**	**0**	**10**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	20	0,8
Praca samodzielna	5	0,2
RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne
Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	-
Konwersatorium	Wykład, dyskusja panelowa, prezentacja
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie w poszerzonym stopniu specyfikę funkcjonowania organów, struktury instytucji i organizacji związanych z różnymi obszarami bezpieczeństwa, w tym ich uwarunkowania prawne.	K_W05	P7S_WG
2	zna i rozumie struktury niepublicznych instytucji, służb i inspekcji działających w obszarze porządku publicznego, w tym ich rolę w systemie bezpieczeństwa państwa, z praktycznym zastosowaniem tej wiedzy w zawodowej działalności tych podmiotów.	K_W06	P7S_WG
3	potrafi formułować sposoby rozwiązywania problemów oraz jak wykonywać zadania typowe dla podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa.	K _U04	P7S_UW
4.	potrafi prowadzić rozmowy i wywiad środowiskowy, wykorzystać wiedzę i umiejętności praktyczne do prowadzenia przesłuchań i innych czynności procesowych w ramach działalności zawodowej. Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować w nich wiodąca rolę oraz dobierać takie narzędzia autoprezentacji i komunikowania się, które zwiększają skuteczność jego działań w relacjach interpersonalnych oraz właściwie reagować na zachowanie się ludzi w sytuacjach trudnych.	K _U09	P7S_UW P7S_UO
5	jest gotów do uznawania istoty nabytej wiedzy w rozstrzyganiu problemów poznawczych i praktycznych z obszaru nauk o bezpieczeństwie. Jest gotów do rozwiązywania skomplikowanych przypadków z udziałem ekspertów w sytuacji problemów z ich samodzielnym rozwiązaniem	K_K02	P7S_KK

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	-
Konwersatorium	Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest w formie pytań testowych i pytań problemowych na zakończenie procesu kształcenia z przedmiotu. Służy ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zaliczanych do wiedzy i umiejętności.
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

1	Konwersatorium - treści programowe:	Liczba godzin
1	Co rozumiemy pod pojęciem Bezpieczeństwo Wewnętrzne, a co pod pojęciem Klinika Bezpieczeństwa Wewnętrznego, jakich organów dotyczy, podstawy prawne działania.	1
2	Wpływ cyberataków na bezpieczeństwo wewnętrzne w zakresie funkcjonowania struktury krytycznej naszego państwa i innych krajów	1
3	Wskaźniki oceny ryzyka wewnętrznego w organizacjach publicznych	1
4	Centrum zarządzania kryzysowego – działanie, koordynacja przedsięwzięć, inicjatywy prewencyjne	1
5	Zagrożenie powodzią, silnymi burzami, wichurami a działalność służb – koordynacja w t tym zakresie	1
6	Pożary jako zjawisko zagrażające bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu, a działalność służb	1
7	Współdziałanie organów administracji rządowej i samorządowej poszczególnego szczebla w razie sytuacji kryzysowych	1
8	Ochrona granic Rzeczypospolitej Polskiej, na przykładzie kryzysowych sytuacji w województwie podlaskim	1
9	Ujawnianie zjawisk o charakterze kryminogennym a zakres współdziałania służb	1
10	Wiktymologiczne zjawiska w obszarach objętych zarządzaniem kryzysowym	1
11	Etyka i prawo w zakresie działań w „Klinice Bezpieczeństwa Wewnętrznego”	1
12	Identyfikacja zagrożeń i zasady reagowania	1
13	Stan wyjątkowy – koordynacja poszczególnych organów administracji rządowej i samorządowej	1
14	Rola policji przy zabezpieczaniu imprez o charakterze masowym	1
15	Zabezpieczanie zgromadzeń, niwelacja sytuacji kryzysowych	1
16	Przykłady rozwiązań kryzysowych stosowanych w innych państwach	1
17	Współdziałanie służb o charakterze międzynarodowych zagrożeń	2
18	Zagrożenie terrorystycznymi działaniami a wdrażane w tym względzie procedury bezpieczeństwa	2

Lp.	Literatura podstawowa
1	**Grzegorz Pietrek,** *Zarządzanie w sytuacjach kryzysowych*, Uniwersytet Pomorski w Słupsku, 2013
2	**Jadwiga Stawnicka, Bernard Wiśniewski, Robert Socha,** *Zarządzanie kryzysowe. Teoria, praktyka, konteksty, badania*, Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie, 2011

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	**Polish Cyber Defenses and the Russia-Ukraine War** – artykuł analizujący cyberobronę Polski w kontekście konfliktu rosyjsko-ukraińskieg

SYLABUS PRZEDMIOTU

Seminarium dyplomowe

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2026/2027-2027/2028**
rok studiów:	**II i III (semestr: 4, 5, 6)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**Dr hab. Anna Świerczewska-Gąsiorowska, prof. WSPiA**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	-	-
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	Wykaz promotorów jest ustalany bezpośrednio przed rozpoczęciem seminarium, w zależności od wybranych przez studentów specjalności.	zaliczenie
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	44	151	130	325	13
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**44**	**151**	**130**	**325**	**13**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	195	7,8
Praca samodzielna	130	5,2
RAZEM	**325**	**13**

Wymagania wstępne
Podstawowa wiedza z zagadnień dotyczących wybranego tematu pracy dyplomowej. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	-
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Dyskusja, zadania indywidualne, prezentacja problemów badawczych i celów pracy dyplomowej, prezentacja referatów poświęconych zagadnieniom związanych z pracą dyplomową.
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	zna i rozumie podstawową terminologię w naukach o bezpieczeństwie i naukach prawnych, rozumie ich źródła i zastosowanie w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych oraz kierunki ich rozwoju.	K_W01	P6S_WG
2	zna i rozumie zasady funkcjonowania współczesnego państwa, w tym działania prawa w zakresie bezpieczeństwa, rolę jednostki w społeczeństwie oraz procesy dokonujące się w strukturach społecznych.	K_W02	P6S_WG
3	potrafi na podstawie nabytej wiedzy kontrolować własnezachowania i dokonywać doboru właściwychnarzędzi autoprezentacji i komunikowania się,które zwiększają skutecznośćwłasnych działań wrelacjach zawodowych; wykorzystać posiadanąwiedzę w ustawowychzadaniach służbodpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa.	K _U01	P6S_UW P6S_UK
4.	potrafi dokonać właściwego doboru źródeł i informacji wcelu rozwiązania konkretnego zadaniadotyczącego problematyki bezpieczeństwa ipotrafi wykorzystać tę wiedzę w zakresiedziałalności zawodowej służb odpowiedzialnychza bezpieczeństwo państwa.	K _U05	P6S_UW
5	jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, uznawaniaznaczenia wiedzy z nauk społecznych w zakresierozpoznawania problemów poznawczychi praktycznych. Jest gotów do zasięgnięcia opiniiekspertów w przypadku rozwiązywaniaproblemówo znacznej trudności.	K _K01	P6S_KK

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6.

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	-
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Analiza planów pracy dyplomowej, ocena treści przedkładanych jej fragmentów i wersji końcowej, stanowiąca podstawę przyjęcia pracy dyplomowej.
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Ćwiczenia - treści programowe:	Liczba

		godzin
1	Przedstawienie propozycji tematów prac dyplomowych z uwzględnieniem sugestii studentów odnośnie przedmiotu ich samodzielnych poszukiwań badawczych, dyskusja dotycząca wyboru tematu	6
2	Omówienie wymagań stawianych pracy dyplomowej pod względem merytorycznym i metodologicznym.	6
3	Przedstawienie zasad gromadzenia oraz posługiwania się literaturą naukową i interpretacji aktów prawnych oraz korzystania z różnorodnych źródeł zdobywania wiedzy i informacji niezbędnych do poprawnego napisania pracy dyplomowej, w tym korzystania ze zbiorów bibliotecznych i elektronicznych źródeł wiedzy naukowej. Przedstawienie zasad redagowania tekstu pracy dyplomowej oraz zasad stosowania przypisów do wykorzystywanej literatury, źródeł prawa i prezentowania wyników badań.	6
4	Dokonywanie prezentacji przez studentów planów pracy, głównych jej tez, założeń i podstawowych problemów, a następnie ich analiza w ramach moderowanej dyskusji.	4
5	Prezentowanie wyników badań przez seminarzystów.	6
6	Wygłaszanie przygotowanych fragmentów pracy, a tym samym sukcesywne sprawdzanie postępów nauki studentów w zakresie merytorycznej poprawności pisania pracy, stosowania właściwej terminologii i prawidłowego dokumentowania źródła uzyskania wiedzy naukowej i informacji (sporządzania przypisów w pracy).	10
7	Omawianie błędów merytorycznych i nieprawidłowości formalnych w sprawdzonej końcowej wersji pracy dyplomowej. Przyjęcie pracy.	6

Lp.	Literatura podstawowa
1	F. Brzeziński, Praca dyplomowa na studiach I i II stopnia z nauk społecznych, Impuls 2010.
2	C. Kalita, Zasady pisania licencjackich i magisterskich prac badawczych : poradnik dla studentów, Arte 2011.

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	Zakres literatury uzupełniającej jest uzgadniany indywidualnie z promotorem, w zależności od wybranego tematu pracy.

SYLABUS PRZEDMIOTU

Technologie informacyjne

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026 - 2026/2027**
rok studiów:	**I, II (semestr: 1,2,3,4)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**Mgr S. Szost**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	-	-
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	mgr S. Szost, mgr G. Drzewosz	Zaliczenie n ocenę
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	55	0	0	55	2
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**55**	**0**	**0**	**55**	**2**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	55	2
Praca samodzielna	0	0
RAZEM	**55**	**2**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza na temat obsługi komputera. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	-
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Zadania indywidualne, praca w grupach, pracownia komputerowa.
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Zna i rozumie współczesne zagrożenia cyberprzestępczością,systemy ochronyteleinformatycznej państwa ipodstawowe mechanizmy ochrony przedzjawiskami przestępczości komputerowej idezinformacji. Zna praktyczne rozwiązania zzakresu cyberbezpieczeństwa.	K_W13	P6S_WG
2	Potrafi posługiwać się narzędziami informatycznymi,sprzętem komputerowym w charakterze narzędzitechnicznych usprawniających procesydiagnozowania i rozwiązywania problemówdecyzyjnych indywidualnie i w zespole.Wykorzystać tę wiedzę w zadaniach ustawowychsłużb odpowiedzialnych za bezpieczeństwopaństwa.	K _U11	P6S_UW P6S_UO
3	Jest gotowy do odpowiedniego i odpowiedzialnego wypełnianiaswojej roli zawodowej w instytucjachadministracji publicznej w obszarzebezpieczeństwa wewnętrznego oraz formacjach,inspekcjach, strażach i innych organachzajmujących się ochroną porządku publicznego, zuwzględnieniem zasad prawnych i etycznych	K _K05	P6S_KR

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	-
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas wystąpień i ocena merytoryczna prezentacji multimedialnej prezentowanej w czasie ćwiczeń. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się, i efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu, a także dokonać obiektywnej oceny końcowej studenta. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie opracowań i wystąpień pisemnych, prezentacji multimedialnych oraz umiejętności argumentacji swojego stanowiska. Zadanie praktyczne na komputerze.
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Ćwiczenia - treści programowe:	Liczba godzin
1	Tworzenie dokumentów. Organizacja pulpitu oraz przycisków funkcyjnych. Rodzaje wyświetlania dokumentów.	4

	Korzystanie z linijki oraz funkcji pokazywania wszystkich znaków. Ustawienia czcionki (ustawianie wielkości, koloru, stylu podkreślania, efektów oraz formatowanie odstępów między znakami) Ustawienia tabulatorów (domyślnych, dziesiętnych, znaków wiodących tabulacji) Ustawienia akapitów (ustawienia wcięć, wysunięć, wyrównań tekstu odstępów między akapitami, odstępów interlinii) Wstawianie automatycznej numeracji Korzystanie z malarza formatów.	
2	Formatowanie tekstu. Ustawienia ręcznego podziału wiersza Tworzenie tabel Formatowanie tabel (ustawianie wielkości tabel, kolumn, wierszy, komórek) Wstawienia obramowania, rodzaje linii, rodzaje wypełnienia, Konwersja tekstu na tabelę Konwersja tabeli na tekst Ustawienia tekstu w tabeli Ustawienia podziału strony Ustawienia sekcji w dokumencie. Ustawienia orientacji dokumentu oraz wielkości marginesów	4
3	Formatowanie tekstu. Ustawienia indeksów tekstu, górnego i dolnego oraz styli podkreślania Wstawianie wypunktowania przy użyciu punktorów oraz znaków specjalnych Wstawianie listy wielopoziomowej Ustawienia listy wielopoziomowej (wprowadzanie numeracji, wprowadzanie stylu numeracji dla danego poziomu, wyrównanie liczb, wcięcia tekstu. Tworzenie oraz modyfikacja obramowania strony Tworzenie tła strony, tworzenie znaku wodnego Wstawianie obiektów graficznych do dokumentu Formatowanie obiektów graficznych, ustawienia układu obiektów, ustawianie wielkości obiektów.	4
4	Formatowanie tekstu. Stosowanie styli dokumentów Tworzenie własnych styli dokumentów Modyfikacja styli dokumentów Tworzenie dokumentów z wykorzystaniem utworzonych styli dokumentów Tworzenie automatycznych spisów treści Wstawianie oraz modyfikacja nagłówka oraz stopki Wstawianie automatycznej numeracji stron.	4
5	Formatowanie tekstu Tworzenie korespondencji seryjnej. Rodzaje dokumentów korespondencji seryjnej (list, koperta, etykieta adresowa, plik) Tworzenie bazy dla potrzeb korespondencji seryjnej Wykorzystanie istniejących baz danych dla potrzeb korespondencji seryjnej (Access, Excel) Scalanie bazy danych z dokumentem tekstowym Wstawianie pól w korespondencji seryjnej Wstawianie reguł w korespondencji seryjnej Scalania dokumentów korespondencji seryjnej do pliku oraz do drukowania Rodzaje drukowania w korespondencji seryjnej	4
6	Powtórzenie podstaw programu Excel: ○ wprowadzanie i edycja danych, wybieranie, wyszukiwanie komórek i grup komórek, ○ kopiowanie, wklejanie, wypełnianie komórek i zakresów, ○ wstawianie i praca z prostymi obiektami (grafika, ramka), ○ formatowanie graficzne. Typy danych i formatowanie według typu danych, ○ komentarze: wstawianie, wygląd, edycja, ○ nazywanie komórek i zakresów.	3
7	Formuły: ○ podstawowe i najczęściej używane funkcje SUMA, MAX, MIN, ŚREDNIA, ○ adresowanie względne i bezwzględne,	2
8	Formuły:	2

	○ funkcje warunkowe JEŻELI.	
9	Formuły: ○ funkcje logiczne,	4
10	Formuły: ○ Funkcje zliczające	4
11	Wykresy	4
12	Ochrona arkusza i wydruki	4
13	Funkcje zliczające i statystyczne ○ Funkcje logiczne ○ Funkcje wyszukiwania ○ Funkcje wspomagające podejmowanie decyzji ○ Funkcje matematyczne i statystyczne ○ Formuły i funkcje tablicowe	3
14	Tabele i wstępna analiza danych: ○ Tworzenie tabel ○ Dobre praktyki ○ Przeglądanie danych: autofiltry oraz filtr zaawansowany ○ Usuwanie duplikatów	2
15	Tabele i wstępna analiza danych: ○ Narzędzie Tekst jako kolumny ○ Funkcje tekstowe ○ Eliminowanie błędów w danych	2
16	Narzędzia analityczne: ○ Filtrowanie i sortowanie ○ Grupowanie danych ○ Analiza porównawcza z wykorzystaniem tabeli przestawnej ○ Wykresy przestawne ○ Pola i elementy obliczeniowe	2
17	Zaawansowane wykresy porównawcze	2
18	Sterowanie parametrami raportów za pomocą formantów ○ Wykresy z możliwością wyboru wyświetlanych serii ○ Interaktywna analiza scenariuszy – kokpit menedżerski	2
19	Współdzielenie pracy w programie MS Excel ○ Sprawdzanie poprawności danych ○ Ochrona arkusza i blokowanie komórek ○ Ukrywanie formuł i zabezpieczanie arkusza ○ Tworzenie własnych formularzy i stosowanie formantów ○ Udostępnianie i współdzielenie arkuszy	2

Lp.	Literatura podstawowa
1	N. Siemieniuk, (red.), „Nowoczesne *technologie informatyczne* i ich wpływ na funkcjonowanie podmiotów gospodarczych”, Białystok 2005

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	J.M. Ruano de la Fuente, „Nowe *technologie informatyczne* w administracji publicznej”, Służba Cywilna 2005.

SYLABUS PRZEDMIOTU

Język obcy

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026 - 2026/2027**
rok studiów:	**I, II (semestr: 1,2,3,4)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**Mgr Danuta Bałanda**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	-	-
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	dr Agnieszka Grząśko, dr Beata Kiersnowska, mgr Danuta Bałanda, mgr Beata Gorczyńska	egzamin ustny na koniec lektoratu, zaliczenie na ocenę każdego semestru
Warsztaty	-	-
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	100	50	100	250	10
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**100**	**50**	**100**	**250**	**10**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	150	6
Praca samodzielna	100	4
RAZEM	**250**	**10**

Wymagania wstępne
Student posiada umiejętności językowe z języka angielskiego umożliwiające naukę na poziomie co najmniej B1+ biegłości językowej według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	-
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	ćwiczenia, symulacje językowe, praca w grupach, odgrywanie ról, dyskusja
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Potrafi posługiwać się językiem obcym właściwym dla**poziomu B2/B2+** Europejskiego Systemu OpisuKształcenia Językowego,co gwarantuje swobodną komunikację w języku obcym w kontekście zawodowym. **Umiejętności praktyczne** rozwijane podczas lektoratów obejmują opanowanie specjalistycznego słownictwa z zakresu prawa, kryminologii i zarządzania kryzysowego. Studenci uczą się analizy i redagowania dokumentów służbowych, takich jak raporty z incydentów czy procedury operacyjne. Praktyczne ćwiczenia, takie jak symulacje sytuacji kryzysowych, negocjacji czy kontaktów międzynarodowych, pozwalają na realistyczne przygotowanie do wyzwań zawodowych. W zakresie **komunikacji w języku obcym**, zajęcia kładą nacisk na rozwój umiejętności prowadzenia rozmów formalnych i nieformalnych, zarówno w mowie, jak i piśmie. Studenci uczą się efektywnego porozumiewania się w sytuacjach stresowych i kryzysowych, co jest kluczowe w pracy w służbach bezpieczeństwa. Potrafi przygotować pisemne iustne wystąpienia zarówno w języku polskim, jaki obcym – z zakresu szeroko rozumianejproblematyki bezpieczeństwa.	K _U10	P6S_UW P6S_UK
2	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, uznawaniaznaczenia wiedzy z nauk społecznych w zakresierozpoznawania problemów poznawczychi praktycznych. Jest gotów do zasięgnięcia opiniiekspertów w przypadku rozwiązywaniaproblemówo znacznej trudności. **Kompetencje społeczne** obejmują zdolność pracy w międzynarodowych zespołach, umiejętność rozwiązywania konfliktów oraz świadomość różnic kulturowych. Lektoraty wspierają także rozwój postaw etycznych i umiejętności przywódczych, niezbędnych w zarządzaniu zespołami w sytuacjach zagrożenia.	K _K01	P6S_KK

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	-
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Weryfikacja i ocena efektów uczenia się języka obcego odbywa się poprzez zróżnicowane metody, które pozwalają na kompleksowe sprawdzenie kompetencji studentów. Dwa t**esty pisemne w każdym semestrze (minimum na zaliczenie to 60%)** oceniają znajomość gramatyki, słownictwa ogólnego i specjalistycznego, a także umiejętność budowania poprawnych wypowiedzi. **Symulacje i odgrywanie ról w realistycznych scenariuszach** angażujących studentów w problemy środowiska przyszłej pracy, pozwalają ocenić zdolności komunikacyjne i praktyczne zastosowanie języka. **Prace pisemne** sprawdzają umiejętność redagowania formalnych dokumentów, zgodnych z terminologią branżową. Dodatkowo, **bieżąca ocena aktywności na zajęciach**, w tym udział w dyskusjach i ćwiczeniach grupowych, monitoruje postępy w nauce oraz rozwój kompetencji społecznych. Po czwartym semestrze przeprowadzany jest egzamin ustny. Te metody zapewniają rzetelną ocenę opanowania języka obcego **co najmniej na poziomie B2/B2+** oraz przygotowanie do pracy w środowisku międzynarodowym. Studenci WSPiA korzystają z kursów na platformie językowej Tutor: 1. Język angielski ogólny na poziomach B2, C1, C2 2. Język angielski biznesowy na poziomach B2, C1 3. Język angielski 'Travel' 4. Język angielski 'Logistyka i transport' 5. dodatkowo – podcasty, gry, quizy, lekcje specjalne **Student ma możliwość przystąpienia do egzaminu na poziomie B2+ i C1**
Warsztaty	-
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Ćwiczenia - treści programowe:	Liczba godzin
1	Wpływ czynników środowiskowych na samopoczucie i poczucie własnej wartości, kształtowanie osobowości, uleganie wpływom, osoby na których można się wzorować, inspiracje, zachowanie własnej tożsamości	12
2	Hobby, zainteresowania, sport i rywalizacja, zdrowe i niezdrowe przejawy współzawodnictwa, radzenie sobie ze stresem	7
3	Edukacja, technologia, współczesne media, błędy i wyciąganie wniosków, prawdomówność i asertywność	7
4	Doświadczenia i wydarzenia z przeszłości, wspomnienia, biografia sławnych postaci, czytelnictwo – książki, gazety i czasopisma, Internet, ulubione programy telewizyjne i filmy, sława i popularność	12
5	Stereotypy ludzi w różnym wieku, konflikt pokoleń, wady i zalety bycia w określonym wieku, wielopokoleniowe rodziny, korzystanie z doświadczeń innych, pomoc potrzebującym, zdrowie fizyczne i mentalne	12
6	Pieniądze, zakupy, konsumpcja, trendy, popkultura, moda, wyrażanie siebie poprzez strój, przyjaźnie	10
7	Służby mundurowe – policja, straż graniczna, służba celna - struktura, wyposażenie, broń, kariera w służbach, cechy osobowości	10
8	Miejsce przestępstwa – zabezpieczanie, wyposażenie technika i policjanta, procedury, kontakt z poszkodowanymi	10
9	Przestępstwa i naruszanie prawa – rodzaje przestępstw, kara i odpowiedzialność, sądy, zeznania, kontakt z ofiarami i świadkami, współpraca na różnych szczeblach	10
10	Prace pisemne (e-mail, raport, opis zdarzenia), ćwiczenia komunikacyjne, dyskusje, prezentacje	10

Lp.	Literatura podstawowa
1	Wilson JJ., Clare A., 2022 *Speakout B2, Student's Book*. Pearson Education Ltd.
2	Wilson JJ., Clare A., 2022 *Speakout B2+, Student's Book*. Pearson Education Ltd.
3	Sendur A, Warecka A. 2012 *English for Safety, Security and Law Enforcement*.Krakowskie Towarzystwo Edukacyjne sp. z o.o. - Oficyna Wydawnicza AFM
4	Taylor J., Dooley J., 2018 *Career Paths. Security Personnel*.Express Publishing

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	Wilson JJ., Clare A., 2022 *Speakout B2, Workbook*. Pearson Education Ltd.
2	Wilson JJ., Clare A., 2022 *Speakout B2+, Workbook*. Pearson Education Ltd.
3	McCarthy M., 2017, *English Vocabulary in Use Upper-Intermediate Book with Answers*. Cambridge University Press
4	Mann M., Taylore-Knowles S., 2023 *Destination B2. Grammar&Vocabulary*. Macmillan

Studenci WSPiA korzystają zkursów na platformie językowej Tutor:

1. Język angielski ogólny na poziomach B2, C1, C2
2. Język angielski biznesowy na poziomach B2, C1
3. Język angielski 'Travel'
4. Język angielski 'Logistyka i transport'
5. dodatkowo – podcasty, gry, quizy, lekcje specjalne

SYLABUS PRZEDMIOTU

Korzystanie z baz danych

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026**
rok studiów:	**I (semestr:1)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**Mgr M. Czech - Osowicz**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	-	-
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	Mgr Magdalena Czech-Osowicz	Zaliczenie na ocenę
Klinika Dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	12	3	10	25	1
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**12**	**3**	**10**	**25**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	15	0,6
Praca samodzielna	10	0,4
RAZEM	**25**	**1**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza z zakresu obsługi komputera lub innego urządzenia elektronicznego z dostępem do Internetu. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole. Prezentowanie wiedzy w czasie dyskusji.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	-
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	Praca w grupach, prezentacja, analiza danych, pracownia komputerowa
Klinika Dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Zna i rozumie współczesne zagrożenia cyberprzestępczością,systemy ochrony teleinformatycznej państwa ipodstawowe mechanizmy ochrony przedzjawiskami przestępczości komputerowej idezinformacji. Zna praktyczne rozwiązania zzakresu cyberbezpieczeństwa.	K_W13	P6S_WG
2	Potrafi posługiwać się narzędziami informatycznymi,sprzętem komputerowym wcharakterze narzędzitechnicznych usprawniających procesydiagnozowania i rozwiązywania problemówdecyzyjnych indywidualnie i w zespole. Umie wykorzystać tę wiedzę w zadaniach ustawowychsłużb odpowiedzialnych za bezpieczeństwopaństwa.	K _U11	P6S_UW P6S_UO
3	Jest zdolny do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, uznawaniam znaczenia wiedzy z nauk społecznych w zakresierozpoznawania problemów poznawczychi praktycznych. Jest gotów do zasięgnięcia opiniiekspertów w przypadku rozwiązywaniaproblemówo znacznej trudności.	K _K01	P6S_KK

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	-
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	Indywidualna ocena stopnia opanowania wiedzy podczas rozwiązywania kazusów i zadań praktycznych. Pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot i narzędzia, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się oraz efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu, a także dokonać obiektywnej oceny końcowej studenta. Weryfikacja efektów uczenia się z zakresu umiejętności prowadzona jest na podstawie testu składającego się z pytań zamkniętych oraz otwartych. Dodatkowo ocena aktywności studenta na zajęciach, praktycznego wykorzystywania prezentowanych narzędzi informatycznych
Klinika Dydaktyczna	-

Lp.	Warsztaty - treści programowe:	Liczba godzin
1	Bazy danych – zagadnienia wprowadzające (zasady tworzenia, struktura, rodzaje). Przepisy prawa związane z bazami danych, ochrona prawna baz danych. Wprowadzenie do polskiego systemu prawnego.	1
2	Bazy danych dostępne w formie elektronicznej, z uwzględnieniem zasad uzyskiwania informacji z tych baz.	0,5
3	Prezentacja programu Lex – zawartość, struktura, zasady poszukiwania wyselekcjonowanych informacji (http://wspia.eu)	2
4	Lex a inne bazy danych zawierających zbiory aktów prawnych – strona www.sejm.gov.pl, strona www.dziennikustaw.gov.pl	2
5	Omówienie gospodarczych baz danych, w tym KRS – wyszukiwanie podmiotów gospodarczych, rejestr dłużników niewypłacalnych, baza CEIDG.	2
6	Omówienie administracyjnych baz danych: 1. Obywatel.gov.pl - https://obywatel.gov.pl/, w tym dostępnych lub koniecznych narzędzi elektronicznych do ich obsługi, tj. profil zaufany, podpis kwalifikowany, e-dowód, aplikacja mobywatel 2. Analiza bazy CEPiK 3. Omówienie BIP i danych z portalu: https://danepubliczne.gov.pl/	2
7	Bazy związane z bezpieczeństwem:KRK,Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, AFIS, KCIK, ENISA, bazy danych i dane statystyczne z portalu policja.gov.pl	2,5

Lp.	Literatura podstawowa
1	P. Domka, Bazy danych i systemy baz danych, Warszawa 2015
2	Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych (j.t. Dz. U. z 2021 r., poz. 386)
3	Dyrektywa Nr 96/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie ochrony prawnej baz danych (Dz. U. UE.L. 1996/77/20 z późn. zm.)
4	Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (j.t. Dz. U. z 2022 r., poz. 2509 z późn. zm.)
5	Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (j.t. Dz. U. z 2022 r., poz. 902 z późn. zm.)

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (j.t. Dz. U. z 2024 r., poz. 979 z późn. zm.)
2	Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. prawo przedsiębiorców (j.t. Dz. U. z 2024 r., poz. 236 z późn. zm.)
3	Ustawa z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (j. t. Dz. U. z 2024 r., poz. 276)
4	Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (j.t. Dz. U. z 2024, poz. 560)
5	Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (j.t. Dz. U. z 2024 r., poz. 307)
6	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (Dz. U. Nr 10, poz. 68)

SYLABUS PRZEDMIOTU

Wyszkolenie specjalne

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026, 2026/2027, 2027/2028**
rok studiów:	**I, II, III (semestr: 2, 3, 4, 5)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr hab. A. Świerczewska-Gąsiorowska, prof. WSPiA**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	-	-
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	-	Zaliczenie na ocenę
Warsztaty	-	-
Klinika dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	55	0	0	55	1
Warsztaty	0	0	0	0	0
Klinika Dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**55**	**0**	**0**	**55**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	55	1
Praca samodzielna	0	0
RAZEM	**55**	**1**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza z zakresu prawa karnego, kryminologii, kryminalistyki oraz bezpieczeństwa. Umiejętność pozyskiwania wiedzy i jej wykorzystania w procesie studiowania. Umiejętność współpracy w zespole.

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	-
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Symulatory VR, laboratorium kryminalistyczne, oprogramowanie eksperckie, strzelnica elektroniczna, kurs przygotowawczy do służb.
Warsztaty	-
Klinika dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Zna i rozumie podstawy kryminologii i kryminalistyki oraz posiada wiedzę dotyczącą wybranych ustaw szczególnych odnoszących się do zjawisk z zakresu przestępczości pospolitej i patologii społecznych oraz potrafi zastosować nabytą wiedzę w praktyce.	K_W11	P6S_WG P6S_WK
2	Zna i rozumie zasady i podstawy prawne użycia środków przymusu bezpośredniego i broni palnej i zasady praktycznego stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz zna i rozumie właściwości broni palnej będącej na wyposażeniu służb odpowiedzialnych za ochronę porządku publicznego, potrafi zastosować w praktyce wiedzę z tego zakresu.	K_W14	P6S_WG P6S_WK
3	Potrafi prowadzić rozmowy i wywiad środowiskowy, potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę w zakresie technik prowadzenia przesłuchań, komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii. Potrafi przeprowadzić czynności procesowe indywidualnie oraz w zespole m.in. oględziny, okazanie i konfrontację.	K _U08	P6S_UK P6S_UO
4.	Potrafi zastosować zasady bezpiecznego użycia broni palnej na strzelnicy oraz zasady jej użytkowania. Potrafi zastosować podstawowe techniki interwencji i samoobrony, adekwatne do konkretnej sytuacji oraz w czynnościach służbowych podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa.	K _U13	P6S_UW
5	Jest gotow do pracy w poczuciu misji i odpowiedzialności za bezpieczeństwo ludzi i mienia w oparciu o zasady etyki zawodowej oraz z dbałością o dorobek i tradycje służb, inspekcji i straży działających na rzecz bezpieczeństwa państwa.	K _K03	P6S_KR

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	-
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę – zaliczenie praktyczne Zadania praktyczne, np. symulacja oględzin miejsca zdarzenia (studenci zabezpieczają ślady, sporządzają notatki, przygotowują dokumentację fotograficzną) lub prezentacja multimedialna lub pytania testowe lub opisowe.
Warsztaty	-
Klinika dydaktyczna	-

Lp.	Ćwiczenie - treści programowe:	Liczba godzin
1	Rola laboratorium kryminalistycznego w procesie karnym.	1
2	Procedury oględzin miejsca zdarzenia. Zabezpieczanie śladów i ich właściwe pakowanie, oznaczanie oraz transport.	2
3	Sporządzanie notatek służbowych, szkiców i dokumentacji fotograficznej.	2
4	Metody ujawniania i zabezpieczania odcisków linii papilarnych. Techniki proszkowe, chemiczne i fotograficzne.	2
5	Pobieranie, zabezpieczanie i przechowywanie materiału biologicznego (krew, włosy, ślina).	2
6	Ślady mechanoskopijne i traseologiczne.	2
7	Balistyka i ślady broni palnej	2
8	Kryminalistyczne badania dokumentów	2
9	Normy prawa karnego i procesowego dotyczące przymusu bezpośredniego.	1
10	Akty prawne regulujące uprawnienia służb (np. ustawy o Policji, straży miejskiej).	1
11	Zasady stosowania środków przymusu - zasada konieczności, proporcjonalności, adekwatności i subsydiarności.	1
12	Deeskalacja i techniki nienasilające (praktyka) - techniki negocjacji krótkoterminowej i psychologiczne aspekty interwencji.	2
13	Zasady bezpiecznej kontroli fizycznej (ogólne zasady bezpiecznego chwytania, prowadzenia, ograniczania ruchów, fizjologia, unikanie ucisku na drogi oddechowe i naczynia szyjne, zasady minimalizacji urazu, zasady użycia środków pomocniczych (np. kajdanki) — procedury założenia, sprawdzenia stanu osoby, zabezpieczenia)	4
14	Bezpieczeństwo i zdrowie osoby kontrolowanej (monitorowanie stanu osoby, postępowanie ratunkowe i pierwsza pomoc po interwencji)	3
15	Dokumentacja i odpowiedzialność (sporządzanie notatek służbowych, raportów z użycia przymusu, protokołów i dokumentacji fotograficznej, gromadzenie dowodów, zachowanie łańcucha dowodowego i współpraca z jednostkami dochodzeniowymi, audyt, kontrola i odpowiedzialność dyscyplinarna / karna)	3
16	Zasady bezpieczeństwa obowiązujące na strzelnicy. Organizacja zajęć, regulamin strzelnicy i procedury awaryjne.	2
17	Typy broni używanej w treningach elektronicznych (pistolety treningowe, symulatory).	1
18	Bezpieczeństwo w użytkowaniu broni	2
19	Podstawy strzelectwa (pozycje strzeleckie, techniki celowania i kontrola oddechu, elementy mechaniki spustu i pracy broni)	2
20	Strzelanie na symulatorze elektronicznym	6
21	Ocena wyników i dokumentacja	2
22	Struktura i organizacja służb mundurowych w Polsce (Policja, Straż Graniczna, PSP, ABW, SG)	2
23	Etyka zawodowa i odpowiedzialność służbowa.	2
24	Uprawnienia i ograniczenia funkcjonariuszy w zakresie kontroli, przeszukania i użycia przymusu.	2
25	Wyszkolenie fizyczne i sprawność ogólna (testy sprawnościowe stosowane w służbach mundurowych)	2
26	Wyszkolenie strzeleckie (podstawy strzelectwa i obsługi broni palnej (teoria i bezpieczne ćwiczenia).	2

Lp.	Literatura podstawowa
1	M. Goc, E. Gruza, J. Moszczyński, *Kryminalistyka. Czyli o współczesnych metodach dowodzenia przestępstw*, Warszawa 2020.
2	B. Hołyst, *Kryminalistyka*, Warszawa 2023.
3	M. Liwo, *Status służb mundurowych i funkcjonariuszy w nich zatrudnionych*, Warszawa 2013.

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 636).
2	Ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 485).
3	Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 914).
4	Ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 825 z późn. zm.).

SYLABUS PRZEDMIOTU

Praktyka zawodowa

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2025/2026, 2026/2027, 2027/2028**
rok studiów:	**I, II, III (semestr: 2,3,4,5,6)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**Dr H. Kawalec**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Praktyka zawodowa	**Dr H. Kawalec**	zaliczenie

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	0	0	0	0	0
Praktyka zawodowa	960	0	0	960	37
RAZEM	**960**	0	**0**	**960**	**37**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	960	37
Praca samodzielna	0	0
RAZEM	**960**	**37**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza z zakresu nauk o bezpieczeństwie

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Praktyka zawodowa	Metody ustalane przez opiekuna praktyk w instytucji zewnętrznej, umożliwiające realizację celu i programu praktyki

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Potrafi na podstawie nabytej wiedzy, kontrolować własne zachowania oraz dokonywać doboru właściwych narzędzi autoprezentacji i komunikowania się w celu zwiększenia skuteczności własnych działań w relacjach zawodowych. Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę w realizacji ustawowych i pozaustawowych zadań służb i innych instytucji niepublicznych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, innowacyjnie wykonując powierzone zadania oraz rozwiązując złożone problemy w zmiennych i dynamicznych warunkach.	K _U01	P6S_UW P6S_UK
2.	Potrafi dokonać właściwego doboru źródeł i informacji w celu rozwiązania złożonych problemów dotyczących problematyki bezpieczeństwa w zmiennych i dynamicznych warunkach. Potrafi wykorzystać tę wiedzę w zakresie działalności zawodowej służb i instytucji niepublicznych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, uzasadniając przyjęte rozwiązania i planując rozwój innowacyjnych działań w tym obszarze.	K _U05	P6S_UW
3	Jest gotów do dokonywania do krytycznej analizy i oceny posiadanej wiedzy z zakresu bezpieczeństwa w kontekście zachodzących procesów społecznych. Przejawia gotowość do identyfikowania się ze społecznością lokalną w poczuciu odpowiedzialności za jej bezpieczeństwo oraz do analizowania korelacji zagrożeń z procesami zachodzącymi w środowisku społecznym. Jest gotów do samodzielnego podejmowania decyzji w tym zakresie i przyjmowania odpowiedzialności za ich skutki.	K _K04	P6S_KK P6S_KO

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Praktyka zawodowa	Sprawozdanie studenta z odbywania praktyk, potwierdzone podpisem opiekuna z instytucji zewnętrznej w dzienniku praktyk, sporządzenie opinii opiekuna w formie pisemnej w dzienniku

Lp.	Praktyka zawodowa - treści programowe:	Liczba godzin
1	Zapoznanie studenta z usytuowaniem instytucji, w której odbywa praktykę zawodowa w systemie organów bezpieczeństwa wewnętrznego lub innych strukturach oraz wewnętrznymi aktami stanowiącymi podstawę jej działalności (statut, regulamin organizacyjny, regulamin pracy, inne dokumenty).	rozkład godzin ustalany indywidualnie
2	Zapoznanie studenta ze strukturą organizacyjną instytucji, w której student odbywa praktykę oraz zadaniami wykonywanymi przez tę instytucję.	
3	Zapoznanie studenta z wewnętrznym obiegiem dokumentów oraz zasadami wymiany informacji w instytucji, w której odbywa praktykę	
4	Zapoznanie studenta z wewnętrznymi procedurami załatwiania spraw w instytucji, której odbywa praktykę.	
5	Zapoznanie studenta z rodzajami i strukturą interesariuszy zewnętrznych instytucji, w której odbywa praktykę.	
6	Zapoznanie studenta z zasadami komunikowania się z interesariuszami zewnętrznymi instytucji, w której odbywa praktykę oraz zasadami nawiązywania trwałych więzi prawnych.	
7	Zapoznanie studenta z zasadami kontroli wewnętrznej zewnętrznej instytucji, w której student odbywa praktykę..	

8	Zapoznanie studenta z usytuowaniem instytucji, w której odbywa praktykę zawodowa w systemie organów bezpieczeństwa wewnętrznego lub innych strukturach oraz wewnętrznymi aktami stanowiącymi podstawę jej działalności (statut, regulamin organizacyjny, regulamin pracy, inne dokumenty).	

Lp.	Literatura uzupełniająca
1	A. Rogozińska-Pawełczyk, *Pokolenia rynku pracy*, Łódź 2014
2	Z. Hajn, *Swobodny przepływ pracowników wewnątrz Unii Europejskiej*, Warszawa 2010
3	M. Baron- Wiaterek*, Instytucjonalno- prawne aspekty rynku pracy i promocji zatrudnienia*, Warszawa 2008
4	A. Jankowska, *Samo sedno*. *Jak skutecznie szukać pracy ? Poznaj najlepsze strategie*, Warszawa 2012
5	W. Duda, *Poradnictwo zawodowe- rozwój zawodowy w ujęciu przekrojowym*, Warszawa 2015

SYLABUS PRZEDMIOTU

Praktyka dyplomowa

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2027/2028**
rok studiów:	**III (semestr: 6)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr hab. Anna Świerczewska-Gąsiorowska, prof. WSPiA**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	-	-
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	-	-
Praktyka dyplomowa	-	Zaliczenie

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	0	0	0	0	0
Praktyka dyplomowa	0	25	25	50	2
RAZEM	**0**	**25**	**25**	**50**	**2**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	25	1
Praca samodzielna	25	1
RAZEM	**50**	**2**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza z zakresu nauk o bezpieczeństwie

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	-
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Pracownia praktyczna	Praktyka dyplomowa

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Potrafi określić strukturę społeczną, formułować i rozwiązywać złożone problemy w zmiennych i dynamicznych warunkach w kontekście zagrożeń bezpieczeństwa krajowego i międzynarodowego oraz prognozować trendy ich zmian. Potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii, brać udział w debacie publicznej – przedstawiać, oceniać i uzasadniać różne opinie oraz stanowiska, a także planować rozwój działań w zakresie bezpieczeństwa.	K _U02	P6S_UW P6S_UK
2.	Potrafi dokonywać wyboru właściwych źródeł wiedzy i informacji z obszaru nauk społecznych z wykorzystaniem innowacyjnych metod i narzędzi, a także posługiwać się tą wiedzą w celu analizy i interpretacji działań zapewniających bezpieczeństwo w ramach działalności zawodowej. Potrafi rozwiązywać złożone problemy w zmiennych i dynamicznych warunkach, przedstawiać oceny i różne opinie dotyczące zachodzących zjawisk społecznych oraz uzasadniać swoje stanowisko w tym zakresie.	K _U06	P6S_UW
3	Jest gotów do krytycznej analizy i oceny posiadanej wiedzy z zakresu bezpieczeństwa w kontekście zachodzących procesów społecznych. Przejawia gotowość do identyfikowania się ze społecznością lokalną w poczuciu odpowiedzialności za jej bezpieczeństwo oraz do analizowania korelacji zagrożeń z procesami zachodzącymi w środowisku społecznym. Jest gotów do samodzielnego podejmowania decyzji w tym zakresie i przyjmowania odpowiedzialności za ich skutki.	K _K04	P6S_KK P6S_KO

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie 6

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	-
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	-
Pracownia praktyczna	Zaliczenie (pracownia praktyczna) Promotorzy, po zapoznaniu się z koncepcją i tematyką pracy dyplomowej studenta, przedstawiają studentowi rekomendacje, co do możliwości zebrania materiału badawczego. Gromadzenie przez studentów materiału empirycznego, który ma posłużyć do przygotowania prac dyplomowych oraz konsultacja zgromadzonego materiału empirycznego z promotorem.

Lp.	Wykład - treści programowe:	Liczba godzin
1	Gromadzenie przez studentów materiału empirycznego, który ma posłużyć do przygotowania prac dyplomowych oraz konsultacja zgromadzonego materiału empirycznego z promotorem.	Rozkład godzin ustalony indywidualnie

Lp.	Literatura podstawowa
1	A. Rogozińska-Pawełczyk, Pokolenia rynku pracy, Łódź 2014
2	M. Baron- Wiaterek, Instytucjonalno- prawne aspekty rynku pracy i promocji zatrudnienia, Warszawa 2008
3	A. Jankowska, Samo sedno. Jak skutecznie szukać pracy? Poznaj najlepsze strategie, Warszawa 2012

Lp.	Literatura podstawowa
1	W. Duda, Poradnictwo zawodowe - rozwój zawodowy w ujęciu przekrojowym, Warszawa 2015
2	red. V. Drabik - Podgórna, M. Podgórny, Zawód czy kompetencje? wymagania rynku pracy a wspieranie rozwoju Kariery, Toruń 2016
3	Z. Hajn, Swobodny przepływ pracowników wewnątrz Unii Europejskiej, Warszawa 2010

SYLABUS PRZEDMIOTU

Pracownia praktyczna

jednostka prowadząca przedmiot:	**Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa**
kierunek studiów:	**Bezpieczeństwo Wewnętrzne**
forma studiów:	**Stacjonarne**
poziom studiów:	**Studia I stopnia**
profil studiów:	**Praktyczny**
moduł:	**Przedmioty podstawowe**
status przedmiotu:	**Obligatoryjny**
cykl kształcenia:	**2025/2026 – 2027/2028**
rok akademicki:	**2026/2027**
rok studiów:	**II (semestr: 3, 4)**
język przedmiotu:	**Polski**
koordynator przedmiotu:	**dr hab. A. Świerczewska-Gąsiorowska, prof. WSPiA**

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Forma zaliczenia
Wykład	-	-
Konwersatorium	-	-
Ćwiczenia	-	-
Warsztaty	-	Zaliczenie na ocenę
Klinika dydaktyczna	-	-

Rodzaj zajęć	Wymiar (g)	Konsultacje (g)	Praca samodzielna (g)	Razem (g)	ECTS
Wykład	0	0	0	0	0
Konwersatorium	0	0	0	0	0
Ćwiczenia	0	0	0	0	0
Warsztaty	18	0	10	28	1
Klinika dydaktyczna	0	0	0	0	0
RAZEM	**18**	**0**	**10**	**28**	**1**

Rodzaj pracy studenta	Liczba godzin	ECTS
Bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia	18	0,6
Praca samodzielna	10	0,4
RAZEM	**28**	**1**

Wymagania wstępne
Ogólna wiedza z zakresu nauk o bezpieczeństwie państwa

Rodzaj zajęć	Metody kształcenia
Wykład	-
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	Warsztaty
Klinika dydaktyczna	-

Efekty uczenia się - student, który uzyskał zaliczenie przedmiotu:		Rodzaj i nr efektu kierunkowego	Odniesienie*
1	Zna i rozumie istotę bezpieczeństwa oraz jego uwarunkowania wskali globalnej, regionalnej i lokalnej, w tyminstytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwooraz mechanizmy współpracyinstytucjonalnej wobszarze bezpieczeństwa z zastosowaniem wiedzypraktycznej w tym zakresie.	K_W05	P6S_WG
2	Potrafi dobierać i właściwie wykorzystywać metody oraznarzędzia, w tym zaawansowane technikiinformacyjno-komunikacyjne.	K _U03	P7S_UW
3	Potrafi zastosować metody i narzędzia badawczew samodzielnie projektowanych prostych procesachbadawczych oraz formułować proste problemybadawcze i weryfikować postawione hipotezyw aspekcie nauk o bezpieczeństwie oraz samodzielnieplanować iukierunkowywać zespół badawczy w tymzakresie.	K _U05	P7S_UW P7S_UO

* Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK na poziomie

Rodzaj zajęć	Metody weryfikacji efektów uczenia się
Wykład	-
Konwersatorium	-
Ćwiczenia	-
Warsztaty	Zaliczenie na ocenę – zaliczenie praktyczne
Klinika dydaktyczna	-

Lp.	Warsztaty- treści programowe:	Liczba godzin
1	Struktura i zadania służb z sektora ochrony bezpieczeństwa państwa	3
2	Współpraca między służbami i ramy prawne działania służb z sektora ochrony bezpieczeństwa państwa	3
3	Cyberbezpieczeństwo dla służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa	3
4	Tworzenie i testowanie procedur bezpieczeństwa państwa	3
5	Analiza zagrożeń i ocena ryzyka w bezpieczeństwie państwa	3
6	Techniki podejmowania decyzji pod presją czasu	3

Lp.	Literatura podstawowa
1	A. Rogozińska-Pawełczyk, Pokolenia rynku pracy, Łódź 2014
2	M. Baron- Wiaterek, Instytucjonalno- prawne aspekty rynku pracy i promocji zatrudnienia, Warszawa 2008
3	A. Jankowska, Samo sedno. Jak skutecznie szukać pracy? Poznaj najlepsze strategie, Warszawa 2012

Lp.	Literatura podstawowa
1	W. Duda, Poradnictwo zawodowe- rozwój zawodowy w ujęciu przekrojowym, Warszawa 2015
2	red. V. Drabik - Podgórna, M. Podgórny, Zawód czy kompetencje? wymagania rynku pracy a wspieranie rozwoju Kariery, Toruń 2016
3	Z. Hajn, Swobodny przepływ pracowników wewnątrz Unii Europejskiej, Warszawa 2010